

Українське супільство 1994–2004: соціологічний моніторинг

За редакцією Н. Паніної

Інститут соціології НАН України
ТОВ “Соціс” — Центр соціальних і
політичних досліджень”
Фонд “Демократичні ініціативи”

Київ – 2004

ББК 60.5
У 45

*Видання здійснено завдяки підтримці, яку надано Інститутом
Сталих Спільнот (Монпельє, штат Вермонт, США) та
Агентством США з міжнародного розвитку.*

*Висловлені у прес-релізі думки належать авторам і не обов'язково
відображають погляди Інституту Сталих Спільнот та АМР США.*

**У 45 Українське суспільство 1994–2004: соціологічний моніторинг / За ред.
Н. Паніної. — Київ, “Заповіт”, 2004. — 64 с.**

ISBN 966-7272-63-X

У книжці представлено порівняльні дані одинадцяти загальноукраїнських опитувань громадської думки 1994–2004 років, здійснених Інститутом соціології НАН України за участі Фонду “Демократичні ініціативи” та фірми “Соціс”. Відстежено зміни соціальних показників, що віддзеркалюють сучасний стан українського суспільства у різних сферах життєдіяльності.

Книга розрахована на науковців, журналістів, політиків, управлінців, а також усіх, хто цікавиться суспільними змінами в Україні.

ББК 60.5

© Н. Паніна
© Інститут соціології НАН України
© ТОВ “Соціс” — Центр соціальних і політичних досліджень”
© Фонд “Демократичні ініціативи”

ISBN 966-7272-63-X

3міст

Українське суспільство 1994–2004 9

A. ЕКОНОМІЧНА СИТУАЦІЯ 10

a1. Як Ви оцінюєте теперішню економічну ситуацію в Україні?	10
a2. Як Ви ставитесь до розвитку приватного підприємництва (бізнесу) в Україні?	10
a4. Як Ви ставитесь до передання у приватну власність (приватизації) великих підприємств?	10
a5. Як Ви ставитесь до передання у приватну власність (приватизації) малих підприємств?	10
a6. Як Ви ставитесь до приватної власності на землю?	11
a8. Яким чином, на Вашу думку, держава повинна брати участь в управлінні економікою?	11
a9. Чи згодні Ви особисто працювати у приватного підприємця?	11
a10. Чи хотіли б Ви відкрити свою справу (власне підприємство, фермерське господарство та ін.)?	11

B. ПОЛІТИЧНА СИТУАЦІЯ 12

b1. Якою мірою Вас цікавить політика?	12
b2. Одні політичні сили хочуть, щоб Україна вибрала шлях соціалізму, інші — капіталізму. Як Ви особисто ставитесь до цих сил?	12
b3. У політичному спектрі зазвичай вирізняються окремі, більш або менш самостійні течії. Нижче наведено декілька таких течій. Виберіть, будь ласка, одну з них, яка найближчча Вам.	12
b4. Членом якої з громадських або політичних організацій Ви є?	13
b5. Як Ви вважаєте, які соціальні групи відіграють значну роль у житті українського суспільства?	13
b6. Чи можуть сьогодні в Україні люди вільно висловлювати свої політичні погляди?	13
b7. Чи є сьогодні в Україні політичні лідери, котрі можуть ефективно керувати країною?	13
b8. Чи згодні Ви з думкою, що кілька сильних керівників можуть зробити для нашої країни більше, ніж усі закони та політичні дискусії?	14
b9. Чи потрібна, на Вашу думку, Україні багатопартійна система?	14
b10. Чи є в Україні серед наявних на сьогодні політичних партій і рухів такі, яким можна довірити владу?	14
b11. Чи можете Ви сказати, що обраний від Вашого округу до Верховної Ради депутат здатен виразити Ваші інтереси?	14
b12. Яку оцінку Ви дали б діяльності Л. Кучми на посту Президента України, якщо “1” — найнижча, а “10” — найвища оцінка?	14
b13. Яку оцінку Ви дали б діяльності В. Путіна (Б.Єльцина) на посту Президента Росії, якщо “1” — найнижчча, а “10” — найвища оцінка?	14
b14. Яку оцінку Ви дали б діяльності О. Лукашенка на посту Президента Білорусі, якщо “1” — найнижчча, а “10” — найвища оцінка?	15
b15. Яку оцінку Ви дали б діяльності Дж. Буша (Б. Клінтона) на посту Президента США, якщо “1” — найнижчча, а “10” — найвища оцінка?	15
b19. Як би Ви оцінили в цілому політичне становище в Україні?	15
b20. Якому шляху розвитку України Ви надаєте перевагу?	15
b21. Як Ви ставитесь до ідеї приєднання України до союзу Росії й Білорусі?	16
b22. Як Ви ставитесь до вступу України до Європейського Союзу?	16
b23. Як Ви ставитесь до вступу України до НАТО?	16
b24. Як Ви ставитесь до співпраці України з Міжнародним Валютним Фондом?	16

C. СОЦІАЛЬНА СИТУАЦІЯ	17
c1. Якби уряд України ухвалив рішення, яке утискає Ваші законні права та інтереси, чи змогли б Ви щось зробити проти такого рішення?	17
c2. Якби аналогічне рішення ухвалила місцева влада, чи змогли б Ви щось зробити проти такого рішення?	17
c3. Як Ви вважаєте, наскільки можливі нині у Вашому місті/селі масові виступи населення проти падіння рівня життя, на захист своїх прав?	17
c4. Якщо такі мітинги, демонстрації протесту відбудуться, Ви особисто братимете в них участь чи ні?	17
c5. У разі, коли порушуються Ваши права й інтереси, які способи та засоби відстоювання власних прав Ви вважаєте найефективнішими й допустимими такою мірою, що здатні самі взяти в них участь?	18
c6. Що, на Вашу думку, краще — терпіти всілякі матеріальні труднощі заради збереження в країні порядку, миру та спокою чи у разі значного погрішення умов життя виходити на вулицю з протестом?	18
Як Ви ставитеся до смертної кари — варто її скасувати чи розширити застосування?	18
c7. Чи варто було скасовувати смертну кару в Україні?	18
c8. Який рівень Вашої довіри сім'ї та родичам?	18
c8. Який рівень Вашої довіри співвітчизникам?	19
c9. Який рівень Вашої довіри колегам?	19
c10. Який рівень Вашої довіри церкві та духовенству?	19
c11. Який рівень Вашої довіри астрологам?	19
c12. Який рівень Вашої довіри засобам масової інформації (телебачення, радіо, газети)?	19
40. Який рівень Вашої довіри податковій інспекції?	19
c13. Який рівень Вашої довіри міліції?	20
c14. Який рівень Вашої довіри прокуратурі?	20
c15. Який рівень Вашої довіри судам?	20
c16. Який рівень Вашої довіри Президенту?	20
c17. Який рівень Вашої довіри Верховній Раді?	20
c18. Який рівень Вашої довіри уряду?	20
c19. Який рівень Вашої довіри місцевим органам влади?	21
c20. Який рівень Вашої довіри армії?	21
c21. Який рівень Вашої довіри профспілкам?	21
c22. Який рівень Вашої довіри політичним партіям?	21
c23. Який рівень Вашої довіри банкам?	21
c24. Який рівень Вашої довіри страховим компаніям?	21
56. Який рівень Вашої довіри благодійним фондам, громадським асоціаціям і об'єднанням?	22
c25. Якби у Вас несподівано з'явилася велика сума грошей, де б Ви зволіли її зберігати?	22
Відзначте, будь ласка, КОЖНУ думку — ЗГОДНІ Ви з нею чи НІ:	22
58. Більшості людей можна довіряти	22
59. Людська природа така, що війни та конфлікти будуть завжди	22
60. Більш за все тепер потрібні для виховання строгість і вимогливість батьків	22
61. Більшості людей, життя котрих не склалося, просто не вистачає наполегливості, сили і волі	22
62. У політиці краще обйтись без жінок	22
63. Головна проблема сьогодні полягає у тому, що люди надто багато говорять і мало працюють	23
64. Жінки не повинні обіймати керівні посади	23
D. СОЦІАЛЬНЕ САМОПОЧУТТЯ	24
d1. Уявіть собі, що на щаблях якоїсь “драбини” розташовано людей з різним становищем у суспільстві: на найнижчому щаблі — ті, хто має найнижче становище, а на найвищому — ті, хто має найвище становище. На якому із цих щаблів Ви поставили б себе?	24
d2. Якою мірою Ви задоволені загалом своїм становищем у суспільстві на теперішній час?	24
d3. Ким Ви себе перш за все вважаєте?	24
Оцініть ступінь важливості ОСОБИСТО ДЛЯ ВАС таких сторін сьогоднішнього життя?	25
d24. Як Ви вважаєте, від чого здебільшого залежить те, як складається Ваше життя?	26
d25. Якою мірою Ви задоволені своїм життям загалом?	26

d27. Чи вистачає Вам уміння жити у нових суспільних умовах?	26
d28. Чи вистачає Вам здоров'я?	26
d29. Чи вистачає Вам роботи, що підходить?	27
d30. Чи вистачає Вам необхідного одягу?	27
d31. Чи вистачає Вам гарного житла?	27
d32. Чи вистачає Вам сучасних економічних знань?	27
d33. Чи вистачає Вам впевненості у своїх силах?	27
d34. Чи вистачає Вам необхідної медичної допомоги?	27
d35. Чи вистачає Вам модного та красивого одягу?	27
d36. Чи вистачає Вам необхідних меблів?	28
d37. Чи вистачає Вам сучасних політичних знань?	28
d38. Чи вистачає Вам рішучості в досягненні своїх цілей?	28
d39. Чи вистачає Вам юридичної допомоги у захисті своїх прав та інтересів?	28
d40. Чи вистачає Вам можливості повноцінно проводити відпустку?	28
d41. Чи вистачає Вам можливості підробляти?	28
d42. Чи вистачає Вам можливості придбання найнеобхідніших продуктів?	28
d43. Чи вистачає Вам ініціативи та самостійності у розв'язанні життєвих проблем?	29
d44. Чи вистачає Вам повноцінного дозвілля?	29
d45. Чи вистачає Вам можливості працювати з повною віддачею?	29
d46. Чи вистачає Вам можливості харчуватися відповідно до своїх смаків?	29
d52. Чи були у Вас упродовж останнього місяця які-небудь конфлікти, які вивели Вас з душевної рівноваги?	29
d53. Як Ви вважаєте, чого люди бояться сьогодні найбільше?	30
d55. Відзначте, будь ласка, в яких із наведених нижче ситуаціях Вам довелося хоча б раз перебувати впродовж останніх 12 місяців?	30
d80. Як Ви вважаєте, найближчим роком наше життя більш або менш налагодиться чи ніякого покращення не відбудеться?	31
E. ЗДОРОВ'Я	32
e1. Як Ви оцінюєте стан свого здоров'я загалом?	32
e2. Чи перебуваєте Ви на медичному обліку?	32
e3. Чи маєте Ви хронічні захворювання?	32
e4. Скільки разів за останні 12 місяців у Вас були застудні захворювання?	32
e5. Скільки днів (приблизно) за останні 12 місяців Ви хворіли так, що довелося брати бюлетень або дотримуватися постільного режиму?	32
e14. Як Ви вважаєте, чи позначаються на стані Вашого здоров'я наслідки Чорнобильської катастрофи?	33
e15. Який Ваш зріст?	33
e16. Яка Ваша вага?	33
e17. Чи курите Ви?	33
e18. Чи вживаєте Ви спиртні напої?	33
F. МІСЦЕВІ УМОВИ	34
f1. Якою мірою Ви задоволені життям у Вашому населеному пункті?	34
f2. Якою мірою Ви задоволені роботою органів місцевої влади?	34
f3. Якою мірою Ви задоволені роботою житлово-комунальної служби (ЖЕКів тощо)?	34
f4. Якою мірою Ви задоволені роботою місцевого відділу міліції?	34
f5. Якою мірою Ви задоволені роботою дільничного міліціонера?	34
f6. Якою мірою Ви задоволені благоустроєм та санітарним станом будинку?	34
f7. Якою мірою Ви задоволені благоустроєм та санітарним станом подвір'я?	35
f8. Якою мірою Ви задоволені благоустроєм та санітарним станом вулиць, парків, довкілля?	35
f9. Як часто стаються випадки хуліганства та грабунків у Вашому мікрорайоні (в районі Вашого будинку)?	35
f10. Чи хотіли б Ви вийхати з населеного пункту, де живете?	35
f11. Якби Ви надумали вийхати з Вашого населеного пункту, то — куди?	35

f12. Як Ви вважаєте, які причини могли б змусити Вас поїхати з вашого населеного пункту?	35
G. СОЦІАЛЬНІ ВІДНОСИНИ	36
g1. Чи доводилося Вам за останні 12 місяців стикатися з випадками дискримінації (порушень прав та інтересів) щодо українців?	36
g2. Чи доводилося Вам за останні 12 місяців стикатися з випадками дискримінації (порушень прав та інтересів) щодо росіян?.....	36
g3. Чи доводилося Вам за останні 12 місяців стикатися з випадками дискримінації (порушень прав та інтересів) щодо євреїв?.....	36
g4. Чи доводилося Вам за останні 12 місяців стикатися з випадками дискримінації (порушень прав та інтересів) щодо людей інших національностей?.....	36
H. МОВНА СИТУАЦІЯ	37
h5. Якою мовою (мовами) Ви переважно спілкуєтесь у Вашій родині (вдома)?.....	37
h10. Чи вважаєте Ви за необхідне надати російській мові статус офіційної в Україні?	37
h11. Яку мову, окрім української, на Вашу думку, необхідно обов'язково вивчати в загальноосвітніх навчальних закладах?.....	37
I. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР	38
i4. Які газети Ви читали за останні 7 днів?	38
i8. Як Ви ставитесь до телереклами?	38
J. ВІЛЬНИЙ ЧАС	39
j1. Як Ви відпочивали, провели більшу частину своєї відпустки, канікул минулого року?	39
j2. Нижче наведено перелік занять людей у вільний від основної та домашньої роботи час. Відзначте ВСІ ті з них, якими Ви займалися хоча б одного разу впродовж останніх 7 днів (разом з вихідними)?	39
K. ЖИТЛО	41
k1. Тип житлового помешкання Вашої сім'ї?	41
k2. Чи приватизовано житло, в якому Ви мешкаєте?.....	41
k3. Скільки членів сім'ї (з Вами включно) мешкає з Вами в одній квартирі?.....	41
k4. Скільки всього осіб (з Вами включно) мешкає з Вами в одній кімнаті?	41
k5. Чи маєте Ви в квартирі (будинку)...?	41
k6. Яка температура звичайно у Вас вдома в опалювальний сезон?	42
k7. Чи часто у Вас у квартирі (будинку) бувають перебої з електроенергією?.....	42
k8. Чи протікають у Вас у помешканні стіни або дах?	42
Розмір Вашого житла	42
k13. Яку кількість кімнат Ви маєте на сім'ю без кухні та допоміжних приміщень (одиниць)?	42
L. МАТЕРІАЛЬНЕ СТАНОВИЩЕ СІМ'Ї	43
l1. Відзначте, будь ласка, що з наведеного нижче має Ваша сім'я?	43
l2. Оцініть матеріальний рівень життя Вашої сім'ї	43
l3. Який розмір Вашої заробітної платні (стипендії, пенсії) за останній місяць?.....	43
l7. Визначте загалом матеріальний стан Вашої сім'ї за останні 2–3 місяці:	44
l8. Вкажіть, будь ласка, який сукупний доход на одного члена Вашої сім'ї Ви мали за останній місяць?.....	44
l12. Як Ви вважаєте, з яким приблизно рівнем середньомісячного доходу на одну особу, сім'ю можна віднести до злиденної?	44
l13. Як Ви вважаєте, з яким приблизно рівнем середньомісячного доходу на одну особу, сім'ю можна віднести до бідної?	44

I14. Як Ви вважаєте, з яким приблизно рівнем середньомісячного доходу на одну особу, сім'ю можна віднести до середньої?	44
I15. Як Ви вважаєте, з яким приблизно рівнем середньомісячного доходу на одну особу, сім'ю можна віднести до заможної?	44
I16. Як Ви вважаєте, з яким приблизно рівнем середньомісячного доходу на одну особу, сім'ю можна віднести до багатої?	45
M. ЗАЙНЯТІСТЬ	46
m1. Назвіть вид Вашої зайнятості (роботи) на цей час:	46
m3. Ви нині працюєте в державному чи недержавному секторі?	46
m4. Який статус зайнятості Ви маєте на роботі?	47
m9. Наскільки Ви задоволені своєю роботою в цілому?	47
m23. Чи маєте Ви або хтось із членів Вашої сім'ї досвід тимчасової роботи за кордоном?	47
m26. Чи збираєтесь Ви найближчим роком поїхати за кордон на тимчасові заробітки?	47
N. ОСВІТА	48
n1. Чи відповідає характер Вашої теперішньої роботи Вашому професійно-освітньому рівню?	48
n4. Чи задоволені Ви рівнем своєї освіти?	48
n6. Який рівень Вашої комп'ютерної грамотності?	48
n7. Чи користуєтесь Ви Інтернетом?	48
O. ЗВ'ЯЗОК І ТРАНСПОРТ	49
o1. Якими послугами зв'язку Ви користувалися за останні 30 днів?	49
o2. Якими видами транспорту Ви користувалися за останні 30 днів?	49
P. ЕКОЛОГІЯ	50
p1. Як Ви оцінюєте екологічну ситуацію поселення, в якому Ви живете?	50
p4. Які інші фактори забруднення довкілля у місцевості Вашого проживання викликають у Вас серйозне занепокоєння?	50
R. СІМ'Я	51
r1. Який склад Вашої сім'ї?	51
r8. Чи є у Вас діти і якого вони віку?	51
r9. Скільки всього у Вас дітей віком до 18 років?	51
Як Ви оцінюєте характер змін, які відбулися у Вашому житті за останні 12 місяців?	51
r24. Матеріальні умови сім'ї	51
r25. Медичне обслуговування	52
r26. Умови відпочинку під час відпустки	52
r27. Умови відпочинку та дозвілля після роботи	52
r28. Можливість отримання вірогідної інформації про те, що діється у країні та світі	52
r29. Умови виховання дітей	52
r30. Можливість висловлювати власні погляди	52
r31. Можливість брати участь у культурному житті	53
r32. Екологічна ситуація (стан довкілля)	53
r33. Захищеність від свавілля влади, чиновників	53
r34. Гарантії зайнятості, забезпечення роботою	53
r35. Особиста безпека (на вулиці, в громадських місцях)	53
r40. Якою мірою Ви пишаєтесь чи не пишаєтесь тим, що є громадянином України?	53
S. ДЕМОГРАФІЧНІ ДАНІ	54
s1. Ваша стать	54

s2. Ваш вік	54
s3. Ваш сімейний стан.....	54
s4. Ваша освіта	54
s5. Ваша національність	54
s6. Чи однієї національності Ваші батьки?	55
s7. У Вашого чоловіка (дружини) така сама національність, що й у Вас?.....	55
s8. Ваша рідна мова	55
s9. До якого віросповідання Ви себе відносите?.....	55
s11. Де Ви народилися?	55
s12. В якому населеному пункті пройшла більша частина Вашого дитинства?.....	55
s13. Де Ви мешкаєте зараз?.....	56
s14. В якій області Ви проживаєте?.....	56
Опис дослідження	57
Принципи формування системи соціальних показників	57
Структура і типи соціальних показників.....	58
До історії створення моніторингу	59
Вибірка й особливості організації збору інформації	61
Фінансування проекту	62
Представлення результатів	62

Українське суспільство 1994–2004

У цій публікації подано порівняльні дані одинадцяти загальноукраїнських опитувань 1994–2004 років. Ці опитування є частиною реалізації широкомасштабного проекту “Українське суспільство на межі ХХІ століття”, що його виконує Інститут соціології НАН України за участі Фонду “Демократичні ініціативи” та фірми “Соціс”.

Проект передбачає моніторинг сучасного стану і перспектив розвитку українського суспільства, його структур та інститутів, економічних, політичних, національно-культурних характеристик, відображені у громадській думці, психологічному стані, соціальному самопочутті й соціальній орієнтації різних категорій населення України. Регулярне вивчення громадської думки дає змогу простежити зміни суспільної свідомості, з'ясувати, з яких питань громадська думка є стабільною, а які думки та оцінки істотно змінюються. Керівник проекту — доктор економічних наук, професор В. Ворона, відповідальні виконавці й автори програми досліджень — доктор соціологічних наук Н. Паніна, доктор філософських наук Є. Головаха.

Вибірку було розроблено Н. Паніною та М. Чуриловим. Польовий етап всіх досліджень та обробко даних здійснювалася фірма “Соціс”.

Опитування проводилися з інтервалом у рік наприкінці травня — на початку червня 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999 років та наприкінці січня — на початку лютого 2000 і 2004 років за єдину вибіркою, що репрезентує доросле населення України (віком понад 18 років) і охоплює всі області України та Автономну Республіку Крим. 1994-ого року було опитано 1807, 1995-ого — 1810, 1996-ого — 1800, 1997-ого — 1800 осіб, 1998-ого — 1810 осіб, 1999-ого — 1810 осіб, 2000-ого — 1810 осіб, 2001-ого — 1800 осіб, 2002-ого — 1799 осіб, 2003-ого — 1800 осіб, 2004-ого — 1800 осіб. Кожна область представлена числом осіб, що пропорційне кількості дорослого населення. Вибірка репрезентує доросле населення України щодо статі, віку, національності та типу населеного пункту (обласний центр, місто, село). Границя похибка репрезентативності не перевищує 2%.

Вважаємо, що наведені дані опитувань стануться у пригоді політикам, журналістам, усім, хто цікавиться суспільними змінами в Україні. Українські науковці використають ці матеріали у своїй подальшій роботі.

Спонсори опитувань з 1994 по 1998 рр. — Фонд “Євразія”, Міжнародний Фонд “Відродження” і фірма “Соціс”.

З 1999 по 2004 рр. фінансування емпіричної частини проекту цілковито здійснював Інститут соціології НАН України.

A. ЕКОНОМІЧНА СИТУАЦІЯ

a1. Як Ви оцінюєте теперішню економічну ситуацію в Україні? (Обведіть кружечком оцінку на шкалі, де 0 — дуже погана, 10 — дуже добра)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
0 Дуже погана	38.4	38.1	41.3	43.3	44.5	40.7	33.2	31.8	25.1	22.0	18.3
1.....	16.0	15.7	17.3	14.3	15.9	16.0	15.5	13.6	13.7	12.1	11.6
2.....	17.5	17.2	16.9	17.0	17.2	17.6	19.3	16.6	17.2	18.4	16.1
3.....	17.3	16.6	14.2	15.3	14.6	16.9	19.6	21.3	22.2	23.6	24.2
4.....	4.5	6.0	4.9	5.4	3.6	4.9	6.2	8.2	9.6	11.3	13.0
5.....	3.8	4.9	3.8	3.8	3.4	2.9	4.3	6.6	8.0	9.8	11.3
6.....	0.4	0.5	0.6	0.5	0.3	0.6	1.0	1.0	1.7	1.6	2.8
7.....	0.1	0.3	0.6	0.1	0.2	0.3	0.4	0.5	1.3	0.7	1.6
8.....	0.1	0.1	0.0	0.2	0.2	0.1	0.2	0.1	0.6	0.1	0.7
9.....	0.1	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.1	0.2	0.0	0.2
10 Дуже добра	1.9	0.3	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	0.3	0.2	0.3
Не відповіли.....	0.0	0.2	0.2	0.1	0.1	0.0	0.2	0.2	0.2	0.3	0.1
Середній бал	1.6	1.6	1.4	1.4	1.3	1.4	1.7	1.9	2.2	2.3	2.6

a2. Як Ви ставитесь до розвитку приватного підприємництва (бізнесу) в Україні?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не схвалюю	15.3	17.3	13.1	13.4	13.6	11.1	9.3	9.7	12.2	9.1	10.6
2 – Переважно не схвалюю	15.6	15.4	14.2	14.4	13.3	14.8	13.0	12.8	10.6	11.2	12.7
3 – Важко сказати однозначно, схвалюю чи ні.....	25.0	26.2	26.6	29.4	27.6	27.5	25.0	24.6	28.7	29.5	29.5
4 – Переважно схвалюю	21.4	20.5	22.4	21.7	21.2	22.9	25.1	27.3	33.0	36.2	34.0
5 – Цілком схвалюю	22.2	20.4	23.7	20.9	24.1	23.2	26.7	25.0	15.2	13.9	13.2
Не відповіли.....	0.5	0.1	0.0	0.3	0.3	0.5	0.8	0.6	0.3	0.2	0.1
Середній бал	3.2	3.1	3.3	3.2	3.3	3.3	3.5	3.5	3.3	3.3	3.3

a4. Як Ви ставитесь до передання у приватну власність (приватизації) великих підприємств?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Переважно негативно	38.4	45.8	45.5	49.0	54.0	52.4	51.4	51.8	55.1	51.8	56.1
2 – Важко сказати, негативно чи позитивно	34.2	31.9	31.7	32.3	28.0	29.0	30.0	29.7	26.3	29.1	26.3
3 – Переважно позитивно	24.7	21.7	22.8	18.7	17.5	17.7	17.8	17.8	18.3	18.9	17.5
Не відповіли.....	2.7	0.7	0.0	0.1	0.5	0.9	0.8	0.6	0.2	0.2	0.1
Середній бал	1.9	1.8	1.8	1.7	1.6	1.6	1.7	1.7	1.6	1.7	1.6

a5. Як Ви ставитесь до передання у приватну власність (приватизації) малих підприємств?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Переважно негативно	18.3	19.0	19.3	22.0	20.9	22.9	18.7	18.7	21.4	22.7	25.2
2 – Важко сказати, негативно чи позитивно	24.4	25.1	27.2	27.5	24.9	27.2	28.6	23.1	27.7	27.7	27.6
3 – Переважно позитивно	54.8	55.4	53.4	50.4	53.7	49.2	52.0	57.5	50.5	49.3	47.2
Не відповіли.....	2.5	0.6	0.0	0.1	0.4	0.7	0.8	0.7	0.4	0.3	0.0
Середній бал	2.4	2.4	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.4	2.3	2.3	2.2

a6. Як Ви ставитесь до приватної власності на землю?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Переважно негативно	26.8	30.2	27.4	29.7	36.7	38.7	37.3	36.2	27.0	29.4	31.4
2 – Важко сказати, негативно чи позитивно	19.1	20.7	22.7	24.2	22.9	23.3	22.8	21.4	24.5	25.2	26.2
3 – Переважно позитивно	52.6	48.7	49.8	46.1	40.1	37.3	39.5	42.1	48.0	45.2	42.1
Не відповіли.....	1.4	0.4	0.0	0.1	0.3	0.7	0.4	0.3	0.5	0.2	0.2
Середній бал	2.3	2.2	2.2	2.2	2.0	2.0	2.0	2.1	2.2	2.2	2.1

a8. Яким чином, на Вашу думку, держава повинна брати участь в управлінні економікою? (Відзначте один найбільш прийнятний варіант відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Треба мінімізувати участь держави — все регулює ринок.....	—	—	—	—	—	—	—	—	6.5	4.9	6.1
2 – Треба поєднати державне управління і ринкові методи	—	—	—	—	—	—	—	—	46.1	46.4	45.5
3 – Треба повернутися до планової економіки на основі повного державного обліку і контролю	—	—	—	—	—	—	—	—	29.3	31.5	31.6
4 – Важко сказати	—	—	—	—	—	—	—	—	17.8	17.0	16.5
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.3	0.2	0.3

a9. Чи згодні Ви особисто працювати у приватного підприємця?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Ні	26.7	26.6	26.6	21.9	21.6	23.8	21.7	22.6	—	—	—
2 – Скоріше ні, ніж так	4.8	7.5	8.4	8.1	10.6	10.0	9.6	9.8	—	—	—
3 – Важко сказати, так чи ні	15.3	14.8	14.5	14.8	13.9	14.4	13.2	13.8	—	—	—
4 – Скоріше так	14.7	14.5	16.2	16.7	17.0	18.1	16.6	19.8	—	—	—
5 – Так	38.2	36.6	34.4	38.4	36.9	33.5	39.0	34.1	—	—	—
Не відповіли	0.4	0.2	0.0	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	—	—	—
Середній бал	3.3	3.3	3.2	3.4	3.4	3.3	3.4	3.3	—	—	—

a9. Чи згодні Ви особисто працювати у приватного підприємця?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не згоден	—	—	—	—	—	—	—	—	23.5	20.3	21.1
2 – Скоріше не згоден	—	—	—	—	—	—	—	—	13.3	17.2	19.3
3 – Важко сказати, згоден чи ні	—	—	—	—	—	—	—	—	20.7	19.8	19.8
4 – Скоріше згоден	—	—	—	—	—	—	—	—	28.0	32.4	29.6
5 – Цілком згоден	—	—	—	—	—	—	—	—	14.2	10.2	10.1
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.4	0.1	0.2
Середній бал	—	3.0	2.9	2.9							

a10. Чи хотіли б Ви відкрити свою справу (власне підприємство, фермерське господарство та ін.)?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Hi.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27.9
Скоріше ні.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13.8
Важко сказати	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.7
Скоріше так	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.7
Так	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.6
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.4
Середній бал	—	2.9									

В. ПОЛІТИЧНА СИТУАЦІЯ

b1. Якою мірою Вас цікавить політика?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не цікавить	27.2	29.2	30.4	28.7	27.2	26.7	21.9	24.2	19.2	18.0	20.8
2 – Певною мірою цікавить	62.5	59.7	60.0	62.0	63.2	63.9	67.1	65.4	68.5	70.2	67.9
3 – Дуже цікавить	9.8	10.7	9.3	9.1	9.4	9.3	10.9	10.2	12.0	11.6	11.1
Не відповіли.....	0.6	0.4	0.3	0.3	0.2	0.1	0.1	0.1	0.2	0.3	0.2
Середній бал	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	1.9	1.9	1.9	1.9	1.9

b2. Одні політичні сили хочуть, щоб Україна вибрала шлях соціалізму, інші — капіталізму. Як Ви особисто ставитесь до цих сил?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Підтримую прихильників соціалізму	22.1	22.5	20.1	20.9	23.6	23.4	22.5	23.6	27.5	25.7	25.2
2 – Підтримую прихильників капіталізму	12.7	13.2	13.3	10.8	11.1	10.9	17.1	12.9	12.1	10.6	11.7
3 – Підтримую і тих, і тих, аби не конфліктували	23.7	18.7	17.8	16.9	19.6	20.5	18.0	17.6	16.3	23.4	19.9
4 – Не підтримую жодного з них	20.0	23.8	25.3	26.1	23.5	22.5	20.4	24.2	22.4	22.3	22.6
5 – Інше	1.8	2.8	2.0	2.1	2.9	3.2	3.5	3.2	3.2	1.7	2.3
6 – Важко сказати	19.3	19.1	21.6	23.1	19.4	19.2	18.5	18.3	18.3	16.1	18.1
Не відповіли.....	0.4	0.1	0.0	0.0	0.0	0.3	0.0	0.1	0.2	0.2	0.2

b3. У політичному спектрі зазвичай вирізняються окремі, більш або менш самостійні течії. Нижче наведено декілька таких течій. Виберіть, будь ласка, одну з них, яка найближча Вам.

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Комуністична.....	10.3	8.7	9.7	10.8	21.9	18.6	15.5	15.2	15.1	14.6	14.4
2 – Соціалістична	10.7	9.1	7.7	6.4	5.6	7.9	5.4	6.2	9.7	10.9	11.1
3 – Соціал-демократична	5.0	5.0	4.7	4.8	7.1	7.7	7.8	7.6	17.2	12.3	10.2
4 – Зелені	—	—	—	—	—	—	—	—	5.2	3.2	3.3
5 – Ліберальна	1.9	0.8	2.7	1.6	1.3	1.3	1.0	0.9	0.8	0.6	1.2
6 – Християнсько-демократична	3.3	2.9	2.4	2.9	2.2	2.7	2.9	2.9	2.5	2.3	2.5
7 – Національно-демократична	6.4	5.2	6.1	4.9	6.2	5.0	7.5	6.7	6.8	7.9	8.4
8 – Націоналістична	2.0	1.5	1.3	2.8	2.9	1.3	2.3	2.1	2.0	1.4	2.1
9 – Інші	2.9	2.7	1.5	2.3	3.8	2.0	1.6	1.5	1.3	0.8	0.7
10 – Ніяка взагалі	12.3	14.0	13.1	12.2	11.7	11.5	13.2	13.0	7.6	13.2	11.8
11 – Ще остаточно не визначив своєї позиції	17.9	18.6	18.8	19.0	16.6	18.0	17.8	18.9	15.2	16.3	16.3
12 – Я не розуміюся на цих течіях	27.6	31.4	32.1	32.3	20.7	23.8	24.9	24.8	16.3	16.3	17.9
Не відповіли.....	0.9	0.2	0.0	0.2	0.2	0.3	0.1	0.2	0.3	0.1	0.2

b4. Членом якої з громадських або політичних організацій Ви є? (Відзначте всі прийнятні відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Клуб за інтересами.....	2.0	1.7	1.6	1.5	1.3	1.7	2.5	3.0	1.2	1.2	1.7
2 – Політична партія.....	0.7	0.6	0.5	0.4	0.9	1.5	0.8	1.7	2.2	2.0	1.9
3 – Суспільно-політичний рух	0.4	0.3	0.4	0.4	0.4	0.4	0.2	0.5	0.7	0.6	0.6
4 – Екологічний рух	1.3	1.7	0.9	0.6	1.5	2.0	1.1	0.9	2.0	1.5	1.3
5 – Громадська організація, фонд, асоціація	0.9	0.4	0.6	0.6	0.6	0.7	0.8	0.7	0.7	0.6	0.7
6 – Нетрадиційна профспілка	3.3	2.7	1.0	0.8	1.4	2.2	1.5	1.7	0.3	0.4	0.4
7 – Творча спілка	1.2	0.8	0.4	0.1	0.7	0.9	0.6	0.7	0.4	0.4	0.5
8 – Спортивний клуб, товариство.....	3.2	2.5	2.7	3.3	2.7	2.7	2.8	3.3	2.0	1.6	2.1
9 – Об'єднання за фахом	2.7	2.5	2.3	2.1	2.0	2.2	2.9	1.9	2.8	3.4	2.9
10 – Студентське товариство, молодіжна організація	1.7	1.7	1.6	1.4	1.4	1.5	2.0	1.4	1.8	1.4	1.4
11 – Релігійна організація, церковна громада	3.0	3.7	3.3	2.5	3.9	4.3	5.2	4.3	4.0	4.2	4.2
12 – Об'єднання фермерів.....	0.7	0.3	0.2	0.2	0.3	0.6	0.7	0.2	0.9	0.6	0.4
13 – Інша організація, об'єднання, рух.....	0.7	1.0	1.1	0.3	0.6	0.9	1.0	1.0	0.9	0.9	0.7
14 – Не належу до жодної з громадських, політичних організацій чи рухів.....	82.2	84.1	86.7	88.0	86.6	83.8	82.9	83.6	83.9	83.2	83.8
Не відповіли.....	0.9	0.1	0.0	0.0	0.2	0.1	0.1	0.0	0.2	0.1	0.0

**b5. Як Ви вважаєте, які соціальні групи відіграють значну роль у житті
українського суспільства? (Відзначте всі прийнятні відповіді)**

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Робітники	23.4	22.2	17.2	19.1	18.7	19.7	25.4	23.9	27.2	19.1	22.4
2 – Селяни	20.9	19.0	14.1	15.9	15.8	15.4	22.8	18.5	22.4	14.7	17.8
3 – Інтелігенція	16.3	12.8	10.8	9.9	11.3	11.3	16.7	13.8	17.3	9.8	13.2
4 – Підприємці, бізнесмени	24.2	24.5	21.7	25.2	25.4	30.7	32.4	31.2	28.0	28.9	27.0
5 – Керівники держпідприємств	16.2	14.4	10.8	10.1	12.8	14.1	18.3	17.6	13.9	11.9	13.8
6 – Службовці держапарату ("чиновники")	29.1	26.2	27.4	25.1	29.3	33.3	33.3	35.7	23.9	24.5	23.6
7 – Пенсіонери	1.9	2.2	1.3	1.7	2.3	2.7	3.5	2.8	6.8	2.9	3.1
8 – Керівники сільгоспідприємств	10.7	11.7	6.8	5.5	6.9	8.1	9.9	8.4	8.6	5.7	5.8
9 – Лідери політичних партій	—	—	—	—	—	—	—	—	24.5	22.2	25.9
10 – Військові	6.6	8.5	6.0	5.5	5.7	5.3	10.0	8.9	8.1	5.6	4.8
11 – Працівники міліції, служби безпеки	7.9	11.0	7.3	8.9	10.6	9.9	13.8	12.7	14.5	11.7	12.6
12 – Судді та працівники прокуратури	—	—	—	—	—	—	—	—	11.3	8.4	9.8
13 – Мафія, злочинний світ	33.9	41.9	37.3	42.0	42.7	43.9	43.1	49.0	38.3	42.7	40.2
14 – Інші	0.7	0.7	0.8	0.5	1.4	1.3	1.6	1.6	1.1	0.7	0.8
15 – Ніхто не відіграє	4.2	3.9	4.3	4.6	3.6	3.6	2.8	2.4	2.3	3.1	2.8
16 – Важко сказати	17.4	15.2	18.8	18.3	14.1	13.1	12.2	10.6	13.1	15.4	12.6
Не відповіли	0.2	0.2	0.0	0.0	0.2	0.1	0.1	0.1	0.4	0.3	0.1

**b6. Чи можуть сьогодні в Україні люди вільно висловлювати свої політичні
погляди?**

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Hi	14.7	15.2	14.3	16.5	18.0	15.1	13.2	25.1	21.2	23.1	21.1
2 – Важко сказати	29.8	28.6	25.7	28.5	27.6	27.1	35.9	39.6	23.2	27.8	23.9
3 – Так	55.2	56.0	60.0	55.0	54.4	57.6	50.7	34.9	55.3	48.8	54.9
Не відповіли	0.3	0.2	0.0	0.0	0.1	0.2	0.2	0.4	0.3	0.3	0.1
Середній бал	2.4	2.4	2.5	2.4	2.4	2.4	2.4	2.1	2.3	2.3	2.3

**b7. Чи є сьогодні в Україні політичні лідери, котрі можуть ефективно керувати
країною?**

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Hi	24.7	26.8	30.3	35.1	30.7	32.2	29.8	34.7	33.0	39.9	35.3
2 – Важко сказати	55.7	61.0	58.4	54.6	53.5	47.3	49.4	46.2	36.1	36.3	36.0
3 – Так	18.5	11.5	11.3	10.0	15.5	20.1	20.6	18.8	30.5	23.6	28.4
Не відповіли	1.1	0.7	0.0	0.3	0.4	0.3	0.2	0.3	0.4	0.2	0.2
Середній бал	1.9	1.8	1.8	1.7	1.8	1.9	1.9	1.8	2.0	1.8	1.9

b8. Чи згодні Ви з думкою, що кілька сильних керівників можуть зробити для нашої країни більше, ніж усі закони та політичні дискусії?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Ні	17.0	17.8	17.2	15.7	14.5	15.4	13.1	16.0	19.4	22.7	18.4
2 – Важко сказати	41.7	37.9	40.8	39.4	36.1	38.1	38.2	36.2	30.7	29.5	34.8
3 – Так	40.5	43.9	42.0	44.8	49.3	46.1	48.5	47.7	49.3	47.3	46.7
Не відповіли.....	0.8	0.4	0.0	0.0	0.1	0.5	0.2	0.2	0.6	0.5	0.2

b9. Чи потрібна, на Вашу думку, Україні багатопартійна система?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Ні	29.8	34.3	31.3	35.5	39.7	42.3	42.7	43.1	50.8	45.3	42.6
2 – Важко сказати	33.7	34.5	36.7	35.9	32.6	32.2	30.9	29.6	25.9	29.8	33.8
3 – Так	36.1	31.1	32.0	28.6	27.5	25.4	26.4	27.3	22.7	24.3	23.2
Не відповіли.....	0.4	0.2	0.0	0.0	0.2	0.1	0.1	0.1	0.6	0.6	0.4

b10. Чи є в Україні серед наявних на сьогодні політичних партій і рухів такі, яким можна довірити владу?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Ні	28.0	30.3	30.2	34.0	26.6	30.4	31.2	33.1	27.5	35.9	30.9
2 – Важко сказати	56.9	60.6	57.6	54.7	49.5	50.1	51.8	49.3	39.8	40.9	43.3
3 – Так	13.9	8.7	12.2	11.3	23.4	19.3	16.7	17.4	32.4	23.0	25.5
Не відповіли.....	1.2	0.4	0.0	0.0	0.5	0.1	0.3	0.3	0.3	0.2	0.3

b11. Чи можете Ви сказати, що обраний від Вашого округу до Верховної Ради депутат здатен виразити Ваши інтереси?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Так	22.9	8.6	7.1	3.8	13.4	9.2	7.1	7.8	8.5	7.7	9.2
2 – Не впевнений.....	33.4	30.8	29.7	25.1	43.0	38.3	37.9	36.1	37.6	35.3	34.1
3 – Ні	12.6	34.2	31.7	41.8	24.2	33.9	32.1	34.4	36.4	41.1	39.9
4 – Я не знаю, хто був обраний.....	21.0	24.0	29.4	27.8	17.7	17.5	22.0	20.7	16.9	15.8	16.6
5 – В нашому окрузі депутат не затверджений.....	8.4	1.9	2.1	1.2	1.5	0.7	0.7	0.9	—	—	—
Не відповіли.....	1.8	0.4	0.0	0.2	0.2	0.3	0.3	0.1	0.7	0.1	0.2

b12. Яку оцінку Ви дали б діяльності Л. Кучми на посту Президента України, якщо “1” — найнижча, а “10” — найвища оцінка?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 найнижча оцінка.....	—	—	—	—	29.4	24.5	19.2	25.4	31.8	31.7	27.7
2	—	—	—	—	15.0	12.8	10.2	13.4	14.1	13.2	13.9
3	—	—	—	—	22.8	22.4	17.6	19.4	19.2	19.7	19.1
4	—	—	—	—	10.4	13.7	12.3	11.2	11.3	11.2	12.3
5	—	—	—	—	13.5	14.0	15.9	14.0	12.7	14.2	14.7
6	—	—	—	—	4.2	5.0	9.1	5.8	4.6	3.2	4.6
7	—	—	—	—	1.4	2.7	5.8	4.1	2.6	2.7	3.3
8	—	—	—	—	1.2	2.7	4.6	3.1	1.9	1.5	2.1
9	—	—	—	—	0.3	0.6	2.2	1.2	0.6	0.5	0.6
10 найвища оцінка	—	—	—	—	1.3	1.0	2.7	1.5	0.8	1.7	1.5
Не відповіли.....	—	—	—	—	0.5	0.6	0.5	0.8	0.6	0.4	0.3
Середній бал	—	—	—	—	3.0	3.3	4.0	3.4	3.0	3.1	3.2

b13. Яку оцінку Ви дали б діяльності В. Путіна (Б.Єльцина) на посту Президента Росії, якщо “1” — найнижча, а “10” — найвища оцінка?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 найнижча оцінка.....	—	—	—	—	17.3	25.2	20.8	3.2	2.1	2.7	2.9
2	—	—	—	—	10.6	16.5	14.2	2.1	1.6	2.0	2.7
3	—	—	—	—	18.3	21.3	19.0	6.7	4.7	5.6	4.8
4	—	—	—	—	13.4	11.4	12.3	8.4	8.9	7.9	7.1
5	—	—	—	—	18.3	12.5	15.5	18.7	17.0	17.6	16.3
6	—	—	—	—	7.4	3.8	6.7	9.2	11.0	7.9	10.3
7	—	—	—	—	4.8	2.2	3.9	11.6	10.5	12.2	12.2
8	—	—	—	—	4.4	2.2	3.6	16.5	15.4	15.0	15.1
9	—	—	—	—	1.3	0.6	0.8	7.0	8.4	9.2	8.9
10 найвища оцінка	—	—	—	—	1.2	0.9	1.0	13.2	18.1	18.3	18.8
Не відповіли	—	—	—	—	3.0	3.4	2.2	3.4	2.5	1.6	0.8
Середній бал	—	—	—	—	3.9	3.1	3.5	6.4	6.8	6.7	6.8

b14. Яку оцінку Ви дали б діяльності О. Лукашенка на посту Президента Білорусі, якщо “1” — найнижча, а “10” — найвища оцінка?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 найнижча оцінка.....	—	—	—	—	11.2	8.9	16.3	8.4	9.5	10.3	7.7
2	—	—	—	—	9.2	6.9	10.4	6.6	6.5	7.6	6.1
3	—	—	—	—	14.3	12.1	13.3	10.8	8.8	12.1	9.4
4	—	—	—	—	11.5	10.7	10.3	9.7	8.7	8.4	11.1
5	—	—	—	—	15.4	17.6	15.5	14.4	16.1	17.9	20.2
6	—	—	—	—	6.4	7.4	6.9	8.2	7.1	7.3	8.8
7	—	—	—	—	5.3	6.2	6.2	9.9	7.9	6.8	8.1
8	—	—	—	—	7.6	9.6	7.1	10.7	7.8	7.9	8.4
9	—	—	—	—	3.9	4.5	2.5	5.8	5.6	5.1	5.2
10 найвища оцінка	—	—	—	—	9.1	11.3	8.1	11.3	18.7	13.5	13.0
Не відповіли	—	—	—	—	6.1	4.9	3.3	4.1	3.1	3.0	1.9
Середній бал	—	—	—	—	4.9	5.3	4.6	5.6	5.8	5.4	5.6

b15. Яку оцінку Ви дали б діяльності Дж. Буша (Б. Клінтона) на посту Президента США, якщо “1” — найнижча, а “10” — найвища оцінка?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 найнижча оцінка.....	—	—	—	—	1.6	6.0	2.3	1.5	6.5	16.1	16.8
2	—	—	—	—	0.9	3.5	1.6	0.8	4.7	6.3	8.9
3	—	—	—	—	2.9	4.6	2.5	2.0	9.0	12.1	13.0
4	—	—	—	—	3.3	5.0	3.8	2.9	6.7	9.4	9.8
5	—	—	—	—	10.5	13.0	10.3	10.4	16.2	17.3	18.6
6	—	—	—	—	6.8	6.5	6.2	6.9	8.3	6.7	8.2
7	—	—	—	—	9.9	9.4	9.1	9.4	10.0	7.3	7.0
8	—	—	—	—	20.7	14.3	21.1	21.8	11.2	7.6	7.1
9	—	—	—	—	15.1	13.4	13.9	17.2	8.3	4.8	3.3
10 найвища оцінка	—	—	—	—	22.9	19.8	25.7	22.9	15.3	9.0	5.7
Не відповіли	—	—	—	—	5.4	4.5	3.5	4.2	3.8	3.3	1.6
Середній бал	—	—	—	—	7.6	6.8	7.6	7.7	6.1	4.9	4.6

b19. Як би Ви оцінили в цілому політичне становище в Україні? (Відзначте один найбільш прийнятний варіант відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Благополучна	—	—	—	—	0.9	1.2	3.2	0.9	2.7	1.7	3.3
2 – Спокійна	—	—	—	—	8.2	11.7	25.7	10.1	16.0	17.1	17.9
3 – Напружена.....	—	—	—	—	50.3	54.4	45.9	57.9	55.3	53.1	55.3
4 – Критична, вибухонебезпечна	—	—	—	—	33.9	21.9	13.6	22.4	14.8	11.3	11.1
5 – Важко сказати	—	—	—	—	6.6	10.7	11.5	8.5	11.1	16.7	12.1
Не відповіли	—	—	—	—	0.1	0.2	0.0	0.2	0.2	0.1	0.3

b20. Якому шляху розвитку України Ви надаєте перевагу? (Відзначте один найбільш прийнятний варіант відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Насамперед розширювати зв'язки в рамках СНД	40.5	38.8	31.8	23.7	23.8	18.5	15.4	16.3	13.4	13.2	13.1
2 – Розвивати відносини переважно з Росією	17.5	14.8	14.4	4.5	5.0	4.8	4.1	6.6	8.6	9.8	11.4
3 – Зміцнювати перш за все східнослов'янський блок (Україна, Росія, Білорусь)	—	—	—	24.3	23.7	24.0	22.8	29.2	34.0	34.4	34.3
4 – Встановлювати зв'язки насамперед з розвиненими країнами Західу	13.3	13.9	15.9	13.8	12.8	16.4	16.5	13.2	12.7	10.7	14.4
5 – Опиратися перш за все на власні ресурси, зміцнюючи незалежність.....	13.3	14.4	18.5	16.1	17.7	19.7	26.1	20.8	22.2	21.2	17.1
6 – Інше	8.2	7.1	7.1	6.3	7.5	6.8	5.0	4.8	1.0	1.8	1.3
7 – Важко сказати	9.5	10.8	12.2	11.3	9.3	9.7	10.1	9.0	8.0	8.6	8.2
Не відповіли	0.2	0.1	0.0	0.0	0.2	0.1	0.0	0.1	0.1	0.2	0.2

b21. Як Ви ставитеь до ідеї приєднання України до союзу Росії й Білорусі?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Переважно негативно.....	—	—	—	24.3	21.0	23.4	37.0	25.7	23.1	19.9	20.1
2 – Важко сказати	—	—	—	22.1	17.5	23.7	22.2	21.9	18.8	18.1	16.8
3 – Переважно позитивно	—	—	—	53.6	61.4	52.7	40.8	52.3	57.8	61.9	62.8
Не відповіли	—	—	—	0.0	0.2	0.1	0.1	0.1	0.3	0.1	0.3
Середній бал	—	—	—	2.3	2.4	2.3	2.0	2.3	2.3	2.4	2.4

b22. Як Ви ставитеь до вступу України до Європейського Союзу?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Переважно негативно.....	—	—	—	—	—	—	9.6	8.0	15.0	10.0	11.7
2 – Важко сказати	—	—	—	—	—	—	34.4	36.0	40.1	41.6	39.7
3 – Переважно позитивно	—	—	—	—	—	—	56.0	55.8	44.4	47.7	47.9
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	0.1	0.2	0.6	0.8	0.6

b23. Як Ви ставитеь до вступу України до НАТО?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Переважно негативно.....	—	—	—	—	—	—	33.5	32.5	37.9	37.9	38.5
2 – Важко сказати	—	—	—	—	—	—	41.5	44.2	42.6	40.6	42.0
3 – Переважно позитивно	—	—	—	—	—	—	24.9	23.1	18.8	20.8	18.8
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	0.1	0.2	0.6	0.7	0.7

b24. Як Ви ставитеь до співпраці України з Міжнародним Валютним Фондом?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Переважно негативно.....	—	—	—	—	—	—	23.0	22.7	29.1	23.2	17.9
2 – Важко сказати	—	—	—	—	—	—	40.9	41.4	41.8	42.4	46.6
3 – Переважно позитивно	—	—	—	—	—	—	36.0	35.7	28.6	33.6	34.9
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	0.1	0.2	0.5	0.8	0.6

С. СОЦІАЛЬНА СИТУАЦІЯ

с1. Якби уряд України ухвалив рішення, яке утискає Ваші законні права та інтереси, чи змогли б Ви щось зробити проти такого рішення?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Ні, нічого не зміг би зробити	65.1	66.7	65.4	67.0	67.6	61.6	66.2	63.9	65.8	70.7	69.0
2 – Важко сказати	28.6	27.3	29.8	28.2	28.2	33.9	29.7	31.0	26.9	23.4	24.7
3 – Так, зміг би щось зробити	5.6	5.7	4.8	4.7	4.1	4.4	4.0	5.1	7.3	5.6	6.2
Не відповіли.....	0.7	0.2	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.3	0.1

с2. Якби аналогічне рішення ухвалила місцева влада, чи змогли б Ви щось зробити проти такого рішення?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Ні, нічого не зміг би зробити	56.1	59.2	60.0	61.5	58.8	54.2	60.1	56.3	55.8	56.4	54.9
2 – Важко сказати	30.4	29.3	31.7	31.8	31.8	36.6	32.5	34.2	32.9	31.1	31.7
3 – Так, зміг би щось зробити	12.3	11.4	8.3	6.6	9.2	9.1	7.3	9.5	11.2	12.3	13.3
Не відповіли.....	1.2	0.1	0.0	0.1	0.3	0.1	0.0	0.0	0.2	0.1	0.2

с3. Як Ви вважаєте, наскільки можливі нині у Вашому місті/селі масові виступи населення проти падіння рівня життя, на захист своїх прав?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Маломовірні	—	—	—	—	40.1	44.3	47.6	44.9	53.6	56.6	56.5
2 – Важко сказати	—	—	—	—	22.6	28.8	28.7	23.4	25.0	22.4	21.2
3 – Досить імовірні.....	—	—	—	—	37.0	26.9	23.7	31.7	20.7	20.7	22.2
Не відповіли	—	—	—	—	0.3	0.0	0.0	0.0	0.6	0.3	0.1

с4. Якщо такі мітинги, демонстрації протесту відбудуться, Ви особисто братимете в них участь чи ні?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Скоріше за все, ні	—	—	—	—	35.4	38.5	43.6	41.1	41.7	41.6	48.2
2 – Важко сказати	—	—	—	—	29.1	31.3	31.0	29.2	28.1	25.8	23.7
3 – Скоріше за все, так.....	—	—	—	—	35.2	30.1	25.4	29.7	29.7	32.3	28.0
Не відповіли	—	—	—	—	0.4	0.1	0.0	0.1	0.6	0.3	0.1

c5. У разі, коли порушуються Ваші права й інтереси, які способи та засоби відстоювання власних прав Ви вважаєте найефективнішими й допустимими такою мірою, що здатні самі взяти в них участь?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Збір підписів під колективними петиціями	17.0	16.7	12.7	11.3	16.9	18.6	17.4	20.1	15.6	—	21.8
Законні мітинги й демонстрації.....	16.6	16.2	15.2	14.8	22.4	23.8	19.9	26.6	20.0	—	19.2
Погроза страйкуванням	7.9	7.9	7.4	6.9	9.1	6.9	6.7	9.2	5.2	—	3.8
Бойкот (відмова виконувати рішення адміністрації, органів влади).....	7.1	7.0	6.6	5.1	7.5	7.1	7.2	8.7	5.2	—	2.7
Несанкціоновані мітинги й демонстрації....	2.2	2.6	2.2	2.7	4.4	3.2	3.3	4.3	2.6	—	1.3
Незаконні страйкування.....	1.6	1.8	1.9	2.3	2.5	2.2	2.4	2.4	1.1	—	0.9
Голодування протесту.....	2.0	1.9	2.9	2.0	3.4	2.6	2.6	3.9	1.7	—	1.5
Пікетування державних організацій	4.4	4.0	5.9	4.3	7.7	7.3	6.5	8.4	5.6	—	5.1
Захоплення будівель, блокування шляхів сполучення.....	1.0	1.2	0.9	1.4	2.0	1.7	1.7	1.8	1.0	—	1.6
Створення незалежних від Президента та уряду збройних формувань	2.0	2.9	1.6	2.5	2.7	2.9	2.4	2.5	1.7	—	—
Інше	1.1	1.1	0.7	0.7	1.2	1.4	1.1	1.0	0.8	—	1.2
Жоден із способів не здається мені ефективним і допустимим такою мірою, щоб брати у ньому участь	31.9	36.9	33.5	37.3	29.8	29.9	34.2	30.3	37.1	—	36.6
Важко сказати	29.8	27.2	33.3	33.4	30.5	27.5	26.9	26.6	21.9	—	19.0
Не відповіли.....	0.6	0.1	0.0	0.1	0.2	0.1	0.1	0.1	0.2	—	0.2

c6. Що, на Вашу думку, краще — терпіти всілякі матеріальні труднощі заради збереження в країні порядку, миру та спокою чи у разі значного погіршення умов життя виходити на вулицю з протестом?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Потрібно за будь-яку ціну зберігати порядок, мир та злагоду	43.8	40.8	34.6	28.9	29.4	31.1	36.1	27.0	34.0	29.0	34.2
2 – Важко сказати	31.0	32.9	33.3	34.1	32.0	34.5	33.4	33.2	24.2	23.6	22.6
3 – Потрібно активно протестувати проти постійного погіршення умов життя	22.7	26.2	32.1	36.6	38.5	34.0	30.6	39.7	41.5	46.8	42.1
Не відповіли.....	2.4	0.1	0.0	0.4	0.1	0.3	0.0	0.1	0.3	0.6	1.2

Як Ви ставитеся до смертної кари — варто її скасувати чи розширити застосування?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 - Негайно скасувати	8.7	5.4	4.5	5.8	4.6	6.4	4.3	6.5	5.1	—	—
2 - Поступово просуватися до її відміни	17.0	12.1	12.1	12.4	14.8	11.5	12.9	15.6	13.2	—	—
3 - Залишити її застосування в теперішніх рамках.....	31.8	31.4	35.5	40.1	43.9	42.9	44.5	41.4	37.3	—	—
4 - Розширити її застосування.....	26.5	34.5	32.7	23.3	19.1	23.9	24.6	18.0	26.7	—	—
5 - Важко відповісти.....	15.4	16.0	15.0	18.4	17.5	15.1	13.6	18.4	17.6	—	—
Не відповіли.....	0.6	0.6	0.2	0.0	0.1	0.2	0.0	0.1	0.2	—	—

c7. Чи варто було скасовувати смертну кару в Україні?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Так, варто	—	—	—	—	—	—	—	—	14.4	11.4	14.6
2 – Важко сказати	—	—	—	—	—	—	—	—	18.7	19.7	22.2
3 – Ні, не варто	—	—	—	—	—	—	—	—	66.8	68.4	61.7
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.1	0.4	1.4

c8. Який рівень Вашої довіри сім'ї та родичам?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не довіряю	1.3	1.4	1.9	0.9	1.5	1.2	1.5	0.8	1.1	1.2	1.9
2 – Переважно не довіряю	2.3	1.5	1.2	1.4	2.2	1.9	1.1	1.4	1.6	1.8	2.8
3 – Важко сказати, довіряю чи ні	6.9	5.1	5.1	6.4	5.9	5.1	4.3	5.9	5.3	5.3	4.6
4 – Переважно довіряю	27.5	24.3	21.8	22.2	24.1	24.9	26.2	26.6	28.0	31.1	30.2
5 – Цілком довіряю	59.4	66.7	70.0	69.2	65.6	66.5	66.5	65.3	63.9	60.6	60.4
Не відповіли	2.5	0.9	0.0	0.0	0.7	0.4	0.3	0.1	0.2	0.1	0.1
Середній бал	4.5	4.6	4.6	4.6	4.5	4.5	4.6	4.5	4.5	4.5	4.4

38. Який рівень Вашої довіри співвітчизникам?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не довіряю	5.9	6.4	7.6	7.1	7.6	7.5	7.1	6.9	—	—	5.1
2 – Переважно не довіряю	12.8	11.9	10.7	11.4	12.3	13.3	13.3	12.1	—	—	12.9
3 – Важко сказати, довіряю чи ні	46.5	46.6	48.1	52.5	44.8	48.3	48.6	50.1	—	—	42.3
4 – Переважно довіряю	23.0	24.6	23.1	18.7	23.1	22.3	22.8	22.9	—	—	32.8
5 – Цілком довіряю	7.2	9.4	10.6	9.7	10.4	7.6	7.3	7.3	—	—	6.7
Не відповіли	4.5	1.1	0.0	0.4	1.8	1.1	0.9	0.7	—	—	0.2
Середній бал	3.1	3.2	3.2	3.1	3.2	3.1	3.1	3.1	—	—	3.2

c9. Який рівень Вашої довіри колегам?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не довіряю	5.4	5.2	6.4	8.0	6.5	5.5	6.2	5.9	4.3	3.7	4.4
2 – Переважно не довіряю	10.1	9.3	9.2	11.0	10.3	11.7	11.4	10.9	9.3	11.1	11.6
3 – Важко сказати, довіряю чи ні	40.3	39.8	42.4	44.0	39.8	42.7	42.7	41.7	33.7	37.6	36.3
4 – Переважно довіряю	29.7	32.5	29.7	25.5	32.3	30.0	30.3	32.8	40.2	35.9	39.9
5 – Цілком довіряю	7.8	11.4	12.2	10.7	9.3	8.4	7.8	7.8	11.3	10.2	7.2
Не відповіли	6.8	1.9	0.0	0.8	1.8	1.8	1.7	0.8	1.1	1.4	0.6
Середній бал	3.3	3.4	3.3	3.2	3.3	3.3	3.2	3.3	3.5	3.4	3.3

c10. Який рівень Вашої довіри церкві та духовенству?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не довіряю	13.6	14.6	18.1	18.5	16.4	19.0	15.2	14.9	11.0	12.4	10.6
2 – Переважно не довіряю	13.7	13.3	13.6	13.4	15.7	15.7	14.5	13.9	12.8	11.1	12.5
3 – Важко сказати, довіряю чи ні	32.8	30.1	33.3	31.7	32.7	32.4	30.9	34.7	33.0	33.2	32.7
4 – Переважно довіряю	18.9	20.2	17.6	19.4	19.3	17.7	20.6	18.8	25.4	26.7	28.9
5 – Цілком довіряю	16.7	21.0	17.4	16.8	14.6	14.2	18.0	17.4	17.4	16.2	15.1
Не відповіли	4.3	0.8	0.0	0.3	1.3	1.0	0.8	0.3	0.4	0.5	0.3
Середній бал	3.1	3.2	3.0	3.0	3.0	2.9	3.1	3.1	3.3	3.2	3.3

c11. Який рівень Вашої довіри астрологам?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не довіряю	23.5	26.6	30.3	29.9	27.0	29.9	25.8	26.8	26.0	28.2	29.5
2 – Переважно не довіряю	21.2	20.4	19.2	22.3	24.4	24.1	25.1	23.8	25.4	24.0	24.3
3 – Важко сказати, довіряю чи ні	34.3	34.4	33.7	32.3	32.3	31.4	32.6	33.5	32.0	33.6	32.3
4 – Переважно довіряю	13.4	13.3	11.3	11.3	11.5	11.1	13.0	12.4	13.4	11.3	11.2
5 – Цілком довіряю	3.5	4.5	5.6	3.6	3.0	2.3	2.7	3.1	2.7	2.7	2.4
Не відповіли	4.0	0.8	0.0	0.6	1.9	1.2	0.8	0.3	0.6	0.2	0.4
Середній бал	2.5	2.5	2.4	2.4	2.4	2.3	2.4	2.4	2.4	2.4	2.3

c12. Який рівень Вашої довіри засобам масової інформації (телебачення, радіо, газети)?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не довіряю	13.8	15.4	19.2	17.1	12.7	11.5	10.4	10.8	10.3	9.2	10.5
2 – Переважно не довіряю	22.8	23.7	20.1	21.0	19.2	19.8	20.8	21.8	20.3	18.7	24.3
3 – Важко сказати, довіряю чи ні	39.7	37.6	39.2	39.1	40.7	42.0	39.4	40.9	39.2	38.2	37.0
4 – Переважно довіряю	17.2	18.6	17.6	19.2	21.5	22.3	25.1	22.3	25.8	30.1	24.4
5 – Цілком довіряю	2.7	4.0	4.0	3.4	4.7	3.9	3.8	4.2	3.6	3.4	3.5
Не відповіли	3.8	0.8	0.0	0.2	1.2	0.6	0.6	0.0	0.8	0.4	0.3
Середній бал	2.7	2.7	2.7	2.7	2.9	2.9	2.9	2.9	2.9	3.0	2.9

40. Який рівень Вашої довіри податковій інспекції?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не довіряю	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27.5	25.4
2 – Переважно не довіряю	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24.7	28.2
3 – Важко сказати, довіряю чи ні	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38.9	35.6
4 – Переважно довіряю	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.3	8.3
5 – Цілком довіряю	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.4	2.2
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.2	0.3
Середній бал	—	2.3	2.3								

c13. Який рівень Вашої довіри міліції?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не довіряю.....	27.9	32.8	34.7	37.2	33.3	32.3	28.6	33.2	31.2	29.7	27.9
2 – Переважно не довіряю	29.2	27.8	24.7	25.4	27.2	29.1	28.2	28.2	26.7	29.9	30.1
3 – Важко сказати, довіряю чи ні	26.3	25.0	26.7	25.5	26.2	27.3	30.2	27.1	28.6	29.3	27.7
4 – Переважно довіряю	10.0	9.3	10.0	8.7	9.2	8.3	9.8	8.7	10.6	9.4	11.4
5 – Цілком довіряю	2.8	4.4	3.8	3.0	3.3	2.4	2.6	2.5	2.6	1.5	2.8
Не відповіли	3.8	0.7	0.0	0.2	0.9	0.7	0.6	0.3	0.2	0.2	0.1
Середній бал	2.3	2.2	2.2	2.2	2.2	2.2	2.3	2.2	2.3	2.2	2.3

c14. Який рівень Вашої довіри прокуратурі?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не довіряю.....	—	—	—	—	—	—	—	—	27.7	26.2	25.4
2 – Переважно не довіряю	—	—	—	—	—	—	—	—	26.5	26.7	26.9
3 – Важко сказати, довіряю чи ні	—	—	—	—	—	—	—	—	33.3	35.7	32.7
4 – Переважно довіряю	—	—	—	—	—	—	—	—	9.8	9.4	11.9
5 – Цілком довіряю	—	—	—	—	—	—	—	—	2.4	1.9	2.8
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.3	0.2	0.2
Середній бал	—	2.3	2.3	2.4							

c15. Який рівень Вашої довіри судам?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не довіряю.....	—	—	—	—	—	—	—	—	27.4	26.6	25.2
2 – Переважно не довіряю	—	—	—	—	—	—	—	—	27.0	26.5	26.3
3 – Важко сказати, довіряю чи ні	—	—	—	—	—	—	—	—	33.0	36.3	32.8
4 – Переважно довіряю	—	—	—	—	—	—	—	—	9.6	8.9	12.5
5 – Цілком довіряю	—	—	—	—	—	—	—	—	2.6	1.5	3.1
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.4	0.2	0.2
Середній бал	—	2.3	2.3	2.4							

c16. Який рівень Вашої довіри Президенту?

	1994 Кравчук	1995 Кучма	1996 Кучма	1997 Кучма	1998 Кучма	1999 Кучма	2000 Кучма	2001 Кучма	2002 Кучма	2003 Кучма	2004 Кучма
1 – Зовсім не довіряю.....	32.2	22.1	29.4	32.0	38.5	37.6	24.4	36.7	34.5	33.6	30.2
2 – Переважно не довіряю	20.6	14.9	16.5	18.3	22.3	20.3	18.7	23.4	24.7	26.4	27.9
3 – Важко сказати, довіряю чи ні	27.1	29.0	30.7	31.9	28.7	29.1	29.6	27.4	27.4	28.1	26.7
4 – Переважно довіряю	11.6	21.4	16.3	14.3	7.0	10.1	20.3	9.3	10.2	9.9	12.6
5 – Цілком довіряю	4.5	11.9	7.1	3.3	2.7	2.4	6.6	3.0	2.9	1.7	2.4
Не відповіли	3.9	0.7	0.0	0.2	0.8	0.6	0.4	0.2	0.3	0.2	0.2
Середній бал	2.3	2.9	2.6	2.4	2.1	2.2	2.7	2.2	2.2	2.2	2.3

c17. Який рівень Вашої довіри Верховній Раді?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не довіряю.....	29.1	38.6	39.7	40.9	38.3	37.7	36.8	34.9	34.3	30.8	28.9
2 – Переважно не довіряю	22.1	22.0	22.3	23.4	26.7	24.8	25.2	29.3	30.8	30.7	34.2
3 – Важко сказати, довіряю чи ні	35.2	29.2	29.3	28.3	26.8	29.7	30.3	29.1	27.4	31.3	27.7
4 – Переважно довіряю	7.4	6.5	6.7	5.1	5.7	6.2	5.7	5.1	6.1	6.3	7.9
5 – Цілком довіряю	2.3	3.0	2.0	1.8	1.6	1.3	1.4	1.6	1.3	0.8	1.2
Не відповіли	3.8	0.7	0.0	0.4	0.8	0.4	0.6	0.2	0.2	0.2	0.2
Середній бал	2.3	2.1	2.1	2.0	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2.2	2.2

c18. Який рівень Вашої довіри уряду?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не довіряю.....	28.2	28.2	32.1	37.0	36.2	35.9	27.1	31.7	30.1	29.6	25.6
2 – Переважно не довіряю	22.6	21.3	22.2	21.2	25.4	26.0	22.3	24.8	28.7	29.0	32.1
3 – Важко сказати, довіряю чи ні	33.8	33.9	32.8	31.8	29.9	27.9	36.2	31.8	31.4	33.7	30.9
4 – Переважно довіряю	8.6	11.8	9.4	7.5	6.0	8.2	11.2	9.2	8.1	6.4	9.6
5 – Цілком довіряю	2.8	4.1	3.6	2.0	1.6	1.6	2.5	2.4	1.5	0.9	1.6
Не відповіли	4.0	0.7	0.0	0.4	0.9	0.4	0.6	0.2	0.3	0.4	0.3
Середній бал	2.3	2.4	2.3	2.2	2.1	2.1	2.4	2.3	2.2	2.2	2.3

c19. Який рівень Вашої довіри місцевим органам влади?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не довіряю.....	—	—	—	—	—	—	—	—	27.2	24.7	22.0
2 – Переважно не довіряю	—	—	—	—	—	—	—	—	27.6	27.8	28.9
3 – Важко сказати, довіряю чи ні	—	—	—	—	—	—	—	—	30.6	31.7	32.1
4 – Переважно довіряю	—	—	—	—	—	—	—	—	12.3	13.9	14.8
5 – Цілком довіряю	—	—	—	—	—	—	—	—	2.0	1.4	1.8
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.3	0.4	0.4
Середній бал	—	2.3	2.4	2.5							

c20. Який рівень Вашої довіри армії?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не довіряю.....	11.8	10.9	15.4	16.4	15.6	13.9	12.9	13.4	12.5	11.8	10.2
2 – Переважно не довіряю	12.3	12.1	11.8	12.8	14.5	14.8	12.9	13.6	12.4	15.9	15.9
3 – Важко сказати, довіряю чи ні	33.9	33.2	35.7	36.2	36.5	39.3	39.1	39.6	36.1	39.1	39.0
4 – Переважно довіряю	26.4	29.3	23.9	25.1	23.6	25.3	24.6	25.3	29.1	25.3	27.5
5 – Цілком довіряю	11.7	13.6	13.2	9.0	8.8	6.1	9.9	7.9	9.6	7.5	7.2
Не відповіли	4.0	0.8	0.0	0.5	0.9	0.6	0.6	0.1	0.3	0.3	0.2
Середній бал	3.2	3.2	3.1	3.0	3.0	3.0	3.1	3.0	3.1	3.0	3.1

c21. Який рівень Вашої довіри профспілкам?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не довіряю.....	—	—	—	—	—	—	—	—	23.9	24.4	20.2
2 – Переважно не довіряю	—	—	—	—	—	—	—	—	18.5	21.4	21.4
3 – Важко сказати, довіряю чи ні	—	—	—	—	—	—	—	—	40.0	38.2	40.8
4 – Переважно довіряю	—	—	—	—	—	—	—	—	13.9	13.8	14.3
5 – Цілком довіряю	—	—	—	—	—	—	—	—	3.4	1.8	2.8
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.4	0.3	0.5
Середній бал	—	2.5	2.5	2.6							

c22. Який рівень Вашої довіри політичним партіям?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не довіряю.....	—	42.3	41.3	42.0	34.8	35.2	36.1	33.4	34.1	33.1	28.0
2 – Переважно не довіряю	—	24.8	22.2	23.0	27.1	26.0	27.0	29.9	27.6	29.3	31.9
3 – Важко сказати, довіряю чи ні	—	28.8	33.3	31.8	34.0	34.8	32.7	32.9	30.6	30.4	31.2
4 – Переважно довіряю	—	2.0	2.2	2.4	2.4	2.5	3.1	2.7	6.2	5.8	7.6
5 – Цілком довіряю	—	0.8	1.1	0.5	0.8	0.9	0.7	0.7	1.1	0.9	0.9
Не відповіли	—	1.3	0.0	0.3	0.9	0.6	0.5	0.3	0.6	0.5	0.4
Середній бал	—	1.9	2.0	2.0	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2.2

c23. Який рівень Вашої довіри банкам?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не довіряю.....	—	—	—	—	—	—	—	—	38.5	35.1	32.2
2 – Переважно не довіряю	—	—	—	—	—	—	—	—	23.6	24.2	24.0
3 – Важко сказати, довіряю чи ні	—	—	—	—	—	—	—	—	28.4	28.7	28.5
4 – Переважно довіряю	—	—	—	—	—	—	—	—	8.1	10.6	13.2
5 – Цілком довіряю	—	—	—	—	—	—	—	—	1.3	1.1	2.0
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.2	0.3	0.2
Середній бал	—	2.1	2.2	2.3							

c24. Який рівень Вашої довіри страховим компаніям?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не довіряю.....	—	—	—	—	—	—	—	—	45.3	42.8	38.3
2 – Переважно не довіряю	—	—	—	—	—	—	—	—	23.1	24.8	26.8
3 – Важко сказати, довіряю чи ні	—	—	—	—	—	—	—	—	24.6	25.4	26.1
4 – Переважно довіряю	—	—	—	—	—	—	—	—	5.3	5.9	6.9
5 – Цілком довіряю	—	—	—	—	—	—	—	—	1.5	0.9	1.7
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.2	0.2	0.2
Середній бал	—	1.9	2.0	2.1							

56. Який рівень Вашої довіри благодійним фондам, громадським асоціаціям і об'єднанням?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не довірю	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27.3
2 – Переважно не довірю	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22.5
3 – Важко сказати, довіряю чи ні	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34.9
4 – Переважно довірю	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12.2
5 – Цілком довірю	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.0
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.1
Середній бал	—	2.4									

c25. Якби у Вас несподівано з'явилася велика сума грошей, де б Ви зволіли її зберігати? (Відзначте один найбільш прийнятний варіант відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – У державному українському банку	—	—	—	—	—	—	—	—	8.0	9.7	27.3
2 – У комерційному українському банку	—	—	—	—	—	—	—	—	3.2	2.2	22.5
3 – У банку за кордоном	—	—	—	—	—	—	—	—	16.6	17.0	34.9
4 – Ніяким банкам я свої гроши не довірив би (шукав би інший спосіб збереження своїх грошей)	—	—	—	—	—	—	—	—	50.2	51.1	12.2
5 – Інше	—	—	—	—	—	—	—	—	6.5	6.6	3.0
6 – Важко сказати	—	—	—	—	—	—	—	—	15.2	13.2	0.1
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.4	0.2	2.4

Відзначте, будь ласка, КОЖНУ думку — ЗГОДНІ Ви з нею чи НІ:

58. Більшості людей можна довіряти

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Згодні	—	—	—	—	—	32.4	34.3	28.4	—	—	39.6
Не згодні	—	—	—	—	—	50.8	46	50.7	—	—	45.2
Не знаю	—	—	—	—	—	16.1	19.2	20.1	—	—	14.6
Не відповіли	—	—	—	—	—	0.7	0.5	0.8	—	—	0.7

59. Людська природа така, що війни та конфлікти будуть завжди

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Згодні	—	—	—	—	—	62.9	59.6	60.3	—	—	64.1
Не згодні	—	—	—	—	—	20	21.6	21.9	—	—	24.4
Не знаю	—	—	—	—	—	16.5	18.4	17.3	—	—	11.2
Не відповіли	—	—	—	—	—	0.7	0.4	0.4	—	—	0.3

60. Більш за все тепер потрібні для виховання строгість і вимогливість батьків

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Згодні	—	—	—	—	—	66.1	67.4	67.9	—	—	74.6
Не згодні	—	—	—	—	—	21.7	21.4	20.4	—	—	17.9
Не знаю	—	—	—	—	—	11.9	10.9	11.4	—	—	7.3
Не відповіли	—	—	—	—	—	0.3	0.3	0.2	—	—	0.1

61. Більшості людей, життя котрих не склалося, просто не вистачає наполегливості, сили і волі

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Згодні	—	—	—	—	—	50.7	51	52.2	—	—	48.4
Не згодні	—	—	—	—	—	31.2	28.4	28.4	—	—	37.2
Не знаю	—	—	—	—	—	17.6	20.4	19.3	—	—	14.4
Не відповіли	—	—	—	—	—	0.6	0.2	0.1	—	—	0.1

62. У політиці краще обійтись без жінок

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Згодні	—	—	—	—	—	18.1	21.9	20.1	—	—	14.6
Не згодні	—	—	—	—	—	64.5	60.3	61.7	—	—	70.8
Не знаю	—	—	—	—	—	17.1	17.5	18	—	—	14.3
Не відповіли	—	—	—	—	—	0.3	0.3	0.2	—	—	0.3

63. Головна проблема сьогодні полягає у тому, що люди надто багато говорять і мало працюють

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Згодні.....	—	—	—	—	—	64.8	70.3	68.9	—	—	65.5
Не згодні.....	—	—	—	—	—	25.8	19.6	22.3	—	—	25.6
Не знаю	—	—	—	—	—	9	9.7	8.6	—	—	8.9
Не відповіли	—	—	—	—	—	0.4	0.4	0.2	—	—	0.0

64. Жінки не повинні обіймати керівні посади

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Згодні.....	—	—	—	—	—	14.8	16.6	15.7	—	—	13.0
Не згодні.....	—	—	—	—	—	72.4	70.2	69.7	—	—	75.7
Не знаю	—	—	—	—	—	12.5	13.2	14.3	—	—	11.2
Не відповіли	—	—	—	—	—	0.3	0.1	0.3	—	—	0.1

D. СОЦІАЛЬНЕ САМОПОЧУТТЯ

d1. Уявіть собі, що на щаблях якоїс “драбини” розташовано людей з різним становищем у суспільстві: на найнижчому щаблі — ті, хто має найнижче становище, а на найвищому — ті, хто має найвище становище. На якому із цих щаблів Ви поставили б себе? (Обведіть кружечком)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 найнижче становище.....	19.4	20.7	22.6	25.0	23.9	21.0	21.6	18.6	17.2	17.2	14.3
2	25.3	22.2	22.2	20.6	28.1	24.1	26.9	23.8	24.0	22.9	20.4
3	32.3	33.6	33.0	32.0	32.7	34.4	31.5	34.6	31.8	33.7	33.2
4	18.6	19.4	18.1	19.6	13.2	17.4	16.6	19.9	21.6	21.2	23.9
5	2.2	2.9	2.6	2.2	1.2	2.2	2.4	2.3	4.2	3.8	6.7
6	0.4	0.5	0.5	0.3	0.4	0.2	0.4	0.3	0.3	0.7	0.8
7 найвище становище	0.4	0.4	0.5	0.4	0.5	0.4	0.7	0.3	0.5	0.4	0.7
Не відповіли.....	1.4	0.3	0.7	0.0	0.0	0.3	0.0	0.3	0.3	0.0	0.0
Середній бал	2.6	2.7	2.6	2.6	2.4	2.6	2.6	2.7	2.7	2.8	2.9

d2. Якою мірою Ви задоволені загалом своїм становищем у суспільстві на теперішній час?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Скоріше не задоволений.....	62.4	62.2	63.4	71.8	77.5	73.1	69.4	70.1	63.2	61.4	58.2
2 – Важко сказати, задоволений чи ні.....	24.8	25.2	25.3	19.6	15.2	18.7	22.1	21.8	23.7	26.9	26.4
3 – Скоріше задоволений.....	12.6	12.3	11.3	8.5	7.0	8.0	8.5	8.1	12.2	11.2	15.4
Не відповіли.....	0.3	0.3	0.0	0.2	0.3	0.3	0.0	0.0	0.8	0.4	0.0

d3. Ким Ви себе перш за все вважаєте? (Відзначте один найбільш прийнятний варіант відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Мешканцем села, району чи міста, в якому Ви живете.....	—	—	—	—	—	—	31.3	30.2	31.6	32.3	30.5
2 – Мешканцем регіону (області чи кількох областей), де Ви живете	—	—	—	—	—	—	6.9	8.6	5.9	4.8	6.7
3 – Громадянином України.....	—	—	—	—	—	—	41.0	34.6	41.0	41.1	44.2
4 – Представником свого етносу, нації	—	—	—	—	—	—	—	—	3.0	2.5	3.1
5 – Громадянином колишнього Радянського Союзу	—	—	—	—	—	—	12.2	17.8	12.7	13.1	10.7
6 – Громадянином Європи	—	—	—	—	—	—	2.8	2.8	0.7	0.5	0.7
7 – Громадянином світу	—	—	—	—	—	—	5.6	5.7	2.7	3.6	2.4
8 – Інше	—	—	—	—	—	—	—	—	1.6	2.0	1.4
Не відповіли.....	—	—	—	—	—	—	0.2	0.3	0.8	0.2	0.2

Оцініть ступінь важливості ОСОБИСТО ДЛЯ ВАС таких сторін сьогоднішнього життя?* (Дайте відповідь на кожний рядок)

	Зовсім не важливо		Скоріше не важливо		Важко сказати, важливо чи ні		Скоріше важливо		Дуже важливо		Не відповіти		Середній бал	
	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003
D4. Благополуччя дітей	2.3	1.1	1.3	1.3	2.8	3.2	8.7	9.0	84.3	85.3	0.5	0.2	4.7	4.8
D5. Відсутність значного соціального розшарування (багаті–бідні, вищі–нижчі верстви суспільства)	4.8	4.6	7.1	8.4	30.1	31.7	31.0	29.4	25.7	25.3	1.2	0.6	3.7	3.6
D6. Демократичний розвиток країни	2.7	2.9	5.2	4.0	27.6	27.3	35.2	36.1	28.9	29.3	0.5	0.4	3.8	3.9
D7. Матеріальний добробут	0.8	0.4	0.9	1.0	3.2	1.7	19.8	23.6	74.9	73.2	0.3	0.2	4.7	4.7
D8. Міцне здоров'я	0.4	0.4	1.1	0.4	1.4	0.3	7.5	6.1	89.5	92.6	0.2	0.1	4.8	4.9
D9. Міцна сім'я	0.2	0.4	0.8	0.3	2.6	2.3	9.5	8.8	86.5	87.9	0.5	0.1	4.8	4.8
D10. Можливість висловлювати думки з політичних та інших питань, не побоюючись за особисту свободу	3.0	3.9	8.4	8.5	19.1	18.7	33.6	31.1	35.5	37.7	0.3	0.1	3.9	3.9
D11. Можливість критики і демократичного контролю рішень владних структур	4.3	5.8	10.8	11.4	30.5	33.3	28.2	30.4	25.8	18.7	0.4	0.3	3.6	3.4
D12. Можливість підприємницької ініціативи (створення приватних підприємств, заняття бізнесом, фермерство)	10.0	7.9	11.8	12.6	28.5	27.6	28.0	32.9	21.3	18.9	0.4	0.2	3.4	3.4
D13. Національно-культурне відродження	2.2	2.7	6.1	5.6	19.2	17.6	37.7	42.9	34.7	31.1	0.2	0.1	4.0	3.9
D14. Незалежність у справах, судженнях, вчинках	1.8	2.0	5.6	4.4	22.3	21.2	37.5	42.7	32.4	29.2	0.4	0.4	3.9	3.9
D15. Підвищення освітнього рівня (інтелектуальний розвиток)	3.3	3.2	5.5	5.5	12.5	12.2	31.2	33.3	47.2	45.8	0.4	0.1	4.1	4.1
D16. Державна незалежність країни	2.0	2.5	4.8	3.4	18.3	19.9	29.6	32.6	45.0	41.4	0.4	0.2	4.1	4.1
D17. Розширення культурного світогляду, залучення до культурних цінностей (через мистецтво, художню творчість, хобі тощо)	3.2	2.2	7.5	7.6	20.1	19.4	37.2	44.1	31.6	26.6	0.3	0.2	3.9	3.9
D18. Сприятливий морально-психологічний стан у суспільстві	1.3	1.1	3.0	1.8	14.1	13.9	37.4	40.8	44.0	42.3	0.3	0.1	4.2	4.2
D19. Створення в суспільстві рівних можливостей для всіх	1.6	0.7	2.4	2.2	12.2	11.9	31.5	36.1	51.8	48.8	0.7	0.4	4.3	4.3
D20. Суспільне визнання (пovага з боку друзів, колег, співромадян)	1.0	1.1	3.3	3.0	12.0	9.2	38.2	44.1	45.1	42.3	0.3	0.3	4.2	4.2

* Ці запитання 2004 року не було включено до моніторингового дослідження.

	Зовсім не важливо		Скоріше не важливо		Важко сказати, важливо чи ні		Скоріше важливо		Дуже важливо		Не відповіли		Середній бал	
	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003
D21. Участь у діяльності політичних партій і громадських організацій	18.8	16.2	24.5	27.6	32.8	34.8	15.2	15.7	8.1	5.5	0.5	0.3	2.7	2.7
D22. Участь у релігійному житті (регулярне відвідування церкви, богослужіння, дотримання релігійних обрядів тощо)	14.8	12.8	18.7	21.5	28.6	29.8	21.3	22.3	16.3	13.3	0.3	0.3	3.1	3.0
D23. Цікава робота	4.0	3.8	3.3	4.3	8.7	7.8	24.3	27.2	59.5	56.6	0.2	0.4	4.3	4.3

d24. Як Ви вважаєте, від чого здебільшого залежить те, як складається Ваше життя?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Здебільшого від зовнішніх обставин	28.2	29.2	31.2	31.2	38.6	29.2	28.5	25.2	24.0	19.6	19.3
2 – Деякою мірою від мене, але більше від зовнішніх обставин	30.6	28.3	27.7	30.7	28.1	32.3	30.7	28.6	28.1	27.8	29.3
3 – Однаковою мірою від мене і від зовнішніх обставин	21.3	22.6	22.2	24.0	18.7	23.9	23.7	28.8	25.6	29.8	28.8
4 – Більшою мірою від мене, ніж від зовнішніх обставин	10.0	10.3	9.2	7.6	7.2	7.5	8.8	9.7	10.7	11.6	12.1
5 – Здебільшого від мене	9.2	9.2	9.7	6.4	7.1	6.8	8.1	7.5	11.5	11.2	10.2
Не відповіли	0.8	0.4	0.0	0.1	0.4	0.3	0.3	0.2	0.2	0.1	0.3
Середній бал	2.4	2.4	2.4	2.3	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	2.7

d25. Якою мірою Ви задоволені своїм життям загалом?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не задоволений	16.8	24.4	29.6	32.5	36.2	31.3	25.7	25.1	22.2	19.5	18.0
2 – Скоріше не задоволений	31.9	33.4	32.2	31.3	34.1	34.3	35.2	37.1	34.4	36.9	34.2
3 – Важко сказати, задоволений чи ні	27.6	20.2	21.4	19.7	16.1	19.0	21.9	20.6	25.8	24.8	24.7
4 – Скоріше задоволений	20.5	18.7	14.9	14.6	12.0	13.5	15.7	15.8	15.6	17.3	21.4
5 – Цілком задоволений	2.5	2.9	1.8	1.9	1.5	1.7	1.4	1.3	1.9	1.3	1.1
Не відповіли	0.6	0.4	0.0	0.0	0.1	0.2	0.0	0.0	0.2	0.2	0.6
Середній бал	2.6	2.4	2.3	2.2	2.1	2.2	2.3	2.3	2.4	2.4	2.5

d27. Чи вистачає Вам уміння жити у нових суспільних умовах?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Не вистачає	46.9	52.6	47.2	45.5	43.9	43.2	38.8	39.7	37.7	38.3	
2 – Важко сказати	34.8	31.8	34.1	36.9	36.6	37.0	39.6	36.6	37.2	32.7	
3 – Вистачає	13.4	12.2	14.1	10.8	13.6	14.2	15.7	17.1	20.2	24.6	
4 – Не цікавить	3.9	3.4	4.2	5.6	5.0	5.1	5.6	6.0	4.3	4.2	
Не відповіли	1.1	0.0	0.4	1.2	0.8	0.5	0.4	0.7	0.7	0.2	
Середній бал	1.7	1.6	1.7	1.6	1.7	1.7	1.8	1.8	1.8	1.9	

d28. Чи вистачає Вам здоров'я?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Не вистачає	48.3	51.8	55.5	56.8	53.4	52.0	53.3	54.9	51.7	49.0	
2 – Важко сказати	20.2	17.4	18.0	16.5	16.5	17.9	18.7	13.9	15.5	14.1	
3 – Вистачає	29.4	29.7	25.7	25.5	28.5	28.8	27.4	29.7	31.7	36.0	
4 – Не цікавить	1.2	1.0	0.3	0.7	0.8	0.9	0.5	1.1	0.9	0.8	
Не відповіли	0.8	0.0	0.4	0.5	0.8	0.3	0.1	0.4	0.2	0.1	
Середній бал	1.8	1.8	1.7	1.7	1.7	1.8	1.7	1.7	1.8	1.9	

d29. Чи вистачає Вам роботи, що підходить?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Не вистачає.....	41.5	46.8	52.6	54.8	56.5	56.0	53.5	54.1	51.6	45.5	
2 – Важко сказати	18.1	15.6	16.6	14.9	12.1	12.2	13.6	14.6	15.9	14.2	
3 – Вистачає.....	27.6	23.4	18.2	17.2	18.6	19.0	19.8	19.6	20.8	25.3	
4 – Не цікавить	11.8	14.2	12.2	11.7	11.8	12.4	12.9	10.7	11.3	14.9	
Не відповіли	1.0	0.0	0.5	1.4	1.0	0.4	0.2	1.1	0.3	0.2	
Середній бал	1.9	1.8	1.7	1.6	1.6	1.6	1.7	1.7	1.7	1.7	1.8

d30. Чи вистачає Вам необхідного одягу?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Не вистачає.....	48.3	42.9	43.2	46.6	42.7	43.7	41.1	44.9	38.7	32.3	
2 – Важко сказати	18.4	19.3	20.8	20.1	21.4	19.1	20.4	18.0	16.6	16.5	
3 – Вистачає.....	29.4	33.4	32.1	28.0	29.5	31.2	32.3	31.2	38.9	45.5	
4 – Не цікавить	2.9	4.4	3.3	4.4	5.4	5.8	5.9	5.3	5.5	5.5	
Не відповіли	0.9	0.0	0.6	1.0	1.1	0.2	0.2	0.7	0.3	0.2	
Середній бал	1.8	1.9	1.9	1.8	1.9	1.9	1.9	1.9	2.0	2.1	

d31. Чи вистачає Вам гарного житла?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Не вистачає.....	43.2	34.7	37.1	39.4	38.6	35.4	38.3	42.4	41.4	36.3	
2 – Важко сказати	16.5	15.5	17.2	18.7	16.1	17.8	17.2	16.2	18.1	15.0	
3 – Вистачає.....	35.5	46.7	41.5	36.7	40.2	41.9	39.7	36.0	36.1	43.4	
4 – Не цікавить	3.8	3.2	3.9	4.1	4.1	4.2	4.7	5.0	4.3	5.1	
Не відповіли	1.1	0.0	0.3	1.0	0.9	0.6	0.1	0.6	0.2	0.2	
Середній бал	1.9	2.1	2.0	2.0	2.0	2.1	2.0	1.9	1.9	2.1	

d32. Чи вистачає Вам сучасних економічних знань?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Не вистачає.....	46.7	48.1	41.3	44.2	40.6	42.3	46.3	46.2	46.3	46.3	
2 – Важко сказати	25.0	20.3	22.0	24.6	23.4	22.3	22.1	23.4	24.0	20.7	
3 – Вистачає.....	7.9	9.7	9.8	8.6	9.6	11.4	9.6	11.6	10.8	15.4	
4 – Не цікавить	19.3	21.9	26.1	21.7	25.5	23.6	21.8	18.2	18.7	17.3	
Не відповіли	1.0	0.0	0.8	0.9	0.9	0.4	0.3	0.7	0.2	0.3	
Середній бал	1.6	1.6	1.7	1.6	1.7	1.7	1.6	1.7	1.6	1.6	

d33. Чи вистачає Вам впевненості у своїх силах?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Не вистачає.....	30.6	34.4	34.9	33.5	32.1	34.7	34.4	35.7	32.8	29.9	
2 – Важко сказати	35.5	31.4	32.6	35.5	32.5	32.9	31.8	29.4	34.2	28.8	
3 – Вистачає.....	30.4	30.5	30.5	26.6	31.5	29.5	30.2	31.3	29.4	37.6	
4 – Не цікавить	2.3	3.7	1.5	3.4	2.9	2.5	3.4	3.0	3.1	3.3	
Не відповіли	1.3	0.0	0.4	0.9	1.0	0.4	0.2	0.7	0.4	0.4	
Середній бал	2.0	2.0	2.0	1.9	2.0	1.9	2.0	2.0	2.0	2.1	

d34. Чи вистачає Вам необхідної медичної допомоги?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Не вистачає.....	69.2	58.4	69.7	62.8	62.0	61.9	60.5	63.4	61.9	55.8	
2 – Важко сказати	16.1	22.9	18.3	21.2	19.7	19.4	20.8	17.3	18.8	20.9	
3 – Вистачає.....	12.5	14.8	9.9	10.7	13.4	13.6	13.3	14.2	14.9	18.8	
4 – Не цікавить	1.7	3.8	1.5	4.4	4.3	4.8	5.3	4.5	4.0	4.3	
Не відповіли	0.6	0.0	0.6	1.0	0.7	0.3	0.1	0.6	0.3	0.2	
Середній бал	1.4	1.6	1.4	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.6	

d35. Чи вистачає Вам модного та красивого одягу?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Не вистачає.....	48.8	44.3	42.9	48.7	44.2	44.0	44.7	44.8	46.2	41.3	
2 – Важко сказати	16.4	17.9	18.4	14.7	14.7	15.8	15.7	17.3	14.9	13.9	
3 – Вистачає.....	12.0	9.9	12.2	8.3	11.5	10.2	10.5	10.8	12.4	14.9	
4 – Не цікавить	21.8	27.8	26.0	27.3	28.8	29.8	29.0	26.6	26.3	29.5	
Не відповіли	0.9	0.0	0.6	0.9	0.8	0.2	0.2	0.4	0.2	0.4	
Середній бал	1.6	1.7	1.7	1.6	1.7	1.7	1.7	1.7	1.7	1.6	

d36. Чи вистачає Вам необхідних меблів?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Не вистачає.....	—	42.2	35.5	35.0	37.6	34.5	32.0	34.5	40.2	38.3	33.0
2 – Важко сказати	—	16.5	18.3	17.9	17.8	16.2	16.2	16.6	15.1	14.5	15.4
3 – Вистачає.....	—	29.4	32.6	34.4	29.4	33.4	35.4	34.2	28.9	32.2	38.7
4 – Не цікавить	—	10.9	13.6	12.1	14.3	15.0	16.0	14.7	15.2	14.4	12.7
Не відповіли	—	1.0	0.0	0.7	0.9	0.9	0.3	0.1	0.5	0.5	0.2
Середній бал	—	1.9	2.0	2.0	1.9	2.0	2.0	2.0	1.9	1.9	2.1

d37. Чи вистачає Вам сучасних політичних знань?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Не вистачає.....	—	31.9	35.6	29.0	33.6	29.3	28.7	31.6	31.0	31.1	34.6
2 – Важко сказати	—	25.9	23.2	24.7	26.7	22.9	24.5	24.2	25.1	27.9	22.1
3 – Вистачає.....	—	11.0	12.1	10.3	9.4	12.0	15.4	12.9	14.6	12.1	15.4
4 – Не цікавить	—	29.9	29.1	35.1	29.0	34.9	31.0	31.0	28.6	28.4	27.6
Не відповіли	—	1.3	0.0	0.9	1.2	0.8	0.3	0.3	0.7	0.4	0.3
Середній бал	—	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	1.9	1.8	1.8	1.8	1.7

d38. Чи вистачає Вам рішучості в досягненні своїх цілей?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Не вистачає.....	—	27.7	26.7	29.6	31.1	29.2	31.2	30.2	31.8	31.6	29.2
2 – Важко сказати	—	37.5	37.1	37.1	39.8	33.9	33.3	34.4	31.9	34.2	31.6
3 – Вистачає.....	—	27.1	26.2	26.3	19.7	27.1	25.4	25.1	27.0	25.1	31.5
4 – Не цікавить	—	6.5	10.0	6.6	8.7	8.8	10.0	10.1	8.8	8.6	7.7
Не відповіли	—	1.2	0.0	0.5	0.8	0.9	0.2	0.3	0.6	0.4	0.1
Середній бал	—	2.0	2.0	2.0	1.9	2.0	1.9	1.9	2.0	1.9	2.0

d39. Чи вистачає Вам юридичної допомоги у захисті своїх прав та інтересів?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Не вистачає.....	—	51.9	46.9	51.7	52.4	52.9	50.0	52.8	56.0	52.2	57.2
2 – Важко сказати	—	29.8	29.1	30.8	28.7	24.0	25.9	24.9	23.3	28.4	22.7
3 – Вистачає.....	—	8.0	8.1	7.3	5.5	9.4	8.8	7.5	8.3	8.4	9.4
4 – Не цікавить	—	9.3	15.9	9.5	12.6	13.0	15.0	14.6	11.8	10.6	10.5
Не відповіли	—	0.9	0.0	0.7	0.9	0.8	0.4	0.2	0.6	0.4	0.2
Середній бал	—	1.6	1.6	1.6	1.5	1.6	1.6	1.5	1.6	1.6	1.5

d40. Чи вистачає Вам можливості повноцінно проводити відпустку?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Не вистачає.....	—	60.1	—	59.1	68.0	66.1	63.6	61.9	65.1	63.4	59.0
2 – Важко сказати	—	17.3	—	19.3	13.0	11.9	12.4	14.0	12.6	14.2	13.9
3 – Вистачає.....	—	11.7	—	8.6	5.1	7.5	8.1	9.2	8.7	9.8	13.9
4 – Не цікавить	—	10.0	—	12.4	13.0	13.8	15.6	14.7	13.1	12.4	12.9
Не відповіли	—	0.9	—	0.6	0.8	0.8	0.3	0.2	0.6	0.2	0.2
Середній бал	—	1.5	—	1.5	1.4	1.4	1.4	1.5	1.4	1.5	1.5

d41. Чи вистачає Вам можливості підробляти?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Не вистачає.....	—	40.9	—	53.4	55.6	54.8	55.9	48.2	48.8	45.6	39.3
2 – Важко сказати	—	21.3	—	20.7	18.5	17.2	16.2	19.4	19.6	21.1	20.7
3 – Вистачає.....	—	19.1	—	12.0	9.3	12.2	11.7	14.3	13.2	16.9	21.3
4 – Не цікавить	—	17.3	—	13.3	15.2	14.9	16.1	17.9	17.7	16.1	18.6
Не відповіли	—	1.4	—	0.7	1.3	0.9	0.2	0.2	0.7	0.3	0.2
Середній бал	—	1.8	—	1.6	1.5	1.6	1.6	1.7	1.6	1.7	1.8

d42. Чи вистачає Вам можливості придбання найнеобхідніших продуктів?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Не вистачає.....	—	52.8	—	55.3	60.6	59.6	57.8	54.4	49.6	44.3	37.4
2 – Важко сказати	—	18.8	—	19.7	18.2	16.6	17.2	19.1	17.5	18.6	17.8
3 – Вистачає.....	—	24.3	—	22.5	19.4	20.7	22.8	25.2	29.6	34.8	41.6
4 – Не цікавить	—	3.1	—	1.8	1.0	2.4	1.9	1.3	2.7	2.1	2.4
Не відповіли	—	0.9	—	0.7	0.8	0.8	0.3	0.1	0.6	0.3	0.7
Середній бал	—	1.7	—	1.7	1.6	1.6	1.6	1.7	1.8	1.9	2.0

d43. Чи вистачає Вам ініціативи та самостійності у розв'язанні життєвих проблем?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Не вистачає.....—	27.9	26.3	24.5	24.5	26.7	27.8	26.9	29.0	25.8	22.7	
2 – Важко сказати	37.8	36.7	39.6	41.4	34.0	32.7	33.8	33.7	35.4	31.7	
3 – Вистачає.....—	27.4	30.4	31.1	28.1	33.3	33.6	33.2	32.0	32.8	40.0	
4 – Не цікавить.....—	5.6	6.6	4.1	5.0	4.9	5.5	5.7	4.8	5.4	5.2	
Не відповіли	1.3	0.0	0.7	0.9	1.0	0.3	0.4	0.6	0.5	0.4	
Середній бал	2.0	2.0	2.1	2.0	2.1	2.1	2.1	2.0	2.1	2.2	

d44. Чи вистачає Вам повноцінного дозвілля?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Не вистачає.....—	46.5	53.5	49.7	53.3	52.5	51.9	49.3	51.6	51.1	44.9	
2 – Важко сказати	24.4	22.5	26.9	24.5	22.0	19.7	23.5	22.6	21.6	22.2	
3 – Вистачає.....—	20.4	14.9	17.2	12.8	15.5	18.3	18.4	16.2	17.8	22.6	
4 – Не цікавить.....—	7.3	9.1	5.5	8.6	9.0	9.7	8.4	9.1	9.1	10.0	
Не відповіли	1.3	0.0	0.7	0.9	0.9	0.4	0.3	0.5	0.5	0.3	
Середній бал	1.7	1.6	1.7	1.6	1.6	1.7	1.7	1.6	1.7	1.8	

d45. Чи вистачає Вам можливості працювати з повною віддачею?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Не вистачає.....—	35.0	38.9	42.2	44.5	43.0	45.5	40.6	38.0	35.0	30.2	
2 – Важко сказати	25.5	24.3	25.2	23.0	22.4	20.9	23.1	21.9	24.9	21.6	
3 – Вистачає.....—	28.6	26.1	22.9	20.7	23.9	23.0	26.4	28.0	27.6	33.5	
4 – Не цікавить.....—	9.7	10.6	8.7	10.8	9.6	10.2	9.7	11.5	12.3	14.2	
Не відповіли	1.3	0.0	0.9	0.9	1.0	0.3	0.2	0.7	0.3	0.4	
Середній бал	1.9	1.9	1.8	1.8	1.8	1.8	1.9	1.9	1.9	2.0	

d46. Чи вистачає Вам можливості харчуватися відповідно до своїх смаків?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Не вистачає.....—	66.4	72.1	71.0	77.2	74.3	72.8	72.5	71.0	68.3	61.1	
2 – Важко сказати	15.4	14.6	15.9	13.9	13.6	13.8	14.3	13.3	13.9	15.9	
3 – Вистачає.....—	14.8	11.8	10.6	7.3	9.7	11.4	11.3	12.2	15.6	18.8	
4 – Не цікавить.....—	2.5	1.6	1.7	1.0	1.4	1.8	1.7	2.8	2.1	4.0	
Не відповіли	0.9	0.0	0.8	0.6	1.0	0.2	0.1	0.6	0.1	0.2	
Середній бал	1.5	1.4	1.4	1.3	1.3	1.4	1.4	1.4	1.5	1.6	

d52. Чи були у Вас упродовж останнього місяця які-небудь конфлікти, які вивели Вас з душевної рівноваги? (Відзначте всі прийнятні відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – На вулиці, в транспорті	—	—	—	—	—	—	9.2	8.3	10.0	8.0	8.9
2 – В магазині, в установах побутових послуг	—	—	—	—	—	—	5.5	4.6	6.4	6.6	5.4
3 – З чиновниками державних установ	—	—	—	—	—	—	7.4	7.3	8.8	9.2	9.3
4 – З керівництвом свого підприємства (установи)	—	—	—	—	—	—	9.7	9.8	8.4	9.2	6.4
5 – З колегами по роботі	—	—	—	—	—	—	6.8	9.9	7.9	7.6	7.7
6 – З представниками правоохоронних органів	—	—	—	—	—	—	4.0	3.6	3.2	2.7	3.3
7 – З приїжджими з інших країн	—	—	—	—	—	—	0.8	0.4	0.7	0.4	0.1
8 – З людьми інших політичних переконань	—	—	—	—	—	—	2.2	1.8	2.5	1.7	1.4
9 – З людьми, які ображают чужу національну гідність	—	—	—	—	—	—	1.1	1.2	3.0	3.0	2.1
10 – З батьками	—	—	—	—	—	—	9.0	8.9	5.4	7.3	4.8
11 – З дітьми	—	—	—	—	—	—	11.7	14.6	6.8	8.9	7.1
12 – З дружиною / чоловіком	—	—	—	—	—	—	14.4	16.9	10.5	12.4	10.3
13 – З іншими родичами	—	—	—	—	—	—	6.4	5.9	4.2	5.6	3.4
14 – З друзями	—	—	—	—	—	—	5.9	5.1	3.3	4.7	3.4
15 – Інші	—	—	—	—	—	—	1.7	1.1	1.1	1.7	1.1
16 – Не було жодних конфліктів	—	—	—	—	—	—	48.4	47.1	51.5	48.2	53.3
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	0.0	0.2	0.2	0.2	0.0

d53. Як Ви вважаєте, чого люди бояться сьогодні найбільше? (Відзначте всі прийнятні відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зростання злочинності	—	—	—	—	—	66.3	71.0	69.8	61.5	59.9	54.9
2 – Безробіття	—	—	—	—	—	84.4	86.4	84.9	73.0	75.6	67.9
3 – Нападу зовнішнього ворога на Україну	—	—	—	—	—	20.9	17.9	13.1	16.4	15.7	10.5
4 – Міжнаціональних конфліктів	—	—	—	—	—	31.7	27.7	23.8	17.9	17.3	12.8
5 – Міжрелігійних конфліктів	—	—	—	—	—	—	—	—	8.0	10.3	6.4
6 – Напливу біженців, переселенців і приїжджих	—	—	—	—	—	—	—	—	11.0	10.7	7.4
7 – Зупинки підприємства	—	—	—	—	—	20.1	16.5	14.8	39.1	45.1	35.3
8 – Повернення до старих порядків часів застою	—	—	—	—	—	9.1	11.3	8.9	7.3	7.3	5.2
9 – Голоду	—	—	—	—	—	71.3	71.8	64.9	51.2	52.8	45.5
10 – Масових вуличних безпорядків	—	—	—	—	—	26.9	21.4	22.9	18.6	20.9	16.1
11 – Невиплати зарплат, пенсій тощо	—	—	—	—	—	—	—	—	64.7	68.8	56.5
12 – Зростання цін	—	—	—	—	—	77.0	77.2	75.0	71.3	75.1	75.2
13 – Встановлення диктатури в країні	—	—	—	—	—	12.8	11.8	12.3	12.0	13.7	10.2
14 – Розпаду України як держави	—	—	—	—	—	15.5	11.9	11.6	14.7	14.2	10.8
15 – Наслідків катастрофи на Чорнобильській АЕС	—	—	—	—	—	43.6	40.3	35.7	30.4	31.9	24.9
16 – Зараження загрозливими для життя інфекціями (туберкульоз, СНІД тощо)	—	—	—	—	—	—	—	—	40.6	48.1	43.0
17 – Холоду в квартирі	—	—	—	—	—	41.7	45.4	50.0	33.4	40.7	30.7
18 – Чого ще?	—	—	—	—	—	6.3	6.7	5.3	2.8	3.6	3.4
19 – По-справжньому нічого не бояться	—	—	—	—	—	0.9	0.8	1.6	5.0	1.9	2.6
Не відповіли	—	—	—	—	—	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1	0.1

d55. Відзначте, будь ласка, в яких із наведених нижче ситуаціях Вам довелося хоча б раз перебувати впродовж останніх 12 місяців? (Відзначте всі прийнятні відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зазнати тяжкої хвороби, операції	14.2	16.9	12.4	11.3	13.9	15.5	13.5	13.2	13.7	12.0	13.9
2 – Пережити тяжку хворобу або смерть близьких	24.9	26.8	26.1	23.9	24.8	26.5	26.4	28.5	16.7	17.1	19.0
3 – Перебувати у стані, близькому до самогубства	2.6	2.9	2.9	1.9	3.1	2.1	3.5	2.1	2.6	2.3	2.3
4 – Втратити роботу, бути вимушено безробітним	9.9	11.2	11.2	13.1	14.4	16.2	16.2	15.0	10.2	13.6	10.6
5 – Потерпіти від якого-небудь злочину (крадіжки, пограбування, нападу, шахрайства тощо)	7.9	10.3	7.9	7.4	7.9	9.5	10.7	11.3	6.7	8.2	7.3
6 – Опинитися у великий матеріальний скруті, коли немає за що купити навіть необхідні продукти	34.0	36.4	40.1	44.2	46.1	51.3	41.4	42.0	33.8	33.9	27.5
7 – Відчувати свою безпорадність перед свавіллям влади	16.5	20.6	19.9	21.9	24.1	26.6	23.8	24.6	17.6	18.8	15.1
8 – Втратити великі суми грошей через невдалі комерційно-фінансові операції	4.0	5.7	5.5	3.8	3.6	4.1	3.9	4.4	2.3	2.6	2.7
9 – Звертатися по допомогу до суду, прокуратури, адвоката	3.1	3.6	3.4	3.4	5.0	5.4	4.9	5.6	3.8	4.9	3.9
10 – Втратити соціальний оптимізм, надію на те, що стан у країні зміниться на краще	24.8	29.1	29.6	29.3	32.2	29.2	28.3	26.6	20.6	21.7	16.4
11 – Зневірітися в людях, стикаючись із підлістю, зрадництвом	29.8	26.6	29.7	27.1	27.0	31.1	28.5	30.7	17.5	20.2	16.0
12 – Втратити віру у свої сили такою мірою, що буквально нічого не хотілося робити	18.5	19.6	20.8	20.9	21.5	19.2	18.8	21.4	12.0	12.2	10.6
13 – Серйозно конфліктувати з оточенням	9.8	8.0	9.3	8.0	7.6	9.0	9.1	9.4	3.4	4.2	4.1
14 – Переживати інші тяжкі ситуації	4.5	4.8	5.4	5.4	7.3	6.1	5.1	7.2	1.6	2.1	2.7
15 – Жодних тяжких ситуацій за останні 12 місяців я не переживав	19.0	22.0	20.4	21.2	14.6	18.0	18.0	17.2	28.4	24.7	30.8
Не відповіли	0.9	0.1	0.0	0.1	0.3	0.3	0.0	0.1	0.2	0.1	0.2

d80. Як Ви вважаєте, найближчим роком наше життя більш або менш налагодиться чи ніякого покращення не відбудеться?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Ніякого покращання не буде	—	—	—	—	70.3	61.8	56.2	60.4	43.8	47.4	42.7
2 – Важко сказати	—	—	—	—	18.7	26.4	24.3	24.2	43.1	40.1	38.8
3 – Переважно налагодиться	—	—	—	—	11.1	11.2	19.3	15.1	13.0	12.4	18.4
Не відповіли	—	—	—	—	0.0	0.6	0.2	0.2	0.2	0.1	0.1
Середній бал	—	—	—	—	1.4	1.5	1.6	1.5	1.7	1.7	1.8

Е. ЗДОРОВ'Я

е1. Як Ви оцінюєте стан свого здоров'я загалом? (Відзначте один найбільший прийнятний варіант відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Дуже поганий	5.8	6.8	6.5	5.7	6.1	4.3	4.3	4.8	5.4	4.9	4.4
2 – Поганий	25.8	23.6	24.7	24.8	28.0	25.9	22.0	23.1	25.6	23.5	21.6
3 – Задовільний	47.5	47.4	47.7	48.4	46.6	48.8	52.0	52.1	49.7	56.4	57.8
4 – Добрий	16.5	19.7	18.8	19.0	17.2	18.7	18.3	17.7	17.5	13.8	14.4
5 – Відмінний	4.1	2.5	2.4	2.1	2.2	2.2	2.5	1.6	1.8	1.3	1.8
Не відповіли.....	0.2	0.1	0.0	0.0	0.0	0.1	0.9	0.7	0.1	0.1	0.0
Середній бал	2.9	2.9	2.9	2.9	2.8	2.9	2.9	2.9	2.8	2.8	2.9

е2. Чи перебуваєте Ви на медичному обліку? (Відзначте один найбільший прийнятний варіант відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Ні, не перебуваю.....	—	—	—	—	—	—	—	—	73.0	74.1	73.3
2 – Перебуваю на диспансерному обліку, але не маю інвалідності.....	—	—	—	—	—	—	—	—	19.5	19.2	20.6
3 – Інвалід 3 групи	—	—	—	—	—	—	—	—	2.8	2.8	2.6
4 – Інвалід 2 групи	—	—	—	—	—	—	—	—	3.5	2.9	3.1
5 – Інвалід 1 групи	—	—	—	—	—	—	—	—	1.0	0.8	0.3
Не відповіли.....	—	—	—	—	—	—	—	—	0.1	0.2	0.1

е3. Чи маєте Ви хронічні захворювання?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Ні, не маю	44.1	42.8	44.2	45.0	39.3	40.8	43.9	40.1	50.0	50.5	52.0
2 – Так, одне	29.6	30.5	32.1	31.6	33.2	34.1	32.2	33.1	31.0	32.0	31.7
3 – Так, декілька	25.5	26.4	23.7	23.3	27.5	24.8	23.6	26.7	18.8	17.3	16.2
Не відповіли.....	0.9	0.3	0.0	0.1	0.1	0.3	0.3	0.2	0.2	0.2	0.1

е4. Скільки разів за останні 12 місяців у Вас були застудні захворювання?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Жодного разу	22.5	21.3	24.9	21.5	20.4	24.3	21.7	20.7	20.3	23.4	23.9
2 – 1 раз	30.2	29.2	27.7	31.0	27.7	29.4	31.3	33.1	30.2	26.0	33.2
3 – 2-3 рази	32.6	36.2	34.3	35.1	38.7	36.6	37.9	35.9	38.2	38.8	34.3
4 – 4 і більше разів	13.8	13.0	13.1	12.1	13.0	9.3	9.0	10.2	10.6	11.7	7.7
Не відповіли.....	0.9	0.3	0.0	0.2	0.2	0.4	0.2	0.2	0.7	0.2	0.8

е5. Скільки днів (приблизно) за останні 12 місяців Ви хворіли так, що довелося брати бюлетень або дотримуватися постільного режиму? (Якщо не доводилося, то напишіть 0)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
В середньому днів на рік.....	11.6	13.5	11.3	12.7	11.7	12.1	9.9	10.3	11.1	9.6	8.8
Не відповіли.....	6.5	9.1	0.1	1.6	6.6	3.6	3.6	4.3	4.3	0.8	3.3

e14. Як Ви вважаєте, чи позначаються на стані Вашого здоров'я наслідки Чорнобильської катастрофи?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Це основний екологічний чинник погіршення здоров'я	40.7	33.6	37.7	36.5	37.0	29.1	29.6	27.6	29.4	25.6	14.8
2 – Це суттєвий чинник, але він впливув на здоров'я не більше, ніж інші чинники забруднення довкілля	26.9	30.7	31.6	33.7	33.0	36.0	35.6	36.4	31.5	36.2	39.8
3 – На стан моого здоров'я більшою мірою впливають інші екологічні чинники	9.6	11.9	12.1	11.2	10.7	12.3	10.8	13.4	11.0	12.4	16.5
4 – Важко сказати	22.2	23.6	18.6	18.6	19.2	22.4	23.9	22.6	25.5	23.1	23.9
Не відповіли	0.6	0.2	0.0	0.0	0.1	0.2	0.1	0.0	2.7	2.7	4.9

e15. Який Ваш зріст?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
В середньому см	—	—	—	—	—	—	—	—	168.2	168.1	168.3
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	1.4	0.8	0.1

e16. Яка Ваша вага?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
В середньому кг	—	—	—	—	—	—	—	—	71.6	71.9	72.7
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	2.1	0.3	0.2

e17. Чи курите Ви?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Ні	—	—	—	—	—	—	—	—	66.1	61.7	64.8
2 – Так, але не щодня	—	—	—	—	—	—	—	—	6.3	7.2	7.2
3 – Так, до 7 сигарет на день	—	—	—	—	—	—	—	—	8.9	10.1	7.9
4 – Так, 8–20 сигарет на день	—	—	—	—	—	—	—	—	15.2	17.9	16.4
5 – Так, більше пачки на день	—	—	—	—	—	—	—	—	3.3	3.1	3.6
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.2	0.0	0.1

e18. Чи вживаєте Ви спиртні напої?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Ні, ніколи	—	—	—	—	—	—	—	—	18.5	19.1	19.2
2 – Кілька разів на рік	—	—	—	—	—	—	—	—	29.7	30.8	32.0
3 – Інколи, 1–2 рази на місяць	—	—	—	—	—	—	—	—	32.1	28.1	27.9
4 – 3–4 рази на місяць	—	—	—	—	—	—	—	—	12.7	14.1	13.8
5 – 2–3 рази на тиждень	—	—	—	—	—	—	—	—	5.7	6.4	6.1
6 – Щоденно	—	—	—	—	—	—	—	—	1.0	1.4	0.9
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.3	0.1	0.1

F. МІСЦЕВІ УМОВИ

f1. Якою мірою Ви задоволені життям у Вашому населеному пункті?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не задоволений	19.6	16.4	19.4	17.1	20.3	16.4	17.0	15.8	16.2	15.1	12.6
2 – Скоріше не задоволений.....	30.0	25.0	23.8	23.4	27.3	26.0	26.7	28.7	26.4	28.7	26.7
3 – Важко сказати, задоволений чи ні.....	24.4	28.6	25.8	28.2	25.6	27.3	27.1	29.9	28.4	29.7	28.5
4 – Скоріше задоволений.....	19.0	24.5	24.4	24.1	21.7	24.8	25.6	22.1	23.7	24.3	29.2
5 – Цілком задоволений.....	6.4	5.5	6.6	7.0	5.0	5.3	3.5	3.4	2.5	1.9	3.0
Не відповіли.....	0.7	0.1	0.0	0.1	0.2	0.2	0.1	0.0	2.8	0.3	0.1
Середній бал	2.6	2.8	2.8	2.8	2.6	2.8	2.7	2.7	2.7	2.7	2.8

f2. Якою мірою Ви задоволені роботою органів місцевої влади?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Переважно не задоволений.....	—	—	—	—	—	—	—	—	48.5	47.9	46.6
2 – Важко сказати, задоволений чи ні	—	—	—	—	—	—	—	—	38.7	38.2	38.7
3 – Переважно задоволений	—	—	—	—	—	—	—	—	12.4	13.6	14.7
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.3	0.3	0.1
Середній бал	—	1.6	1.7	1.7							

f3. Якою мірою Ви задоволені роботою житлово-комунальної служби (ЖЕКів тощо)?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Переважно не задоволений.....	—	—	—	—	—	—	—	—	49.3	57.0	53.0
2 – Важко сказати, задоволений чи ні	—	—	—	—	—	—	—	—	38.7	32.1	34.6
3 – Переважно задоволений	—	—	—	—	—	—	—	—	11.0	8.4	10.6
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	1.1	2.4	1.8
Середній бал	—	1.6	1.5	1.6							

f4. Якою мірою Ви задоволені роботою місцевого відділу міліції?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Переважно не задоволений.....	—	—	—	—	—	—	—	—	37.2	33.9	34.9
2 – Важко сказати, задоволений чи ні	—	—	—	—	—	—	—	—	49.5	53.1	51.7
3 – Переважно задоволений	—	—	—	—	—	—	—	—	12.8	12.2	12.8
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.4	0.8	0.5
Середній бал	—	1.8	1.8	1.8							

f5. Якою мірою Ви задоволені роботою дільничного міліціонера?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Переважно не задоволений.....	—	—	—	—	—	—	—	—	32.1	28.0	31.0
2 – Важко сказати, задоволений чи ні	—	—	—	—	—	—	—	—	51.6	55.6	53.1
3 – Переважно задоволений	—	—	—	—	—	—	—	—	15.6	15.9	15.3
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.8	0.5	0.7
Середній бал	—	1.8	1.9	1.8							

f6. Якою мірою Ви задоволені благоустроєм та санітарним станом будинку?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Переважно не задоволений.....	—	—	—	—	—	—	—	—	46.2	50.3	47.4
2 – Важко сказати, задоволений чи ні	—	—	—	—	—	—	—	—	23.2	22.9	20.8
3 – Переважно задоволений	—	—	—	—	—	—	—	—	30.3	26.3	31.2
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.3	0.6	0.6
Середній бал	—	1.8	1.8	1.8							

f7. Якою мірою Ви задоволені благоустроєм та санітарним станом подвір'я?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Переважно не задоволений.....—	—	—	—	—	—	—	—	—	43.4	43.7	43.0
2 – Важко сказати, задоволений чи ні	—	—	—	—	—	—	—	—	24.8	26.1	21.9
3 – Переважно задоволений	—	—	—	—	—	—	—	—	31.4	29.8	34.3
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.5	0.4	0.7
Середній бал	—	—	—	—	—	—	—	—	1.9	1.9	1.9

f8. Якою мірою Ви задоволені благоустроєм та санітарним станом вулиць, парків, довкілля?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Переважно не задоволений.....—	—	—	—	—	—	—	—	—	60.9	55.9	54.4
2 – Важко сказати, задоволений чи ні	—	—	—	—	—	—	—	—	25.6	28.1	26.3
3 – Переважно задоволений	—	—	—	—	—	—	—	—	13.3	15.7	18.9
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.2	0.2	0.3
Середній бал	—	—	—	—	—	—	—	—	1.5	1.6	1.6

f9. Як часто стаються випадки хуліганства та грабунків у Вашому мікрорайоні (в районі Вашого будинку)?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Бувають досить часто	—	—	—	—	27.3	22.3	20.2	28.3	22.9	18.5	18.1
2 – Бувають, але не дуже часто.....—	—	—	—	—	42.3	43.0	44.1	43.7	39.5	43.6	44.1
3 – Практично не бувають	—	—	—	—	13.1	15.9	14.7	11.7	14.9	15.7	17.4
4 – Не знаю	—	—	—	—	17.1	18.8	20.9	16.2	22.5	22.0	20.3
Не відповіли	—	—	—	—	0.1	0.1	0.1	0.0	0.2	0.2	0.1

f10. Чи хотіли б Ви виїхати з населеного пункту, де живете?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Так, хотів би	16.1	16.4	18.1	17.2	18.8	19.0	19.3	22.7	19.3	21.4	21.1
2 – Важко сказати	18.8	18.1	18.4	18.5	21.6	21.3	21.7	22.5	25.1	23.2	20.9
3 – Ні	64.5	65.4	63.4	64.3	59.4	59.6	59.0	54.7	55.2	55.3	57.8
Не відповіли	0.6	0.1	0.0	0.0	0.2	0.2	0.0	0.1	0.3	0.2	0.2

f11. Якби Ви надумали виїхати з Вашого населеного пункту, то — куди?

(Відзначте один найбільш прийнятний варіант відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – До іншої місцевості в Україні	15.3	9.9	10.4	11.2	11.3	9.8	14.8	10.6	9.8	11.3	9.9
2 – До Росії.....—	12.7	11.5	13.3	9.3	9.7	9.6	7.2	9.5	10.5	9.4	10.3
3 – До інших республік колишнього СРСР.1.1	1.4	1.2	1.2	1.4	1.3	1.8	1.4	0.6	0.8	1.1	
4 – За кордон колишнього СРСР.....—	4.6	10.8	9.1	9.9	9.7	12.7	9.6	14.8	10.2	11.8	10.1
5 – Ще не знаю куди.....—	12.8	14.0	12.3	12.1	15.9	14.7	17.0	15.2	19.8	19.2	18.4
6 – Ніколи і нікуди я не виїжджав би	51.3	52.4	53.7	56.1	51.9	51.8	49.6	48.3	48.6	47.3	49.9
Не відповіли.....—	2.0	0.9	0.0	0.2	0.1	0.2	0.0	0.2	0.4	0.2	0.3

f12. Як Ви вважаєте, які причини могли б змусити Вас поїхати з вашого населеного пункту?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Шкідливі для здоров'я екологічні умови.....—	18.6	15.8	16.3	14.8	15.6	15.6	15.4	13.5	—	16.8	
Бажання найти нове місце роботи.....—	7.1	9.9	9.8	10.2	14.4	16.2	18	18	—	22.9	
У зв'язку з навчанням.....—	1.9	2.4	1.7	1.5	1.9	2.8	2.6	2.3	—	2.2	
Бажання переїхати більше до рідних, друзів	6.2	5.8	6.1	5.5	6.1	6.1	5.5	5.8	—	7.9	
Бажання повернутися на батьківщину, де ріс і навчався.....—	2.5	3.1	2.9	2.9	3.6	2.4	3.4	2.4	—	3.7	
Бажання змінити кліматичні умови.....—	3	2.9	2.1	1.8	3.4	3.4	3.3	3.2	—	4.2	
Побоювання міжнаціональних конфліктів	3.1	2.7	1.6	1.3	1.7	2.2	1.2	1.8	—	2.1	
Просте бажання змінити місто проживання.....—	5.3	5.1	7.1	6.1	6.3	7.2	6.8	7.1	—	8.4	
Труднощі внаслідок мовного спілкування	0.3	0.6	0.4	0.3	0.8	0.3	0.2	0.2	—	0.5	
Інше	3.2	2.7	2.5	2.8	3	3.7	3.1	4.1	—	4.3	
Не хочу виїджати зі свого населеного пункту.....—	55.9	60.9	59.7	61.3	57.7	56.4	54.3	54.6	—	—	
Не відповіли	1.7	1.5	0	0.1	0.1	0.1	0.3	0.3	—	0.8	

G. СОЦІАЛЬНІ ВІДНОСИНИ

g1. Чи доводилося Вам за останні 12 місяців стикатися з випадками дискримінації (порушень прав та інтересів) щодо українців?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Так	6.8	7.2	9.2	6.6	9.6	8.5	8.4	12.6	7.1	7.3	6.4
Ні	88.1	92.5	90.4	93.1	89.6	90.4	91.0	87.1	92.6	92.3	93.2
Не відповіли	5.1	0.3	0.4	0.3	0.9	1.1	0.6	0.3	0.4	0.4	0.4

g2. Чи доводилося Вам за останні 12 місяців стикатися з випадками дискримінації (порушень прав та інтересів) щодо росіян?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Так	8.6	9.5	9.3	7.4	8.8	8.5	5.7	10.4	5.8	5.9	4.4
Ні	85.7	90.0	90.1	92.2	90.2	90.6	93.6	89.1	93.6	93.4	95.2
Не відповіли	5.7	0.5	0.6	0.4	1.0	0.9	0.6	0.5	0.6	0.7	0.3

g3. Чи доводилося Вам за останні 12 місяців стикатися з випадками дискримінації (порушень прав та інтересів) щодо євреїв?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Так	7.2	6.0	6.8	4.1	5.2	6.5	4.7	6.3	4.1	3.2	3.3
Ні	86.0	93.5	92.7	95.3	93.4	92.2	94.8	92.9	95.2	95.8	96.3
Не відповіли	6.8	0.5	0.5	0.6	1.4	1.4	0.6	0.7	0.7	1.1	0.4

g4. Чи доводилося Вам за останні 12 місяців стикатися з випадками дискримінації (порушень прав та інтересів) щодо людей інших національностей?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Так	4.5	6.3	6.2	4.5	5.9	4.9	5.2	6.8	2.7	3.7	2.4
Ні	83.5	92.3	92.2	92.8	91.5	89.8	90.4	88.2	80.4	82.0	83.2
Не відповіли	12.0	1.4	1.6	2.7	2.6	5.2	4.3	5.0	16.9	14.3	14.4

Н. МОВНА СИТУАЦІЯ

h5. Якою мовою (мовами) Ви переважно спілкуєтесь у Вашій родині (вдома)?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Переважно українською	36.7	31.9	36.9	38.2	37.6	36.3	39.1	36.9	38.2	38.1	38.4
2 – Переважно російською.....	32.4	32.8	33.1	34.5	33.4	33.6	36.0	36.7	33.2	36.0	34.3
3 – I українською, і російською, залежно від обставин	29.4	34.5	29.6	26.8	28.4	29.0	24.8	25.8	28.0	25.2	26.3
4 – Іншою	0.7	0.9	0.4	0.6	0.5	1.1	0.2	0.6	0.5	0.7	0.9
Не відповіли.....	0.8	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1

h10. Чи вважаєте Ви за необхідне надати російській мові статус офіційної в Україні?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Ні	—	32.6	32.9	35.5	37.0	35.1	36.2	36.0	31.1	31.9	32.2
2 – Важко сказати	—	15.3	16.1	20.6	15.3	18.1	19.3	16.2	20.0	20.4	20.0
3 – Так	—	52.0	50.9	43.9	47.6	46.7	44.0	47.4	48.6	47.3	47.5
Не відповіли	—	0.1	0.0	0.1	0.1	0.1	0.5	0.4	0.3	0.3	0.3

h11. Яку мову, окрім української, на Вашу думку, необхідно обов'язково вивчати в загальноосвітніх навчальних закладах? (Відзначте всі прийнятні відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Російську	—	—	—	—	—	—	—	—	75.8	73.1	72.9
2 – Англійську	—	—	—	—	—	—	—	—	81.9	82.7	84.5
3 – Іншу.....	—	—	—	—	—	—	—	—	13.9	10.0	10.2
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.7	0.8	0.1

I. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР

i4. Які газети Ви читали за останні 7 днів?** (Відзначте всі прийнятні відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Голос України	7.7	7.5	4.9	4.3	3.9	4.3	3.1	2.7	5.8	3.9	—
2 – Демократична Україна	0.4	0.4	0.4	0.1	0.4	0.1	0.1	0.3	1.2	0.4	—
3 – Вечерние вести.....	—	—	2.1	1.5	2.2	2.0	2.9	3.8	6.1	4.3	—
4 – День	—	—	—	1.2	1.7	1.8	1.7	1.4	1.4	0.8	—
5 – Зеркало недели	—	—	1.0	0.8	1.0	1.2	1.0	1.2	1.3	1.7	—
6 – Киевские ведомости.....	8.2	10.9	9.6	9.8	9.3	6.2	6.6	4.5	5.1	4.7	—
7 – Команда.....	—	—	—	—	—	—	—	—	2.6	2.5	—
8 – Бульвар.....	3.4	6.3	5.1	6.6	7.5	7.5	5.9	6.8	7.8	8.8	—
9 – Киевский телеграф	—	—	—	—	—	—	—	—	0.3	0.1	—
10 – Коммунист.....	1.1	0.9	0.8	0.4	0.2	0.4	2.2	2.9	4.3	1.8	—
11 – Сегодня	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1	7.1	7.2	7.0	6.9	—
12 – Сільські вісті.....	4.3	4.9	3.2	3.4	4.3	5.1	5.0	6.2	8.8	7.4	—
13 – Столичные новости	—	—	—	—	—	—	—	—	0.6	0.7	—
14 – Товарищ	—	—	—	—	—	—	—	—	0.7	—	—
15 – Україна і світ сьогодні	—	—	—	—	—	—	—	—	0.3	0.8	—
16 – Україна молода	—	—	—	—	—	—	—	—	2.8	1.9	—
17 – Урядовий кур'єр	4.0	4.0	4.4	3.4	3.2	3.1	2.9	2.5	3.6	3.7	—
18 – Факты и комментарии.....	—	—	—	—	5.1	20.7	17.3	18.1	12.7	11.9	—
19 – Час	—	—	—	—	—	—	—	—	0.8	0.7	—
20 – Аргументы и факты	16.4	13.5	10.3	9.9	10.5	9.0	8.7	10.9	17.4	18.4	—
21 – Известия	—	—	—	—	—	—	—	—	1.8	0.6	—
22 – Комсомольская правда	—	—	—	—	—	—	—	—	5.6	6.0	—
23 – Московский комсомолец	—	—	—	—	—	—	—	—	1.6	2.4	—
24 – Районні газети	27.6	22.2	23.6	22.7	21.4	21.3	21.3	21.7	18.0	16.6	—
25 – Міські газети.....	43.2	45.9	46.8	51.5	52.2	51.1	50.1	49.7	33.4	32.3	—
26 – Обласні газети	—	—	—	—	—	—	—	—	24.0	27.2	—
27 – Інші українські газети	12.9	13.4	7.3	8	10.1	9.7	8.5	8.1	12.8	14.4	—
28 – Інші російські газети	9.1	8.2	6.4	6.4	4.5	5.4	4.3	4.9	5.1	4.3	—
Упродовж останніх 7 днів не читали ніяких газет.....	25.1	25.2	29.8	23.0	20.8	19.6	19.3	18.9	15.8	17.8	—
Не відповіли.....	1.1	0.5	0.0	0.3	0.0	0.2	0.1	0.1	0.5	0.1	—

i8. Як Ви ставитеся до телереклами?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім негативно	—	—	—	—	—	—	—	—	39.4	36.2	39.8
2 – Переважно негативно	—	—	—	—	—	—	—	—	31.6	35.2	34.6
3 – Важко сказати, негативно чи позитивно	—	—	—	—	—	—	—	—	19.7	18.2	16.7
4 – Переважно позитивно	—	—	—	—	—	—	—	—	7.6	9.5	8.1
5 – Цілком позитивно	—	—	—	—	—	—	—	—	1.0	0.7	0.7
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.7	0.2	0.2
Середній бал	—	—	—	—	—	—	—	—	2.0	2.0	2.0

** Це запитання 2004 року не було включено до моніторингового дослідження.

І. ВІЛЬНИЙ ЧАС

і1. Як Ви відпочивали, провели більшу частину своєї відпустки, канікул минулого року? (Відзначте один найбільш прийнятний варіант відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Відпочивав за путівкою, курсівкою (лікувальною, туристичною і т.п.) в Україні	—	—	—	—	—	—	2.6	3.4	2.1	3.7	3.1
2 – Відпочивав в курортному місці без путівки (в Україні)	—	—	—	—	—	—	3.7	4.6	5.5	5.9	6.4
3 – Відпочивав за кордоном	—	—	—	—	—	—	0.6	0.3	0.7	0.6	0.5
4 – Відпочивав за містом, на дачі	—	—	—	—	—	—	7.1	7.3	7.0	4.8	5.1
5 – Іздив відпочивати, гостювати до родичів, знайомих	—	—	—	—	—	—	5.4	7.4	7.0	6.2	8.6
6 – Іздив по покупки, у сімейних справах	—	—	—	—	—	—	0.6	0.4	0.8	0.6	0.6
7 – Провів відпустку вдома, займався домашніми справами	—	—	—	—	—	—	29.2	30.8	31.9	33.5	32.2
8 – Займався під час відпустки додатковою роботою	—	—	—	—	—	—	5.4	4.8	4.2	4.7	6.5
9 – Не мав відпустки	—	—	—	—	—	—	42.6	38.3	37.6	37.6	34.4
10 – Провів відпустку інакше.....	—	—	—	—	—	—	2.7	1.9	2.3	1.9	2.7
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	0.3	0.6	0.8	0.5	0.3

і2. Нижче наведено перелік занять людей у вільний від основної та домашньої роботи час. Відзначте ВСІ ті з них, якими Ви займалися хоча б одного разу впродовж останніх 7 днів (разом з вихідними)?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Ранкова гімнастика і фізкультура.....	17.9	16.9	16.3	15.9	17.5	16.1	18.3	19.3	11.3	14.0	11.6
2 – Біг, оздоровчі прогулянки.....	8.4	8.3	7.2	8.9	8.2	9.7	9.3	9.4	4.0	4.9	3.5
3 – Відвідування плавального басейну, заняття в спортивній залі, на стадіоні, спортивних майданчиках.....	4.7	4.6	4.8	4.0	4.9	4.6	4.5	5.4	2.9	2.3	2.4
4 – Риболовля, мисливство, збирання грибів тощо	—	—	—	—	—	—	—	—	6.0	5.9	3.9
5 – Відпочинок на природі.....	21.5	19.0	20.4	18.8	18.2	26.1	8.7	9.9	8.2	9.3	9.5
6 – Екскурсійна подорож.....	2.9	2.7	2.1	1.7	2.3	2.4	1.7	1.7	1.1	0.8	0.4
7 – Відвідування спортивних видовищ (як глядач)	3.8	3.5	3.8	4.4	4.0	3.1	3.2	3.3	1.7	1.5	2.1
8 – Відвідування кінотеатру	7.9	3.4	2.6	1.7	1.5	1.5	1.4	2.5	2.0	1.8	2.7
9 – Відвідування театрів, концертів, відвідування музеїв, художніх виставок	3.4	4.0	3.4	4.1	3.9	3.5	4.1	3.4	3.7	1.9	2.2
10 – Відвідування гостей.....	39.6	38.2	34.3	37.3	36.1	37.9	49.1	44.3	35.2	38.8	52.6
11 – Прийняття гостей.....	38.2	39.4	34.9	36.7	34.7	34.6	47.1	40.4	31.5	36.3	35.6
13 – Відвідування ресторану, нічного клубу тощо	9.3	8.6	9.3	8.8	9.8	10.8	11.7	13.3	4.4	4.4	4.8
14 – Праця за сумісництвом, додатковий підробіток	11.5	10.8	12.0	10.1	10.1	13.4	11.0	12.6	6.9	8.9	7.7
15 – Громадська робота.....	5.0	4.0	4.5	3.5	4.3	5.0	4.2	5.0	4.2	4.8	3.9
16 – Відвідування бібліотек	7.2	6.9	5.8	5.7	5.9	5.5	5.9	6.5	5.8	5.8	4.9
17 – Раціоналізаторство, конструкування....	—	—	—	—	—	—	—	—	1.2	1.0	0.9
18 – Читання газет	53.6	57.4	56.2	58.5	61.9	69.9	70.3	70.3	61.2	61.1	58.3
19 – Прослуховування радіопередач	47.3	49.8	45.1	52.6	50.2	54.0	58.2	54.6	43.6	42.9	38.8

Українське суспільство 1994–2004: соціологічний моніторинг

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
20 – Вивчення літератури за спеціальністю	—	—	—	—	—	—	—	—	7.7	9.7	8.7
21 – Читання художньої літератури	37.7	37.2	33.5	35.0	35.0	35.3	39.0	40.3	24.4	28.9	26.7
22 – Перегляд телепередач.....	79.2	80.3	79.7	82.6	80.1	83.5	86.5	87.0	76.5	80.7	83.3
23 – Відвідування курсів, гуртків, студій	1.9	1.3	1.8	0.8	1.9	1.2	2.0	1.7	1.6	0.9	1.6
24 – Художня творчість (створення музики, віршів, прози, малювання, гра на музичних інструментах тощо)....	4.5	4.2	4.1	4.4	3.5	3.6	4.9	4.8	2.1	2.9	2.3
25 – Відвідування церкви (костьолу, синагоги, мечеті, молитовного будинку).....	14.4	12.9	13.6	16.8	14.0	14.4	22.7	17.4	13.5	18.1	14.2
26 – Прикладна творчість (рукоділля, вишивання, виготовлення дрібних виробів, різьблення дерева, карбування тощо)	12.9	11.8	9.5	10.2	9.2	10.0	10.6	13.1	6.7	7.8	6.9
27 – Прослуховування музики (платівки, диски, магнітозаписи тощо).....	32.4	33.1	32.4	33.7	32.9	34.1	34.5	35.3	22.2	27.2	25.6
28 – Перегляд відеомагнітофону, відеороликів.....	—	—	—	—	—	—	—	—	10.0	11.8	11.7
29 – Відвідування клубів, дискотек, вечорів відпочинку	—	—	—	—	—	—	—	—	4.2	5.2	4.9
30 – Колекціонування, фотографування, кінозйомки.....	—	—	—	—	—	—	—	—	1.7	3.1	2.5
31 – Участь у художній самодіяльності	—	—	—	—	—	—	—	—	0.7	0.6	1.2
32 – Заняття з дітьми (уроки, ігри, прогулянки)	38.6	35.6	32.3	34.3	35.1	32.3	33.0	33.7	28.1	27.8	24.1
33 – Відвідування непродуктових магазинів та ринків	22.9	19.6	15.1	16.0	14.1	14.1	14.7	15.8	20.7	25.1	22.7
34 – Заняття за комп’ютером (пошук інформації, ігри, створення програм тощо).....	4.7	7.0	7.9	5.7	6.6	5.9	5.4	8.4	5.3	7.6	7.4
35 – Гра в шахи, в шашки, карти, доміно тощо	11.9	12.9	12.7	14.3	13.1	15.4	15.5	17.2	12.7	14.2	9.2
36 – Просто відпочинок, нічого не роблячи	42.9	38.2	38.2	39.0	39.0	40.9	43.5	45.7	34.4	38.6	41.0
37 – Інше	6.6	6.5	5.6	5.5	7.2	7.3	4.3	4.6	2.3	2.3	1.9
Не відповіли	0.5	0.2	0.0	0.1	0.3	0.1	0.1	0.0	0.4	0.1	0.2
Написання листів	15.3	12.6	11.4	10.8	11.8	10.8	15.4	14.9	—	—	—
Відвідування речового ринку як продавець	7.8	6.8	5.1	4.7	5.1	4.7	4.9	3.1	—	—	—
Відвідування речового ринку як покупець	30.0	32.4	29.6	27.2	26.4	28.4	25.6	29.4	—	—	—

K. ЖИТЛО

k1. Тип житлового помешкання Вашої сім'ї?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Індивідуальний будинок	—	—	—	—	—	—	—	—	38.9	35.2	34.3
2 – Частина індивідуального будинку.....	—	—	—	—	—	—	—	—	3.1	3.1	2.2
3 – Окрема квартира	—	—	—	—	—	—	—	—	52.0	55.9	58.4
4 – Загальна (комунальна) квартира	—	—	—	—	—	—	—	—	2.6	2.5	2.6
5 – Гуртожиток	—	—	—	—	—	—	—	—	1.2	1.2	0.7
6 – Будинок-інтернат для громадян поважного віку, інвалідів, монастир тощо	—	—	—	—	—	—	—	—	0.0	0.0	—
7 – Готель.....	—	—	—	—	—	—	—	—	0.0	0.0	—
8 – Інше приміщення	—	—	—	—	—	—	—	—	0.4	0.1	0.3
9 – Наймане житлове приміщення у громадян.....	—	—	—	—	—	—	—	—	1.5	2.1	1.4
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.4	0.0	0.1

k2. Чи приватизовано житло, в якому Ви мешкаєте?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Так	—	—	—	—	—	—	—	—	65.9	67.0	69.6
2 – Ні.....	—	—	—	—	—	—	—	—	32.7	29.9	25.9
Не знаю	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.1
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	1.4	3.1	1.3

k3. Скільки членів сім'ї (з Вами включно) мешкає з Вами в одній квартирі?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 особа	—	—	—	—	8.6	9.1	10.4	8.3	10.5	10.1	11.4
2 особи	—	—	—	—	20.8	22.0	21.4	22.3	23.8	22.7	22.8
3 особи	—	—	—	—	25.5	25.3	26.9	25.9	25.4	28.4	28.1
4 особи	—	—	—	—	25.5	26.2	24.1	25.8	22.3	22.9	21.8
5 осіб і більше	—	—	—	—	19.2	16.8	16.9	16.7	17.8	15.7	14.9
Не відповіли	—	—	—	—	0.4	0.7	0.4	0.4	0.3	0.3	0.9
В середньому осіб	—	—	—	—	3.4	3.3	3.3	3.3	3.2	3.2	3.2

k4. Скільки всього осіб (з Вами включно) мешкає з Вами в одній кімнаті?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 особа	19.1	16.9	12.1	20.2	31.7	31.8	32.7	32.4	33.7	33.1	35.8
2 особи	30.9	31.8	26.4	36.1	47.3	49.9	50.3	51.4	48.4	50.4	48.6
3 особи	19.4	21.9	24.9	20.7	12.9	10.4	11.5	10.8	12.2	10.9	10.7
4 особи	13.9	14.9	20.0	14.4	5.1	4.7	3.4	3.3	3.5	2.9	2.6
5 осіб і більше	7.5	9.8	16.7	8.6	1.1	1.0	0.9	0.7	1.0	1.1	0.5
Не відповіли	9.2	4.7	0.3	0.9	2.0	2.2	1.2	1.3	1.3	1.6	1.8
В середньому осіб	2.59	2.73	3.10	2.58	1.95	1.91	1.89	1.87	1.89	1.87	1.8

k5. Чи маєте Ви в квартирі (будинку)...? (Відзначте всі прийнятні відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Холодну воду	79.2	77.9	75.7	75.7	77.8	77.3	76.4	75.0	76.9	78.3	80.8
2 – Гарячу воду.....	56.2	52.9	49.7	50.3	50.9	51.6	56.5	46.8	44.0	41.8	39.7
3 – Каналізацію (туалет)	63.5	65.3	61.5	62.8	65.1	66.9	66.5	66.5	65.7	67.7	71.4
4 – Центральне опалення.....	63.7	62.2	58.5	60.0	61.4	62.6	63.0	61.4	59.4	62.3	62.8
5 – Телефон	39.9	42.9	44.7	46.0	49.2	43.8	47.5	47.2	48.7	53.6	53.7
6 – Газову або електроплиту	—	94.4	94.9	91.2	93.5	94.8	92.7	94.1	87.8	92.9	91.7
Не відповіли	14.1	1.7	1.9	4.7	2.8	2.8	3.0	2.6	4.6	2.9	3.1

k6. Яка температура звичайно у Вас вдома в опалювальний сезон?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Дуже холодно, отже, постійно мерзнемо	—	—	—	—	—	—	9.3	14.1	20.0	9.7	7.1
1 – Прохолодно, але не настільки, щоб це заважало нормальню жити	—	—	—	—	—	—	28.8	36.4	34.4	33.8	29.0
2 – Нормальна температура	—	—	—	—	—	—	60.5	49.0	44.4	55.5	61.9
3 – Спекотно, тільки розчиняючи вікна й кватирки, можна домогтися нормальної температури	—	—	—	—	—	—	0.8	0.3	0.7	0.7	1.2
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	0.6	0.1	0.6	0.3	0.8

k7. Чи часто у Вас у квартирі (будинку) бувають перебої з електроенергією?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Постійно	—	—	—	—	—	—	26.7	4.2	1.2	2.3	1.7
2 – Досить часто	—	—	—	—	—	—	29.0	22.2	15.1	12.7	9.2
3 – Рідко	—	—	—	—	—	—	32.8	58.3	68.9	74.4	70.3
4 – Ніколи	—	—	—	—	—	—	11.3	15.3	14.7	10.4	18.7
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	0.2	0.0	0.2	0.2	0.1

k8. Чи протікають у Вас у помешканні стіни або дах?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Так	—	—	—	—	—	—	17.1	18.3	18.2	21.1	17.9
2 – Ні	—	—	—	—	—	—	82.8	81.6	80.7	77.7	79.9
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	0.2	0.1	1.1	1.2	2.2

Розмір Вашого житла:

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
K9. Обсяг загальної площин (кв.м)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	58.9	59.7	59.2
K11. Обсяг житлової площин (кв.м)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41.5	41.5	41.7

k13. Яку кількість кімнат Ви маєте на сім'ю без кухні та допоміжних приміщень (одиниць)?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
1 кімната	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12.4	12.6	11.9
2 кімнати	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33.7	35.9	37.2
3 кімнати	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32.5	34.8	30.7
4 кімнати більше	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.3	14.8	15.5
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.1	1.9	4.7
В середньому	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.6	2.6	2.6

L. МАТЕРІАЛЬНЕ СТАНОВИЩЕ СІМ'Ї

11. Відзначте, будь ласка, що з наведеного нижче має Ваша сім'я?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Дачна будівля	12.3	13.1	11.8	11.0	11.3	14.4	13.6	11.4	10.5	10.7	10.6
2 – Садова ділянка	43.2	45.3	37.4	43.2	39.1	37.3	38.0	38.6	37.5	33.5	29.4
3 – Легкова машина.....	19.9	21.5	19.5	22.4	20.9	20.1	20.1	20.1	18.8	18.9	19.4
4 – Кольоровий телевізор	64.7	67.6	68.1	70.3	69.3	70.2	71.5	72.8	73.9	79.7	83.6
5 – Нові або добротні меблі.....	27.9	23.0	22.4	20.1	18.9	18.8	19.7	17.7	—	15.7	18.2
6 – Бібліотека (понад 100 книг).....	30.7	27.7	25.3	22.8	22.5	21.5	21.7	22.8	20.2	23.4	20.0
7 – Стерео- і відеоапаратура.....	9.9	13.0	11.8	14.9	15.1	16.7	17.4	18.6	19.7	19.8	21.8
8 – Магнітофон, радіоприймач, програвач	58.4	61.3	59.4	59.7	58.5	58.8	58.8	57.3	56.4	56.1	54.7
9 – Спортивне, туристичне, мисливське, рибальське знаряддя	17.9	16.1	15.4	14.0	12.8	13.0	11.9	13.3	14.4	15.1	13.1
10 – Холодильник.....	91.6	92.2	91.6	91.4	90.8	91.2	90.5	89.6	88.7	90.9	90.9
11 – Пральна машина	77.5	80.7	77.7	77.5	73.1	71.9	74.0	71.4	67.8	70.4	68.4
12 – Швейна машина.....	57.5	57.8	57.0	54.9	53.3	50.3	50.2	50.0	46.4	46.1	39.8
13 – Модний одяг.....	25.1	17.7	18.1	16.1	11.7	13.3	12.2	11.7	11.0	10.5	10.9
14 – Комп'ютер.....	—	—	—	—	—	—	—	—	4.7	5.9	9.0
15 – Моторний човен, катер	—	—	—	—	—	—	—	—	1.0	0.3	0.4
Не відповіли	1.5	0.8	0.6	0.5	1.2	0.8	0.6	0.7	1.5	0.6	0.8

12. Оцініть матеріальний рівень життя Вашої сім'ї: (Відзначте на шкалі, де 0 балів — найнижчий, а 10 балів — найвищий)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
0 – Злиденна.....	11.3	11.8	17.6	18.8	15.7	13.6	12.2	11.4	2.4	2.9	2.0
1 – Злиденна.....	8.2	10.7	12.6	11.8	14.8	12.8	12.4	9.5	3.2	4.8	3.3
2 – Бідна.....	17.6	17.5	18.2	16.6	19.3	21.9	19.8	19.5	17.8	15.2	15.0
3 – Бідна.....	27.9	27.5	25.5	26.1	26.6	25.9	26.6	26.7	22.6	22.7	20.7
4 – Середня	16.3	14.5	12.6	12.9	11.4	11.8	13.8	13.7	26.5	28.7	29.2
5 – Середня	13.4	13.2	10.2	10.3	9.1	10.4	11.2	13.4	21.8	20.9	22.6
6 – Середня	3.3	2.5	1.8	2.0	1.8	1.6	1.8	3.2	3.7	3.4	5.3
7 – Заможна	1.4	1.5	0.7	0.9	0.8	1.1	1.7	1.8	0.9	0.8	0.9
8 – Заможна	0.2	0.4	0.4	0.3	0.3	0.3	0.2	0.4	0.1	0.1	0.3
9 – Багата.....	0.1	0.2	0.1	0.1	0.0	0.0	0.1	0.2	0.0	0.0	0.1
10 – Багата.....	0.3	0.2	0.1	0.1	0.1	0.3	0.2	0.0	0.1	0.1	—
Не відповіли	0.0	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	0.0	0.2	1.0	0.3	0.5
Середній бал	3.0	2.8	2.5	2.5	2.4	2.6	2.7	2.9	3.5	3.5	3.7

13. Який розмір Вашої заробітної платні (стипендії, пенсії) за останній місяць?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
В середньому (національна валюта)	637000	3457000	6500000	76	84	158	96	128	208	241	290
Курс НБУ на час опитування.....	15100	140200	184000	1.9	2.1	3.9	5.2	5.4	5.3	5.3	5.3
В середньому (доларовий еквівалент)	42	25	35	41	41	40	18	24	39	45	54
Не відповіли	14.4	15.1	7.4	7.8	10.1	7.7	3.9	5.7	14.2	13.8	12.6

I7. Визначте загалом матеріальний стан Вашої сім'ї за останні 2–3 місяці:

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Часто не маємо грошей та харчів — інколи жебракуємо	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.1	2.9
Не вистачає продуктів харчування — інколи голодуємо.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9.6	7.5
Вистачає лише на продукти харчування.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	49.3	46.7
Вистачає загалом на прожиття.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23.5	27.7
Вистачає на все необхідне, але нам не до заощаджень.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11.6	11.7
Вистачає на все необхідне, робимо заощадження.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.0	1.7
Живемо у повному достатку	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.3	0.2
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.6	1.6
										1.4	

I8. Вкажіть, будь ласка, який сукупний доход на одного члена Вашої сім'ї Ви мали за останній місяць? (Складіть розмір зарплати (без врахувань) та всі інші грошові надходження усіх членів сім'ї, а отриману суму розділіть на кількість осіб у сім'ї)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
<i>В середньому (національна валюта)</i>	544000	2746000	5707000	61	74	105	96	127	163	173	235
Курс НБУ на час опитування.....	15100	140200	184000	1.9	2.1	3.9	5.2	5.4	5.3	5.3	5.3
<i>В середньому (доларовий еквівалент)</i>	36	20	31	33	36	27	18	23	31	32	44
Не відповіли	9.7	10.4	6.3	7.1	8.3	7.7	6.7	7.0	8.1	6.2	6.9

I12. Як Ви вважаєте, з яким приблизно рівнем середньомісячного доходу на одну особу, сім'ю можна віднести до злиденної?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
<i>В середньому (національна валюта)</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	96	116
Курс НБУ на час опитування	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.3	5.3
<i>В середньому (доларовий еквівалент)</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	22
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.8	7.2

I13. Як Ви вважаєте, з яким приблизно рівнем середньомісячного доходу на одну особу, сім'ю можна віднести до бідної?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
<i>В середньому (національна валюта)</i>	—	—	—	—	81	99	103	136	178	209	235
Курс НБУ на час опитування	—	—	—	—	2.1	3.9	5.2	5.4	5.3	5.3	5.3
<i>В середньому (доларовий еквівалент)</i>	—	—	—	—	40	25	20	25	33	39	44
Не відповіли	—	—	—	—	2.4	1.4	1.5	0.9	5.8	4.9	5.9

I14. Як Ви вважаєте, з яким приблизно рівнем середньомісячного доходу на одну особу, сім'ю можна віднести до середньої?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
<i>В середньому (національна валюта)</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	416	455
Курс НБУ на час опитування	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.3	5.3
<i>В середньому (доларовий еквівалент)</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	78	85
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.6	4.9
										97	5.9

I15. Як Ви вважаєте, з яким приблизно рівнем середньомісячного доходу на одну особу, сім'ю можна віднести до заможної?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
<i>В середньому (національна валюта)</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1031	1171
Курс НБУ на час опитування	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.3	5.3
<i>В середньому (доларовий еквівалент)</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	194	220
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.9	5.9
										256	6.8

I16. Як Ви вважаєте, з яким приблизно рівнем середньомісячного доходу на одну особу, сім'ю можна віднести до багатої?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
<i>В середньому (національна валюта)</i>—	—	—	—	—	2570	5081	3743	3916	12702	9674	16893
Курс НБУ на час опитування	—	—	—	—	2.1	3.9	5.2	5.4	5.3	5.3	5.3
<i>В середньому (доларовий еквівалент)</i>—	—	—	—	—	1254	1293	717	721	2388	1815	3169
Не відповіли.....—	—	—	—	—	5.0	4.2	3.5	2.7	8.4	7.6	7.5

М. ЗАЙНЯТІСТЬ

м1. Назвіть вид Вашої зайнятості (роботи) на цей час:

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Професійний політик, керівний працівник держапарату	0.1	0.1	0.3	0.1	0.2	0.2	0.0	0.0	0.2	0.1	—
2 – Керівник (заступник керівника) підприємства, установи, сільгоспідприємства	0.4	0.9	1.4	0.8	0.7	0.8	0.8	0.4	0.6	0.7	0.6
3 – Службовець держапарату (посадова особа)	1.5	1.0	1.2	1.0	0.8	0.9	0.8	0.7	1.0	0.7	0.9
4 – Спеціаліст технічного профілю (з вищою або середньою спеціальною освітою)	7.4	7.0	5.9	5.6	5.9	5.5	4.5	5.9	5.9	5.7	5.4
5 – Спеціаліст у галузі науки, культури, охорони здоров'я, освіти, дошкільного виховання (з вищою або середньою спеціальною освітою)	7.4	6.1	6.7	5.4	5.5	5.1	5.0	5.4	5.0	4.7	5.3
6 – Працівник правоохоронних органів, військовослужбовець	1.0	1.5	1.5	1.5	1.4	0.9	0.8	1.1	0.8	1.3	0.8
7 – Підприємець у великому або середньому бізнесі	0.5	1.0	1.0	0.7	0.7	0.8	0.9	0.8	0.6	0.3	0.7
8 – Займаюсь дрібним бізнесом, індивідуальним підприємництвом	2.5	3.6	2.6	2.8	3.5	2.7	3.8	3.6	3.3	3.1	4.2
9 – Службовець з числа допоміжного персоналу	6.3	5.6	6.3	4.8	6.0	5.2	5.4	6.1	6.3	6.3	6.8
10 – Кваліфікований робітник	19.3	20.2	18.3	17.5	15.2	15.6	13.8	14.6	14.7	13.1	15.6
11 – Різнороб, підсобний робітник	4.8	5.3	5.6	6.7	6.1	6.0	6.3	5.9	5.0	6.2	4.3
12 – Працівник сільгоспідприємства	5.2	3.2	3.5	2.4	2.6	3.1	2.3	2.1	2.1	2.4	2.5
13 – Фермер	0.2	0.2	0.2	0.0	0.1	0.2	0.1	0.1	0.4	0.2	0.3
14 – Учень, студент, курсант, аспірант тощо	3.5	3.1	2.9	4.0	2.9	2.7	3.4	3.8	4.5	4.3	3.5
15 – Непрацюючий пенсіонер	23.1	25.4	26.7	26.3	27.5	27.1	27.0	27.0	29.0	28.2	26.9
16 – Домогосподарка	6.0	4.6	4.6	5.2	5.6	5.7	5.8	5.6	4.6	5.6	4.8
17 – Не маю постійного місця роботи, але підробляю у різних місцях залежно від обставин	3.0	2.6	2.9	4.3	4.3	4.8	4.5	6.6	5.0	7.1	6.0
18 – Не працюю і не маю ніяких джерел доходу	4.0	4.4	6.3	8.0	8.2	9.4	11.8	8.1	4.4	4.1	4.7
19 – Зареєстрований безробітний	—	—	—	—	—	—	—	—	1.8	2.4	1.7
20 – Інше	2.8	3.9	2.1	2.8	2.5	2.9	3.0	2.0	2.5	2.6	3.6
21 – Важко сказати	—	—	—	—	—	—	—	—	1.7	1.1	1.2
Не відповіли	1.1	0.2	0.0	0.0	0.2	0.3	0.1	0.2	0.9	0.1	0.2

м3. Ви нині працюєте в державному чи недержавному секторі?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – В державному	51.2	45.4	42.7	39.9	37.2	35.3	31.8	30.4	29.7	27.8	28.7
2 – В приватному	6.1	11.0	9.6	9.4	11.7	12.0	13.8	15.2	19.1	20.2	22.6
3 – І в тому і в тому	1.8	1.3	1.8	1.4	2.0	1.9	1.5	2.3	2.4	2.6	3.2
4 – Не працюю	39.3	42.1	45.9	48.9	48.8	50.7	52.9	51.9	46.8	48.8	45.2
Не відповіли	1.6	0.2	0.0	0.3	0.3	0.1	0.0	0.2	2.0	0.6	0.3

m4. Який статус зайнятості Ви маєте на роботі?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Роботодавець (власник, який використовує найману працю інших).....—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.5	0.8	1.6
2 - Самозайнятий (індивідуальна трудова діяльність, представник вільної професії).....—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.6	5.4	6.3
3 – Найманий працівник	—	—	—	—	—	—	—	—	45.1	39.8	43.3
4 – На цей час не працюю	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47.4	43.5
5 – Важко сказати	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.4	3.9
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	44.9	1.1	1.5

m9. Наскільки Ви задоволені своєю роботою в цілому?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Повністю незадоволений	10.5	8.8	11.9	12.8	12.4	9.7	8.4	8.1	9.5	6.6	4.0
2 – Скоріше незадоволений.....	13.0	13.5	11.8	12.9	14.1	11.5	13.6	11.7	13.1	13.0	13.6
3 – Важко сказати, задоволений чи ні.....	16.0	14.5	12.4	11.8	11.2	12.6	11.7	12.2	21.5	15.1	17.0
4 – Скоріше задоволений.....	16.3	16.6	14.0	11.8	13.1	12.6	10.6	14.2	15.0	16.7	19.0
5 – Повністю задоволений	4.5	6.0	5.1	3.1	2.1	3.5	2.9	2.8	1.8	2.4	2.9
6 - Зараз я не працюю	—	40.4	44.7	47.5	46.9	49.9	52.9	51.0	—	45.6	42.5
Не відповіли.....	39.6	0.2	0.0	0.2	0.2	0.2	0.0	0.0	39.1	0.7	0.1
Середній бал	2.86	2.96	2.79	2.61	2.59	2.77	2.70	2.83	2.78	2.91	3.1

m23. Чи маєте Ви або хотісъ із членів Вашої сім'ї досвід тимчасової роботи за кордоном?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Так	—	—	—	—	—	—	—	—	10.1	12.1	11.8
2 – Ні.....	—	—	—	—	—	—	—	—	88.9	87.9	88.1
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	1.0	0.1	0.1

m26. Чи збираєтесь Ви найближчим роком поїхати за кордон на тимчасові заробітки?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Так	—	—	—	—	—	—	—	—	6.9	6.6	5.7
2 – Ні.....	—	—	—	—	—	—	—	—	92.7	93.4	94.3
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.4	0.0	0.3

N. ОСВІТА

n1. Чи відповідає характер Вашої теперішньої роботи Вашому професійно-освітньому рівню?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Так	—	—	—	—	—	—	—	—	30.4	25.7	27.2
2 – Ні	—	—	—	—	—	—	—	—	30.0	37.8	36.1
3 – Важко сказати	—	—	—	—	—	—	—	—	29.7	29.8	29.2
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	9.9	6.7	7.6

n4. Чи задоволені Ви рівнем своєї освіти?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Повністю незадоволений	—	—	—	—	—	—	—	—	13.1	10.9	8.1
2 – Скоріше незадоволений	—	—	—	—	—	—	—	—	27.1	29.0	32.3
3 – Важко сказати, задоволений чи ні	—	—	—	—	—	—	—	—	29.6	28.4	25.3
4 – Скоріше задоволений	—	—	—	—	—	—	—	—	23.1	25.7	28.3
5 – Повністю задоволений	—	—	—	—	—	—	—	—	6.3	5.7	5.1
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.8	0.2	0.9
Середній бал	—	—	—	—	—	—	—	—	2.82	2.86	2.9

n6. Який рівень Вашої комп'ютерної грамотності?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Не обізнаний з комп'ютером	—	—	—	—	—	—	—	—	79.8	77.7	74.6
2 – Вмію працювати на комп'ютері, іноді користуюсь	—	—	—	—	—	—	—	—	13.3	15.3	17.8
3 – Постійно використовую в роботі	—	—	—	—	—	—	—	—	4.4	4.8	6.3
4 – Інше	—	—	—	—	—	—	—	—	2.1	1.9	1.2
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.4	0.2	0.1

n7. Чи користуєтесь Ви Інтернетом? (Відзначте всі прийнятні відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Не маю потреби	—	—	—	—	—	—	—	—	80.7	81.8	83.0
2 – Маю потребу, але не маю можливостей	—	—	—	—	—	—	—	—	13.0	12.1	9.1
3 – Користуюсь вдома	—	—	—	—	—	—	—	—	1.1	1.3	2.5
4 – Користуюсь на роботі	—	—	—	—	—	—	—	—	2.6	2.9	3.3
5 – Користуюсь в Інтернет-кафе, комп'ютерному клубі тощо.....	—	—	—	—	—	—	—	—	1.5	2.4	2.9
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	2.5	0.4	0.1

0. ЗВ'ЯЗОК І ТРАНСПОРТ

о1. Якими послугами зв'язку Ви користувалися за останні 30 днів? (Відзначте всі прийнятні відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Отримую газети	—	—	—	—	—	—	—	—	50.8	49.3	56.4
2 – Отримую журнали.....	—	—	—	—	—	—	—	—	6.6	7.0	10.1
3 – Пересилаю чи отримую гроші	—	—	—	—	—	—	—	—	5.0	5.8	8.2
4 – Пересилаю чи отримую посилки і бандеролі.....	—	—	—	—	—	—	—	—	2.5	2.6	2.7
5 – Пересилаю чи отримую листи і листівки.....	—	—	—	—	—	—	—	—	25.1	23.3	18.8
6 – Пересилаю чи отримую телеграми	—	—	—	—	—	—	—	—	4.1	4.2	3.6
7 – Телефон звичайний	—	—	—	—	—	—	—	—	64.3	67.6	69.1
8 – Телефон мобільний	—	—	—	—	—	—	—	—	5.6	9.5	15.3
9 – Факс	—	—	—	—	—	—	—	—	2.4	2.3	2.8
10 – E-mail	—	—	—	—	—	—	—	—	2.2	2.4	2.9
11 – Інтернет	—	—	—	—	—	—	—	—	2.6	3.1	4.4
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	4.8	4.6	2.5

о2. Якими видами транспорту Ви користувалися за останні 30 днів? (Відзначте всі прийнятні відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Літак	—	—	—	—	—	—	—	—	0.4	0.2	0.2
2 – Поїзд	—	—	—	—	—	—	—	—	6.2	6.6	4.6
3 – Електричка	—	—	—	—	—	—	—	—	13.0	12.7	11.4
4 – Автобус міжміський	—	—	—	—	—	—	—	—	11.8	8.6	9.7
5 – Автобус приміський	—	—	—	—	—	—	—	—	24.8	22.1	23.4
6 – Автобус міський	—	—	—	—	—	—	—	—	39.2	31.6	31.3
7 – Трамвай	—	—	—	—	—	—	—	—	26.0	23.1	18.9
8 – Тролейбус	—	—	—	—	—	—	—	—	37.2	34.2	33.4
9 – Метро	—	—	—	—	—	—	—	—	10.4	10.4	9.5
10 – Маршрутне таксі	—	—	—	—	—	—	—	—	36.9	40.9	49.1
11 – Таксі	—	—	—	—	—	—	—	—	7.0	8.0	9.6
12 – Випадкове авто	—	—	—	—	—	—	—	—	8.1	7.6	7.7
13 – Інше	—	—	—	—	—	—	—	—	3.1	3.4	3.4
14 – Ніякими	—	—	—	—	—	—	—	—	12.5	14.8	11.8
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.1	0.1	0.0

Р. ЕКОЛОГІЯ

р1. Як Ви оцінюєте екологічну ситуацію поселення, в якому Ви живете?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Вкрай неблагополучна	—	—	—	—	—	—	—	—	19.2	12.9	10.8
2 – Неблагополучна.....	—	—	—	—	—	—	—	—	40.0	33.3	36.8
3 – Важко сказати, благополучна чи ні.....	—	—	—	—	—	—	—	—	22.1	25.3	24.2
4 – Відносно благополучна	—	—	—	—	—	—	—	—	17.3	26.6	25.8
5 – Цілком благополучна.....	—	—	—	—	—	—	—	—	1.3	1.8	2.3
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.1	0.1	0.1
Середній бал.....	—	—	—	—	—	—	—	—	2.41	2.71	2.7

р4. Які інші фактори забруднення довкілля у місцевості Вашого проживання викликають у Вас серйозне занепокоєння? (Відзначте всі прийнятні відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Забруднення повітря хімічними речовинами та викидами виробництва	—	—	—	—	—	—	—	—	47.3	30.8	34.7
2 – Забруднення повітря автотранспортом.....	—	—	—	—	—	—	—	—	48.0	43.6	41.9
3 – Забруднення води хімічними речовинами та відходами виробництва	—	—	—	—	—	—	—	—	46.1	31.1	32.6
4 – Забруднення ґрунту хімічними речовинами та відходами виробництва	—	—	—	—	—	—	—	—	32.4	20.8	21.6
5 – Забруднення території проживання сміттям та іншим брудом	—	—	—	—	—	—	—	—	54.8	52.3	46.7
6 – Радіаційне забруднення	—	—	—	—	—	—	—	—	35.7	27.8	28.5
7 – Підвищений рівень шуму.....	—	—	—	—	—	—	—	—	16.7	13.7	13.2
8 – Підвищений вміст шкідливих речовин у продуктах харчування	—	—	—	—	—	—	—	—	40.4	31.8	28.6
9 – Нічого серйозного занепокоєння не викликає.....	—	—	—	—	—	—	—	—	9.7	14.2	12.4
10 – Інше	—	—	—	—	—	—	—	—	0.7	1.1	1.2
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.2	0.1	0.3

R. СІМ'Я

r1. Який склад Вашої сім'ї? (Відзначте один найбільш прийнятний варіант відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Живу один (одна)	—	—	—	—	—	—	—	—	12.3	11.6	12.1
2 – Подружжя без дітей	—	—	—	—	—	—	—	—	15.6	15.1	16.2
3 – Подружжя без дітей, але з батьками (або одним із них)	—	—	—	—	—	—	—	—	2.2	2.8	3.2
4 – Подружжя з дитиною (дітьми)	—	—	—	—	—	—	—	—	34.7	33.8	35.4
5 – Подружжя з дитиною (дітьми) і батьками (або одним із них)	—	—	—	—	—	—	—	—	12.1	11.4	10.0
6 – Мати (батько) з дитиною (дітьми)	—	—	—	—	—	—	—	—	9.1	10.3	11.4
7 – Мати (батько) з дитиною (дітьми) і батьками (або одним із них)	—	—	—	—	—	—	—	—	5.3	5.6	4.7
8 – Інше	—	—	—	—	—	—	—	—	8.1	9.1	6.7
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.7	0.3	0.3

r8. Чи є у Вас діти і якого вони віку? (Відзначте всі прийнятні відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Дітей не маю	—	—	—	—	—	—	—	—	19.1	22.4	21.7
2 – Маю дітей до 6 років	—	—	—	—	—	—	—	—	10.7	11.2	11.8
3 – Маю дітей 6–9 років	—	—	—	—	—	—	—	—	8.9	8.5	7.8
4 – Маю дітей 10–14 років	—	—	—	—	—	—	—	—	12.6	12.5	11.6
5 – Маю дітей 15–18 років	—	—	—	—	—	—	—	—	10.4	10.0	9.8
6 – Маю дітей старше 18 років	—	—	—	—	—	—	—	—	49.7	46.7	47.7
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.7	0.3	0.9

r9. Скільки всього у Вас дітей віком до 18 років?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Одна дитина	—	—	—	—	—	—	—	—	24.4	23.4	23.1
Двоє дітей	—	—	—	—	—	—	—	—	10.5	10.6	10.2
Троє дітей	—	—	—	—	—	—	—	—	1.2	0.8	1.5
Більше трьох дітей	—	—	—	—	—	—	—	—	0.2	0.4	0.3
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	63.7	64.8	65.1
В середньому	—	1.37	1.38	1.4							

Як Ви оцінюєте характер змін, які відбулися у Вашому житті за останні 12 місяців?

r24. Матеріальні умови сім'ї

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Значно погіршилося	50.2	46.8	47.1	47.8	50.7	49.6	48.3	39.5	28.1	21.8	18.8
2 – Трохи погіршилося	22.6	27.9	24.5	25.3	23.4	24.3	21.0	22.2	20.7	20.4	19.9
3 – Лишилося таке саме	17.6	18.9	21.3	21.9	20.3	19.8	24.5	28.4	39.0	44.1	43.3
4 – Трохи поліпшилося	5.8	5.4	5.3	4.1	4.6	5.4	5.4	9.0	10.7	12.7	15.6
5 – Значно поліпшилося	1.3	0.7	1.0	0.8	0.6	0.6	0.7	0.8	0.9	0.8	1.2
Не відповіли	2.5	0.4	0.8	0.1	0.5	0.3	0.2	0.1	0.6	0.3	1.2
Середній бал	1.8	1.9	1.9	1.9	1.8	1.8	1.9	2.1	2.4	2.5	2.6

r25. Медичне обслуговування

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Значно погіршилося	53.8	44.9	45.5	50.3	49.3	47.8	44.1	38.6	25.7	20.4	17.2
2 – Трохи погіршилося	21.0	23.2	21.8	24.9	21.8	21.3	20.8	21.1	17.8	18.3	19.9
3 – Лишилося таке саме.....	20.7	29.0	30.1	23.1	26.2	28.8	32.3	37.9	51.8	57.6	57.0
4 – Трохи поліпшилося.....	1.1	1.6	1.8	1.2	1.8	1.3	2.0	1.9	3.3	2.9	4.6
5 – Значно поліпшилося.....	0.4	0.6	0.4	0.3	0.4	0.5	0.4	0.4	0.6	0.3	0.2
Не відповіли.....	2.9	0.8	0.4	0.2	0.6	0.4	0.3	0.1	0.8	0.4	1.1
Середній бал	1.7	1.9	1.9	1.8	1.8	1.9	1.9	2.0	2.3	2.4	2.5

r26. Умови відпочинку під час відпустки

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Значно погіршилися	47.1	43.6	42.2	45.2	46.7	47.3	38.8	33.5	26.0	20.4	15.2
2 – Трохи погіршилися	17.8	20.7	18.3	16.2	15.5	16.9	14.9	15.0	14.2	9.5	14.1
3 – Лишилися такими самими.....	27.2	30.1	35.0	35.3	33.8	31.6	41.5	46.5	51.4	62.9	61.4
4 – Трохи поліпшилися.....	1.5	2.5	2.2	1.9	1.5	1.9	2.3	3.2	5.1	4.6	6.4
5 – Значно поліпшилися.....	0.9	0.7	0.8	0.5	0.5	0.7	0.8	0.9	1.0	0.9	1.0
Не відповіли.....	5.4	2.4	1.5	0.8	2.0	1.5	1.7	0.9	2.3	1.7	1.9
Середній бал	1.9	1.9	2.0	2.0	1.9	1.9	2.1	2.2	2.4	2.6	2.6

r27. Умови відпочинку та дозвілля після роботи

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Значно погіршилися	32.3	22.3	27.0	27.4	29.1	32.1	24.9	20.9	20.5	12.7	9.8
2 – Трохи погіршилися	17.8	21.8	18.7	16.8	19.7	17.8	14.3	14.1	12.5	9.2	11.9
3 – Лишилися такими самими.....	41.8	49.7	49.4	51.7	45.5	45.4	53.3	58.5	58.2	68.9	68.1
4 – Трохи поліпшилися.....	2.5	2.9	2.7	3.0	2.3	2.2	4.0	4.4	5.3	6.3	7.3
5 – Значно поліпшилися.....	0.6	0.9	1.0	0.3	0.4	0.5	1.0	0.7	1.2	1.1	1.0
Не відповіли.....	4.9	2.5	1.2	0.7	3.1	2.1	2.5	1.4	2.2	1.8	1.9
Середній бал	2.2	2.4	2.3	2.3	2.2	2.2	2.4	2.5	2.5	2.7	2.8

r28. Можливість отримання вірогідної інформації про те, що діється у країні та світі

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Значно погіршилася	18.2	11.4	14.3	11.8	10.2	11.8	9.9	11.0	7.9	4.7	5.4
2 – Трохи погіршилася	18.0	15.7	14.8	10.8	11.2	11.8	11.9	10.9	7.8	6.7	7.7
3 – Лишилася такою самою	39.1	53.3	52.6	56.7	52.7	57.6	56.9	56.0	58.0	64.4	60.8
4 – Трохи поліпшилася.....	16.9	14.3	13.9	15.7	18.9	13.8	16.0	17.2	18.7	19.6	20.6
5 – Значно поліпшилася.....	3.9	4.0	3.4	4.3	5.7	4.1	5.0	4.3	6.6	4.1	4.3
Не відповіли.....	3.9	1.2	0.9	0.6	1.4	0.9	0.4	0.6	0.9	0.5	1.2
Середній бал	2.7	2.8	2.8	2.9	3.0	2.9	2.9	3.1	3.1	3.1	3.1

r29. Умови виховання дітей

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Значно погіршилися	33.4	21.7	22.2	23.6	30.2	25.0	21.0	17.8	14.3	8.3	7.3
2 – Трохи погіршилися	18.9	24.0	18.8	18.8	20.4	24.1	17.7	19.1	13.5	10.9	12.2
3 – Лишилися такими самими.....	37.4	45.1	49.2	50.4	41.2	44.7	52.2	54.1	59.1	67.4	66.2
4 – Трохи поліпшилися.....	3.0	4.0	5.2	4.0	4.4	3.3	5.5	6.2	8.0	9.6	9.3
5 – Значно поліпшилися.....	1.2	0.8	1.8	0.9	0.8	0.8	1.2	0.9	2.0	1.2	1.8
Не відповіли.....	6.1	4.3	2.9	2.2	3.0	2.1	2.5	2.0	3.2	2.7	3.2
Середній бал	2.2	2.4	2.4	2.4	2.2	2.3	2.5	2.5	2.7	2.8	2.9

r30. Можливість висловлювати власні погляди

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Значно погіршилася	7.8	6.0	7.7	8.6	7.0	9.9	8.3	10.3	6.6	4.6	5.3
2 – Трохи погіршилася	9.5	10.0	7.8	7.7	8.7	8.7	9.6	13.2	7.9	7.7	7.3
3 – Лишилася такою самою	47.2	59.3	61.0	60.8	57.1	62.5	62.9	60.6	63.1	72.5	67.2
4 – Трохи поліпшилася.....	23.9	17.5	15.2	17.7	18.4	14.3	13.3	12.2	15.7	12.4	14.3
5 – Значно поліпшилася.....	7.1	5.2	7.3	4.5	7.4	3.8	4.9	3.3	5.5	1.9	4.6
Не відповіли.....	4.4	2.0	1.1	0.7	1.4	0.9	0.9	0.4	1.2	0.9	1.3
Середній бал	3.1	3.1	3.1	3.0	3.1	2.9	3.0	2.8	3.1	3.0	3.1

r31. Можливість брати участь у культурному житті

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Значно погіршилася	26.6	16.7	20.0	21.0	26.2	21.6	20.4	20.8	13.7	9.6	8.7
2 – Трохи погіршилася	15.8	16.4	13.8	13.9	14.4	16.0	15.9	14.4	11.6	9.6	11.2
3 – Лишилася такою самою	43.9	57.1	57.3	56.6	49.8	54.1	54.6	56.8	63.0	72.6	66.9
4 – Трохи поліпшилася.....	6.7	5.7	5.1	6.6	6.4	5.9	6.1	5.4	8.6	6.2	9.1
5 – Значно поліпшилася.....	1.8	1.6	2.5	0.8	1.8	1.7	1.8	1.4	1.3	0.8	2.3
Не відповіли.....	5.3	2.4	1.3	1.2	1.4	0.8	1.2	1.1	1.8	1.3	1.8
Середній бал	2.4	2.6	2.6	2.5	2.4	2.5	2.5	2.5	2.7	2.8	2.9

r32. Екологічна ситуація (стан довкілля)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Значно погіршилася	57.0	45.2	48.6	46.5	47.0	40.6	31.3	34.7	28.0	17.9	17.9
2 – Трохи погіршилася	20.9	29.4	23.9	25.3	23.8	26.2	27.8	27.4	25.6	25.0	24.3
3 – Лишилася такою самою	16.3	22.4	24.2	25.5	25.0	28.7	37.1	34.9	43.0	52.2	51.6
4 – Трохи поліпшилася.....	1.4	1.5	1.9	1.9	2.8	3.3	2.7	2.3	1.8	4.1	4.5
5 – Значно поліпшилася.....	0.7	0.2	0.8	0.2	0.6	0.6	0.3	0.3	0.5	0.4	0.6
Не відповіли.....	3.7	1.2	0.7	0.5	0.8	0.6	0.8	0.3	1.0	0.4	1.1
Середній бал	1.6	1.8	1.8	1.8	1.9	2.0	2.1	2.1	2.2	2.4	2.5

r33. Захищеність від свавілля влади, чиновників

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Значно погіршилися	45.7	38.9	40.4	44.0	40.8	57.7	33.1	32.8	25.1	17.3	16.3
2 – Трохи погіршилися	18.5	24.2	21.3	23.1	22.9	18.7	21.7	25.6	17.6	17.8	18.7
3 – Лишилися такими самими.....	29.7	34.1	35.8	31.5	33.1	20.4	42.3	39.9	53.6	60.7	59.8
4 – Трохи поліпшилися.....	1.2	1.3	1.3	0.8	1.7	1.7	1.6	1.1	1.7	3.1	3.1
5 – Значно поліпшилися.....	0.7	0.2	0.4	0.2	0.4	0.8	0.5	0.2	0.7	0.4	0.8
Не відповіли.....	4.2	1.3	0.7	0.3	1.1	0.7	0.9	0.4	1.3	0.7	1.3
Середній бал	1.9	2.0	2.0	1.9	2.0	1.7	2.1	2.1	2.3	2.5	2.5

r34. Гарантії занятості, забезпечення роботою

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Значно погіршилися	61.8	45.5	54.2	63.0	61.9	39.1	56.6	50.3	35.8	25.6	20.7
2 – Трохи погіршилися	14.6	22.2	17.4	16.4	16.9	24.4	17.2	20.2	18.2	17.4	17.3
3 – Лишилися такими самими.....	17.0	27.9	24.2	18.6	17.0	33.8	22.4	25.8	40.8	49.2	51.4
4 – Трохи поліпшилися.....	1.2	1.7	1.9	1.2	2.0	1.8	2.2	2.6	2.8	6.1	8.4
5 – Значно поліпшилися.....	1.0	1.0	1.2	0.4	0.7	0.7	0.5	0.4	0.9	1.0	0.8
Не відповіли.....	4.4	1.8	1.1	0.5	1.5	0.3	1.1	0.8	1.4	0.8	1.3
Середній бал	1.6	1.9	1.8	1.6	1.6	2.0	1.7	1.8	2.1	2.4	2.5

r35. Особиста безпека (на вулиці, в громадських місцях)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Значно погіршилася	63.0	48.2	48.6	44.5	45.6	38.6	37.5	37.2	30.9	20.2	18.4
2 – Трохи погіршилася	18.7	27.7	24.2	24.7	24.9	22.7	22.4	26.6	21.0	19.6	21.2
3 – Лишилася такою самою	13.2	22.4	24.9	28.7	26.8	35.7	37.1	33.7	43.8	54.4	54.4
4 – Трохи поліпшилася.....	0.8	0.9	1.3	1.3	1.8	1.7	1.8	2.2	2.8	4.7	4.3
5 – Значно поліпшилася.....	0.9	0.1	0.6	0.6	0.4	0.4	0.7	0.1	0.7	0.7	0.8
Не відповіли.....	3.4	0.8	0.4	0.3	0.6	0.9	0.4	0.2	0.9	0.4	0.9
Середній бал	1.5	1.8	1.8	1.9	1.9	2.0	2.1	2.0	2.2	2.5	2.5

r40. Якою мірою Ви пишаетесь чи не пишаетесь тим, що є громадянином України?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Зовсім не пишаетесь	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.6	8.8
2 – Скоріше не пишаетесь	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11.5	16.3
3 – Важко сказати	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40.8	40.7
4 – Скоріше пишаетесь	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30.8	27.9
5 – Дуже пишаетесь.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10.1	6.2
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.3	0.1
Середній бал	—	3.3	3.1								

S. ДЕМОГРАФІЧНІ ДАНІ

s1. Ваша стать:

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Чоловіча	43.9	43.8	44.3	44.1	44.1	44.5	44.4	44.1	44.2	43.9	44.1
2 – Жіноча	55.9	56.2	55.7	55.9	55.9	55.5	55.6	55.9	55.7	56.0	55.9
Не відповіли	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0

s2. Ваш вік:

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – до 30 років	22.4	22.3	21.8	21.7	21.8	21.8	21.9	21.6	21.8	21.8	21.6
2 – 30–54	46.4	46.5	46.4	47.0	46.8	46.8	46.7	46.9	46.8	46.9	46.8
3 – 55 і старші	31.2	31.2	31.8	31.4	31.4	31.4	31.4	31.4	31.5	31.2	31.6
Не відповіли	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0

s3. Ваш сімейний стан:

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Ніколи не перебував(ла) у шлюбі	—	—	—	—	—	—	—	—	13.8	15.0	13.5
2 – Перебуваю у зареєстрованому шлюбі	—	—	—	—	—	—	—	—	60.0	57.7	57.2
3 – Перебуваю у фактичному, незареєстрованому шлюбі	—	—	—	—	—	—	—	—	4.9	5.8	5.8
4 – Удівець (удова)	—	—	—	—	—	—	—	—	11.8	12.3	13.9
5 – Розлучений(на) офіційно	—	—	—	—	—	—	—	—	7.3	8.0	7.7
6 – Розійшовся(лася), хоча офіційно не розлучений(на)	—	—	—	—	—	—	—	—	1.8	1.1	1.4
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.3	0.1	0.4

s4. Ваша освіта:

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Повна вища (спеціаліст, магістр)	—	—	—	—	—	—	—	—	8.4	8.1	8.2
2 – Базова вища (бакалавр)	—	—	—	—	—	—	—	—	1.3	1.3	1.1
3 – Початкова вища (тобто середня спеціальна освіта)	—	—	—	—	—	—	—	—	19.7	19.6	19.4
4 – Незакінчена вища (для осіб, які закінчили навчання до 1996 року)	—	—	—	—	—	—	—	—	1.6	1.3	1.7
5 – Повна загальна середня (тобто загальна середня освіта)	—	—	—	—	—	—	—	—	35.1	35.4	33.7
6 – Базова загальна середня (тобто неповна середня)	—	—	—	—	—	—	—	—	26.4	27.4	31.0
7 – Початкова загальна	—	—	—	—	—	—	—	—	7.1	6.1	4.4
8 – Не маю початкової загальної	—	—	—	—	—	—	—	—	0.4	0.8	0.3
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.0	0.1	0.1

s5. Ваша національність:

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Українець	72.3	69.8	73.2	73.1	74.8	71.6	76.1	74.6	77.4	75.9	76.6
2 – Росіянин	22.6	24.0	22.9	22.7	22.2	23.8	21.4	22.1	19.6	20.7	19.7
3 – Інша	4.7	6.2	3.9	4.2	3.0	4.6	2.4	3.3	2.8	3.4	3.7
Не відповіли	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.2	0.0	0.0

s6. Чи однієї національності Ваши батьки?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Так	80.5	78.8	80.7	83.1	80.5	80.9	80.0	80.3	82.2	81.1	80.9
2 – Ні	18.9	20.9	19.3	16.9	19.4	19.1	19.7	19.7	16.6	17.1	17.8
3 – Не знаю	—	—	—	—	—	—	—	—	1.1	1.7	1.2
Не відповіли.....	0.7	0.2	0.0	0.0	0.1	0.0	0.3	0.0	0.1	0.1	0.0

s7. У Вашого чоловіка (дружини) така сама національність, що й у Вас?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Така сама	59.0	58.0	57.1	57.8	58.7	58.1	58.3	57.9	62.1	60.1	60.9
2 – Інша	21.5	22.8	19.3	19.8	21.3	20.4	19.3	19.2	17.0	14.6	13.5
3 – Самітній (ня)	16.2	19.0	23.7	22.3	19.3	20.9	22.4	22.3	18.5	24.2	24.6
Не відповіли.....	3.3	0.2	0.0	0.1	0.7	0.6	0.0	0.6	2.5	1.2	0.1

s8. Ваша рідна мова:

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Українська.....	62.3	59.4	62.5	62.4	61.9	61.0	63.8	59.9	63.9	58.9	61.1
2 – Російська.....	34.7	37.8	36.1	35.1	36.5	36.1	35.1	38.1	34.5	38.1	35.7
3 – Інша	2.6	2.7	1.4	2.5	1.5	2.9	1.2	1.8	1.5	1.5	1.8
Українська та російська	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.3	1.4
Не відповіли.....	0.4	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.1	0.1	0.2	0.1

s9. До якого віросповідання Ви себе відносите?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Православ'я	—	—	—	—	—	—	—	—	74.9	72.9	73.5
2 – Католицизм	—	—	—	—	—	—	—	—	1.7	0.8	1.2
3 – Греко-католицизм	—	—	—	—	—	—	—	—	7.7	7.8	5.7
4 – Протестантизм	—	—	—	—	—	—	—	—	1.1	1.3	0.8
5 – Іслам	—	—	—	—	—	—	—	—	0.3	0.2	0.5
6 – Іудаїзм	—	—	—	—	—	—	—	—	0.2	0.1	0.1
7 – Інше	—	—	—	—	—	—	—	—	1.1	1.3	1.4
8 – Не релігійний.....	—	—	—	—	—	—	—	—	12.7	15.4	16.7
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.3	0.2	0.1

s11. Де Ви народилися?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – В Україні	—	—	—	—	—	—	—	—	85.6	85.8	86.1
2 – В Росії	—	—	—	—	—	—	—	—	9.7	9.4	10.3
3 – В інших республіках колишнього СРСР	—	—	—	—	—	—	—	—	3.7	4.1	2.9
4 – В інших країнах	—	—	—	—	—	—	—	—	0.8	0.7	0.7
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.2	0.0	0.0

s12. В якому населеному пункті пройшла більша частина Вашого дитинства?

(Відзначте один найбільш прийнятний варіант відповіді)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – У Києві	—	—	—	—	—	—	—	—	3.4	2.5	2.4
2 – У місті понад 250 тис. осіб	—	—	—	—	—	—	—	—	19.1	19.7	20.6
3 – У невеликому місті	—	—	—	—	—	—	—	—	25.4	26.6	25.1
4 – У селі	—	—	—	—	—	—	—	—	44.9	45.1	42.2
5 – За межами України, в місті	—	—	—	—	—	—	—	—	2.7	2.6	4.2
6 – За межами України, в селі	—	—	—	—	—	—	—	—	2.8	1.9	3.8
7 – Через часті переїзди в мене не лишилося враження про "місце моого дитинства"	—	—	—	—	—	—	—	—	0.9	1.3	0.8
8 – Інше	—	—	—	—	—	—	—	—	0.7	0.4	0.9
Не відповіли	—	—	—	—	—	—	—	—	0.1	0.0	0.0

s13. Де Ви мешкаєте зараз?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Київ.....	5.0	5.5	5.0	5.5	5.9	5.6	5.5	5.0	5.0	5.0	5.0
2 – Місто з населенням понад 250 тис. осіб	27.1	24.2	30.2	32.2	31.9	32.4	31.2	32.8	33.2	34.4	32.2
3 – Невелике місто	35.0	37.8	32.3	29.8	29.9	29.5	30.8	29.6	29.6	28.3	30.1
4 – Село	32.3	32.5	32.6	32.4	32.3	32.5	32.5	32.7	32.0	32.3	32.7
Не відповіли.....	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.0

s14. В якій області Ви проживаєте?

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 – Вінницька	3.7	3.7	3.7	3.7	3.7	3.7	3.7	3.7	3.7	3.7	3.7
2 – Волинська	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0
3 – Дніпропетровська	7.6	7.6	7.7	7.6	7.6	7.6	7.6	7.7	7.7	7.7	7.7
4 – Донецька	10.5	10.4	10.4	10.4	10.4	10.4	10.4	10.4	10.5	10.4	10.4
5 – Житомирська	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0
6 – Закарпатська	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1
7 – Запорізька	4.2	4.1	4.1	4.1	4.1	4.1	4.1	4.1	4.1	4.1	4.1
8 – Івано-Франківська.....	2.5	2.7	2.7	2.7	2.7	2.7	2.7	2.7	2.7	2.7	2.7
9 – Київська (без Києва).....	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8
10 – Київ	5.0	5.5	5.0	5.5	5.5	5.5	5.5	5.0	5.0	5.0	5.0
11 – Кіровоградська.....	2.4	2.4	2.4	2.4	2.4	2.4	2.4	2.4	2.4	2.4	2.4
12 – АР Крим.....	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0
13 – Луганська	5.6	5.6	5.7	5.6	5.6	5.6	5.6	5.7	5.7	5.7	5.7
14 – Львівська	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0
15 – Миколаївська	2.6	2.6	2.6	2.6	2.6	2.6	2.6	2.6	2.6	2.6	2.6
16 – Одеська.....	5.1	5.1	5.1	5.1	5.1	5.1	5.1	5.1	5.1	5.1	5.1
17 – Полтавська.....	3.4	3.4	3.4	3.4	3.4	3.4	3.4	3.4	3.4	3.4	3.4
18 – Рівненська.....	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3
19 – Сумська.....	3.2	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8
20 – Тернопільська.....	2.3	2.3	2.3	2.2	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3
21 – Харківська	6.2	6.2	6.2	6.2	6.2	6.2	6.2	6.2	6.2	6.2	6.2
22 – Херсонська.....	1.1	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3
23 – Хмельницька.....	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0
24 – Черкаська.....	2.9	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0
25 – Чернігівська.....	2.8	2.7	2.7	2.7	2.7	2.7	2.7	2.7	2.7	2.7	2.7
26 – Чернівецька	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8
Не відповіли.....	1.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Опис дослідження

Протягом понад десяти років в Інституті соціології НАНУ провадиться щорічне моніторингове емпіричне дослідження особливостей розвитку українського суспільства.

У межах цього проекту розроблено систему соціологічних показників, яка дає змогу відстежувати тенденції соціальних змін, ґрунтуючись на вивченні стану громадської думки і масової свідомості (ціннісні орієнтації, соціальні установки, судження та оцінки актуального стану суспільства, його перспективи).

Головне завдання проекту — відстежити, зафіксувати і провести аналіз соціальних змін як у суспільній системі в цілому, так і в окремих галузях суспільного життя.

Принципи формування системи соціальних показників

Беручи до уваги, що Україна після проголошення незалежності декларувала головною метою соціально-політичних перетворень вибір демократичного шляху розвитку (побудову відкритого суспільства з ринковою економікою і демократичними основами організації політичного життя), розробка показників велася на основі парадигми *розвитку процесу демократизації в Україні*.

Згідно з головною метою дослідження — аналіз тенденцій соціальних змін в українському суспільстві — було визначено загальні вимоги до формування сукупності емпіричних показників. По-перше, кожен із них має безпосередньо чи опосередковано відображати характеристику стану суспільної системи. По-друге, зміни за даними показниками, зафіксовані в моніторингу, повинні вимірюватися індикаторами, які дають змогу оцінювати характер і спрямованість змін суспільної системи на векторі — “демократизація”.

Одним із головних принципів добору показників стану українського суспільства є *можливість за допомогою відповідного показника оцінювати ступінь реалізації демократичних перетворень в Україні (в економічній, політичній, правовій, соціальній та інших сферах життя)*.

Оскільки демократичні перетворення — не мета як така, радше, це загальновизнаний соціально-політичний механізм підвищення рівня та якості життя людей, то другий важливий принцип формування системи показників — *можливість за допомогою даного показника оцінювати динаміку рівня добробуту населення* (економічного, політико-правового, морального, психологічного, фізичного).

Дієвість процесів демократизації суспільства має оцінюватись за загальновизнаними критеріями ефективності трьох головних складових стратегії реформування суспільства і держави:

- ефективність економічної політики, яку можна виміряти ступенем підтримки населенням соціально-економічних реформ, зростанням матеріального добробуту людей і розширенням можливостей реалізації їхнього трудового потенціалу;
- ефективність перетворення політико-правової системи, яка відображеня в підтримці політичних реформ і демократично обраної влади на основі утвердження в державі демократичних прав і свобод, законності, правопорядку, політичної стабільності, міжнаціональної і конфесійної згоди;
- ефективність соціальної політики, яка безпосередньо вимірюється поліпшенням соціального самопочуття, психологічного і фізичного стану (здоров'я) людей на основі розширення доступу до благ сучасної цивілізації в головних сферах життєдіяльності.

Структура і типи соціальних показників

Через те, що успішність демократичних перетворень значною мірою залежить від масовості підтримки демократичних принципів організації суспільної системи з боку населення, в системі показників значна увага приділяється емоційно-психологічній компоненті масової свідомості, пов'язаній з особливостями соціальних змін.

Для того, щоб якнайповніше відобразити стан і динаміку масової свідомості, в інструментарії використовувались індикатори (запитання анкети), які дають змогу робити висновки не лише про декларативні установки і фактологічні самозвіти людини, а й про її емоційні і раціональні оцінки.

При перетворенні запропонованих показників у конкретні індикатори виміру врахувалася збалансованість фактологічних і емоційно-оцінкових індикаторів згідно з їхньою типологією, яку запропонував Є. Головаха.

Декларативно-установчі судження відображають готовність людини діяти в такий чи такий спосіб у певних суспільних обставинах (готовність до соціального протесту, міграції, підтримки тих чи тих політичних сил тощо). Показники цієї категорії в сукупності відображають особливості декларативного рівня масової свідомості в її емоційній, раціональній і установчо-поведінковій складових. Враховуючи феномен нетотожності змісту декларованих суджень і реалії соціального життя людей, автори проекту особливу увагу приділили тій категорії показників, які певним чином відображають факти і події життя людини, її біографію, а також предметні та поведінкові реалії її повсякденного життя.

Фактологічні судження фіксують наявність життєвих подій (обставин) і віддзеркалюють конкретні умови життя і форми активності людей. Останню групу показників найширше представлено в блоках запитань, які стосуються тих сфер життя людей, що пов'язані з оцінкою ефективності економічної і соціальної політики.

Раціонально-оцінкові судження (“правильно-неправильно”, “відповідає думці, переконанню — не відповідає”). Серед такого роду показників автори проекту насамперед зосередились на думці людей стосовно раціональності і доцільності тих чи тих політичних рішень і дій у різних сферах життя суспільства. Йдеться про показники, які характеризують ступінь декларативної підтримки і прийняття різних напрямів розвитку

суспільства (наприклад, підтримка чи заперечення необхідності приватизації, інституту багатопартійності тощо).

Емоційно-оцінкові судження дають змогу людині висловити загальну позитивну, негативну чи нейтральну оцінку відносно предмета дослідження (у категоріях “добре-погано”, “ліпше-гірше”); до цієї ж категорії суджень належать оцінки довіри і задоволеності. Оскільки досвід перших опитувань (1992, 1994 роки) підтверджив відому закономірність, що за умов нестабільного перехідного суспільства узагальнені емоційно-оцінкові судження вирізняються високим (а багато в чому неадекватним) рівнем декларативного негативізму й пессимізму, від 1995 року в інструментарій дослідження (опитувальний лист) було внесено запитання, відповіді на які відображають предметно-емоційну оцінку наявності чи браку тих або інших соціальних благ (відповідно використовувалась “шкала достатності благ” (“вистачає — не вистачає — не цікавить”)).

Структура інструментарію (анкети) містить тематичні блоки індикаторів (зпитань, які пропонуються респондентам), що характеризують особливості процесу демократизації в різних сферах життя людей:

- Економічна ситуація
- Політична ситуація
- Соціальна ситуація
- Соціальне самопочуття
- Здоров'я
- Соціальні відносини
- Місцеві умови
- Мовна ситуація
- Інформаційний простір
- Вільний час
- Житло
- Матеріальне становище сім'ї
- Зайнятість
- Освіта
- Транспорт і зв'язок
- Екологія
- Сім'я

До історії створення моніторингу

Першим кроком на шляху до здійснення моніторингового проекту було дослідження, проведене в 1992 році Н. Паніною “Соціальне самопочуття і психологічний стан населення України”. В межах цього проекту був підготовлений перший варіант інструментарію. Після аналізу матеріалу, отриманого завдяки цьому варіанту, певної доробки і доповнення (разом з Є. Головахою) його було покладено в основу подальшої роботи. У 1992 році Н. Паніна розробила схему формування загальнонаціональної вибірки, яка охоплює всі області України, пропорційно чисельності і складу населення кожної з областей. За цією схемою разом з М. Чуриловим було сконструйовано загальнонаціональну вибірку обсягом 1800 осіб, на якій у 1992 році було проведено перше

(пробне) дослідження. Збір первинного матеріалу здійснювала соціологічна фірма “Соціс” (керівник М. Чурилов) на благодійній основі.

З 1994 року за ініціативою і під керівництвом директора інституту В. Ворони Інститут соціології НАНУ розпочав реалізацію великомасштабного проекту щорічного моніторингу: “Українське суспільство на порозі ХХІ століття” (розробники програми — Н. Паніна й Є. Головаха).

У 1998 році Інститут соціології НАНУ почав співпрацю з Всеросійським центром вивчення громадської думки (ВЦВГД, керівник — Ю. Левада) з метою розширення емпіричної бази для можливостей порівняльного аналізу соціально-політичних процесів в Україні і Росії. В межах цього співробітництва в інструментарій моніторингу було додатково внесено низку тих показників, які входять до щомісячного моніторингу ВЦВГД.

Моніторингові дослідження мають певну специфіку. Перед авторами постійно постає дилема: що робити в тому разі, коли формулювання запитання після закінчення якогось часу виявляється не найвдалішим або через соціально-політичні умови життя, що змінилися, або застаріває певна частина набору відповідей? З одного боку, якщо змінити формулювання запитання чи шкалу відповідей, то наступний отриманий матеріал некоректно зіставляти з попередніми даними, і частина накопиченої інформації випадає з контексту моніторингу. Якщо ж усе залишати в незмінному вигляді, то дослідники свідомо йдуть на одержання інформації, яка з тих чи тих причин, на їхню думку, недосконала. В кінцевому підсумку настає момент, коли доцільно цілковито переглянути інструментарій і внести всі корективи, необхідність у яких накопичилася за певний період проведення моніторингу.

Таким чином, у 2002 році керівництво проекту ухвалило рішення про реформування системи показників. До розробки оновленої системи соціальних показників і створення інструментарію було залучено співробітників практично всіх відділів Інституту соціології НАН України (керівник дослідної групи — Ю. Саєнко). На завершальній стадії розробки анкети для опитування 2002 року в роботі брала участь спеціально створена комісія: В. Ворона — керівник проекту, Н. Паніна (відповідальний виконавець), Ю. Саєнко (керівник групи), Є. Головаха, К. Грищенко, А. Ручка, В. Тихонович, М. Шульга (керівники відділів і підрозділів інституту соціології), О. Лисенко (учений секретар проекту). Проект дістає нову назву — “Українське суспільство: моніторинг соціальних змін”.

Інструментарій 2002 року в значній своїй частині зберігає наступність з попереднім етапом. Поряд з цим істотно розширяється низка сфер соціального життя і, відповідно, кількість показників. Дослідження 2002 року певною мірою можна оцінювати як пошукове, адже малося на увазі, що нові показники мають пройти своєрідну апробацію, для того, щоб надалі відібрати для моніторингу найінформативніші з точки зору загальної мети проекту.

Перспективна програма проекту з самого початку передбачала два етапи дослідження соціальних змін. Перший етап — моніторинг стану українського суспільства за основними показниками, що стосуються різних сфер життя людей. Після визначеного періоду (коли можна вважати, що основні показники досить об'єктивно відображають стан суспільства і динаміку процесів, які відбуваються), настає другий етап проекту. Головною метою другого етапу є поглиблене дослідження окремих сфер життя. На другому етапі поряд з моніторинговими показниками в інструментарій тимчасово включаються різні

додаткові індикатори, які дають змогу глибше проаналізувати причини, фактори, наслідки і перспективи процесів, що відбуваються, а також явищ у різних сферах соціального життя.

Вибірка й особливості організації збору інформації

Для здійснення емпіричної частини проекту, як уже зазначалося, у 1992 році було підготовлено спеціальну вибірку, що репрезентує доросле населення України (Н. Паніна, М. Чурилов). Розрахункова вибірка охоплює 1 800 осіб, які репрезентують доросле населення України (18 років і більше) за статтю, віком, освітою, типом поселення й областями.

За будовою вибірка — триступенева, стратифікована, випадкова (із квотним скринінгом на останньому етапі). На першому етапі здійснюється добір населених пунктів (точок опитування), на другому — добір адрес (виходів точок маршруту), на третьому — добір респондентів.

Перший етап добору провадився згідно з попередньою стратифікацією населених пунктів України. Основними параметрами стратифікації були адміністративно-територіальний розподіл України (24 області й Автономна Республіка Крим) і тип поселення (місто-село). З метою зменшення кількості страт області було згруповано в регіони, беручи до уваги близькість низки значень соціально-демографічних, соціально-економічних, соціокультурних показників (за даними державної і відомчої статистики), соціально-політичних показників (за результатами президентських і парламентських виборів), а також результатів опитувань громадської думки, проведених фірмою “Соціс”. Ця процедура здійснювалася з послідовним застосуванням факторного і кластерного аналізу даних за 120 показниками. У підсумку 25 областей було згруповано в 10 регіонів. Міське населення кожного з регіонів стратифіковано згідно з параметрами адміністративного статусу і величини міста: 1) обласні центри; 2) великі (населення понад 200 тис.) і середні (населення понад 50 тис.) міста; 3) малі міста і СМТ. Сільські населені пункти в даній стратифікації було “під’єднано” до міст, в адміністративному підрядкуванні яких вони перебувають. У результаті було отримано 30 страт ($3 \times 10 = 30$).

Зі страт 1-го типу — “обласні центри” — здійснювався суцільний добір міст (для того, щоб вибірка містила всі обласні центри). Зі страт другого і третього типу робився випадковий добір за списками міст, ранжованих згідно з чисельністю населення. Добір сіл робився випадковим чином зі списків сіл, які перебувають в адміністративному підрядкуванні міста (чи СМТ), що потрапило у випадкову вибірку міст. Як результат, було сформовано 113 точок опитування (69 міст і 44 села).

Кількісний розподіл 1800 осіб за стратами розраховано за даними Всесоюзного перепису населення 1989 року. При цьому бралися до уваги такі дані: розподіл населення за областями; у межах кожної з областей розподіл населення за типом поселення: місто-село; додаткові розрахунки дали змогу встановити пропорції між мешканцями обласних центрів і мешканцями інших типів міст. Такий підхід дозволяє й надалі робити перегрупування областей з метою уточнення регіональних особливостей громадської думки щодо різних проблем без серйозного збитку для репрезентації регіонів будь-якої конфігурації.

На другому етапі провадилося врахування домогосподарств. Для цього в кожному населеному пункті було здійснено попередню стратифікацію вулиць за сегментами забудови (параметрами сегментів виступають “вік” мікрорайонів і віддаленість від центру). З кожної страти здійснювався випадковий механічний добір вулиці (зі списків вулиць) і номера будинку (з 1-го по 6-й, за допомогою гральних костей) для визначення “стартової точки” маршрутного добору.

На третьому етапі використовується маршрутний метод добору адрес з наступним квотним скринінгом добору респондентів. (Квоти за статтю і віком відповідно до пропорцій міського і сільського населення кожної з областей розраховано за даними Всесоюзного перепису населення 1989 року).

З використанням розробленої вибірки за весь період моніторингу було опитано:

- травень 1992 року — 1800 осіб,
- травень 1994 року — 1807 осіб,
- травень 1995 року — 1810 осіб,
- травень 1996 року — 1800 осіб,
- травень 1997 року — 1810 осіб,
- травень 1998 року — 1810 осіб,
- травень 1999 року — 1810 осіб,
- січень 2000 року — 1810 осіб,
- січень 2001 року — 1800 осіб,
- лютий-березень 2002 року — 1799 осіб,
- лютий 2003 року — 1800 осіб,
- лютий 2004 року — 1800 осіб.

Всі опитування було проведено методом роздачі анкет (самозаповнення) з використанням загальнонаціональної опитувальної мережі Інституту соціології НАН України і фірми “Соціс”.

Фінансування проекту

Фінансування емпіричної частини проекту в 1994–1995 рр. здійснював Центр “Демократичні ініціативи” (науковим керівником якого на той період був Є. Головаха, виконавчим директором — І. Кучерів, науковим експертом — Н. Паніна). У 1996 і 1998 рр. фінансування провадила фірма “Соціс-Геллап”, у 1997 році опитування спільно фінансували обидві вищезгадані організації.

З 1999 по 2004 рр. фінансування емпіричної частини проекту цілковито здійснював Інститут соціології НАН України.

Представлення результатів

У наведених інформаційних матеріалах результати одинадцяти загальнонаціональних опитувань (1994–2004 рр.) представлено в узагальнених за сферами соціального життя блоках, кожен з яких містить індикатори, що відображають актуальний стан і тенденції розвитку українського суспільства у певній галузі соціальної життєдіяльності. У

кожній таблиці формульовання запитань наведено у тому вигляді, в якому їх було подано респондентам в анкеті; повний спектр варіантів відповідей, відсотковий розподіл і середнє значення показника (середнє арифметичне) у разі, якщо показник вимірювався за інтервальною чи порядковою (умовно інтервальною) шкалою.

Варто зазначити, що за період проведення моніторингу публікації відповідних інформаційних і аналітичних матеріалів мали значний громадський резонанс серед політиків, політологів, соціологів, викладачів, аспірантів і студентів факультетів соціології, журналістів та інших представників ЗМІ. Викладачі вузів використовують масиви даних для навчання студентів і аспірантів; політики — у парламентських дебатах і при підготовці проектів законів, журналісти — для публікацій тематичних радіо- і телепередач; науковці (політологи, соціологи) — для аналізу різних проблем соціального життя. На жаль, далеко не всі “споживачі” цієї інформації дотримуються кодексу професійної етики, “сором’язливо” опускаючи посилання на джерело й авторів проекту. Нерідко доводиться помічати, як індикатори, що фігурують у моніторингу (запитання анкети), просто запозичені деякими “неосоціологами”, вони з дитячою безпосередністю зачучають їх до свого інструментарію без згадування джерела, з якого ці запитання (з відповідною низкою відповідей) було “запозичено”. Творчий колектив проекту сподівається, що зростання професійної культури соціологів стане на заваді подальшим подібним порушенням професійної етики.

Н. ПАНІНА,
головний науковий співробітник
Інституту соціології НАН України,
доктор соціологічних наук

Наукове видання

**Українське суспільство 1994–2004:
соціологічний моніторинг**

За редакцією Н. Паніної

(українською мовою)

Керівники проекту:

Інститут соціології

Валерій Ворона

Наталя Паніна

Євген Головаха

Фірма “Соціс”

Микола Чурилов

Фонд “Демократичні ініціативи”

Ілько Кучерів

Відповідальний за випуск

Олександр Дишлеевий

Літературний редактор

Ірина Філіпчук

Комп’ютерна верстка

Ігор Кучеренко

Підписано до друку 12.10.2004 р. Формат 84x108/8. Папір офс.
Друк офсетний. Наклад 1000.

Друк: видавнича фірма “Заповіт”
вул. Панаса Мирного, 7-а, оф. 9, м. Київ, 01011, Україна